T.C

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

NEYİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ÇALGISI OLARAK KULLANIMININ LİSE DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSİ BAŞARISINA ETKİLERİ

Mehmet DAL

ŞANLIURFA-2022

T.C

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

NEYİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ÇALGISI OLARAK KULLANIMININ LİSE DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSİ BAŞARISINA ETKİLERİ

Mehmet DAL

Danışman

Doç. Dr. Gökhan YALÇIN

ŞANLIURFA-2022

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Gökhan YALÇIN danışmanlığında, Mehmet DAL'ın hazırladığı **"Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri"** konulu bu çalışma 23/06/2022 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

☒ Oybirliğiyle / ☐ Oy çokluğu ile

İmza

Danışman	Doç. Dr. Gökhan YALÇIN	
Üye	Doç. Dr. Barış TOPTAŞ	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Taner TOPALOĞLU	

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında yapıldığını ve enstitümüz kurallarına göre düzenlendiğini onaylarım.

Prof. Dr. Şevket ÖKTEN

Enstitü Müdürü

Bu çalışma: ……. Tarafından Desteklenmiştir.

Proje No : ……

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

T.C. HARRAN ÜNİVERSİTESİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS ORİJİNALLİK RAPORU ve BEYAN FORMU	**Doküman No**	:	HRÜ-KYS-FRM-015
	Yayın Tarihi	:	..../…./.20…
	Revizyon No	:	
	Revizyon Tarihi	:	
	Sayfa No	:	3 / 125

ÖĞRENCİ	
Öğrenci No	
Adı / Soyadı	Mehmet DAL
Anabilim Dalı/Programı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/ Tezli Yüksek Lisans
Tez Konusu	Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yukarıda başlığı belirtilen **Tezli Yüksek Lisans** çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 54 sayfalık kısmına ilişkin, 26/05/2022 tarihinde şahsım/ danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, benzerlik oranı %22'dir. Ayrıca Tezli Yüksek Lisans çalışması hiçbir blok kopyalama içermemektedir.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,

2- Kaynakça hariç

3- Alıntılar hariç/dâhil

4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, Harran Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini ve Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans çalışması Orijinallik Raporu alınması ve kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Etik ihlal tespiti halinde, Enstitü yönetim kurulunca, diplomamın iptal edilmesini kabul ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

26/05/2022

Mehmet DAL

Yukarıda yer alan raporun ve beyanın doğruluğunu onaylarım. 26/05/2022

Doç. Dr. Gökhan Yalçın

ÖZET

NEYİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ÇALGISI OLARAK KULLANIMININ LİSE DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSİ BAŞARISINA ETKİLERİ

DAL, Mehmet

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gökhan YALÇIN

Haziran 2022, 57 sayfa

Ney, kökleri çok eskilere dayanan kadim bir çalgıdır. Osmanlı/Türk musikisi tarihindeki üstad olarak kabul edilen Nayî Osman Dede, Abdulbaki Nasır Dede, Nayi Mustafa Kevserî, Nayi Ali Dede, Rauf Yekta Bey, Neyzen Emin Dede gibi mûsıkîşinasların neyzen olması, neyin en önemli çalgılardan birisi olarak kabul edilmesine vesile olmuştur. Bilindiği gibi neyin kendine özgü üfleme teknikleri vardır. Bu teknikler yardımıyla Türk Mûsıkîsi perdelerinin, ney eğitimi ile de Türk Mûsıkîsi eserlerinin doğru bir şekilde icra edilmesi mümkün olmaktadır. Türk Mûsıkîsi nazariyatının öğretim ve intikalinde olduğu gibi ney eğitimi de usta çırak ilişkisiyle sağlanmakta idi. Genellikle Mevlevihanelerde verilen ney eğitimi Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine kadar sürdürülmüş, sonrasında ise yerini konservatuvarlara bırakmıştır.

Türkiye'de çalgı eğitimi, üniversitelere bağlı Konservatuvarlarda, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında ve Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümlerinde programlara dayalı olarak verilmektedir. Fakat kurumlar arasında ney programı ve ney öğretim elemanı sayısında farklılıklar görülür. Konservatuvarlarda ney eğitimine ilişkin program, öğretim elemanı ve öğrenci mevcut iken Eğitim Fakültelerinin müzik öğretmenliği programlarında ise ney eğitimine ilişkin program ve yeterli öğretim elemanı yoktur. Bu sebeple de müzik öğretmenliği programlarında çalgı dersleri içerisinde ney eğitimine yeterince yer verilemediği görülür. Bu durum, Müzik Öğretmenliği Lisans programından mezun olan müzik öğretmenlerinin Türk müzik kültürünün önemli bir çalgısı olan neyi derslerinde kullanamamalarına ve

gelecek nesle aktaramamalarına sebep olmaktadır. Neyin orta ve lise düzeyindeki öğrencilerin müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak kullanılmasının öğrencilerin başarısı üzerinde etkisi olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada da neyin müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanımının lise düzeyindeki öğrencilerin müzik dersi başarısına etkilerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada veriler, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Şanlıurfa Ceylanpınar Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi dokuzuncu (9.) sınıflardan oluşturulmuş deney ve kontrol gruplarından elde edilmiştir. Bu çalışmada son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma sonucunda 9. sınıflarda "Müzikte Dizi, Ton ve Makam" ünitesinin Türk müziği makamları ile ilgili konularında gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu, genel anlamda deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kısaca neyin müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanımının lise düzeyindeki öğrencilerin müzik dersi başarısına olumlu etkileri olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ney, Ney Eğitimi, Türk Müziği, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmenliği

ABSTRACT

THE EFFECTS OF USING NEY AS A MUSIC TEACHER'S INSTRUMENT ON THE SUCCESS OF MUSIC COURSE IN HIGH SCHOOL

DAL, Mehmet

Master's Thesis

Department of Music Education

Advisor: Assoc. Prof. Gökhan YALÇIN

Jun, 2022, 57 pages

The ney is an ancient instrument that dates back to ancient times. The fact that musicians such as Nayî Osman Dede, Abdulbaki Nasır Dede, Nayi Mustafa Kevserî, Nayi Ali Dede, Rauf Yekta Bey, Neyzen Emin Dede, who are considered to be the masters in the history of Ottoman/Turkish music, are ney players, has made the ney instrument one of the most important instruments. As it is known, the ney instrument has its own unique blowing techniques. With the help of these techniques, it is possible to perform Turkish Music works correctly with the training of Turkish Music tones and the ney instrument. As in the teaching and transmission of Turkish Music theory, the education of the ney instrument was provided by the master-apprentice relationship. The education of the ney instrument, which is usually given in the Mevlevihanes, continued until the last periods of the Ottoman Empire, and then it was replaced by conservatories.

Instrument education in Turkey is given based on the programs in conservatories affiliated to universities, in the Music Education Departments of the Faculty of Education and in the Music Departments of the Faculty of Fine Arts. However, there are differences in the number of ney programs and ney instructors among institutions. In Conservatories there are programs, instructors and students related to ney education while there are no programs and sufficient instructors for ney education in music teaching programs of Education Faculties. For this reason, it is seen that ney education is not given enough place in instrument lessons in music teaching programs. This situation causes the music teachers who graduated from the Music

Teaching Undergraduate Program to not be able to use the ney, which is an important instrument of Turkish music culture, in their lessons and to pass it on to the next generation. It is thought that the usage of the ney as a teacher's instrument in music lessons of middle and high school students will have an impact on the success of the students. In this study, it is aimed to determine the effects of using the ney as a music teacher instrument on the success of high school students in music lessons. The data in the research were obtained from the experimental and control groups formed from the ninth (9th) grades of Şanlıurfa Ceylanpınar Mehmet Akif Ersoy Anatolian High School, which is affiliated to the Ministry of National Education. In this study, experimental design with post-test control group was used. As a result of the study, it was concluded that the difference between the groups was statistically significant in Turkish makams in the 9th grade unit "Scale, Tone and Makam in Music". In general, the students in the experimental group were more successful than the students in the control group. In short, it has been seen that the usage of ney as a music teacher's instrument has positive effects on the success of high school students in music lessons.

Keywords: The Ney Instrument, Education Of Ney, Traditional Turkish Music, Musical Education, Musical Teaching

NEYİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ÇALGISI OLARAK KULLANIMININ LİSE DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSİ BAŞARISINA ETKİLERİ İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI II

ORİJİNALLİK RAPORU VE BEYAN FORMU III

ÖZET IV

ABSTRACT VI

İÇİNDEKİLER VIII

KISALTMALAR XII

TABLOLAR LİSTESİ XIII

ŞEKİLLER LİSTESİ XV

EKLER LİSTESİ XVI

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

1.1. PROBLEM DURUMU 8

1.1.1. Cumhuriyet Döneminde Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Geleneksel Türk Sanat ve Halk Müziği Eğitimi 8

1.1.2. Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitiminin Verildiği Kurumlarda Ney Eğitimi 9

1.1.2.1. Türkiye'deki Konservatuvarlara Bağlı Müzik, Müzikoloji vs. Lisans Programlarında Ney Eğitimi 9

1.1.2.2. Türkiye'deki Eğitim Fakültelerine Bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Ney Eğitimi 12

1.1.2.3. Türkiye'deki Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları, İcra Sanatları, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültelerine Bağlı Müzik, Müzikoloji vs. Lisans Programlarında Ney Eğitimi 14

1.2. PROBLEM CÜMLESİ 16

1.2.1. Alt Problemler 16

1.3. ÇALIŞMANIN AMACI 17

1.4. ÖNEM 18

1.5. SAYILTILAR 18

1.6. SINIRLILIKLAR 19

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. EĞİTİM 20

2.1.1. Müzik Eğitimi 20

2.1.2. Çalgı Eğitimi 20

2.1.3. Ney eğitimi 21

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ 23

3.1.1. Deneysel Uygulama Sürecine Hazırlık 24

3.1.2. Deneysel uygulama süreci 24

3.1.3. Çalışma Grubu 24

3.1.3.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Uygulama Öncesi Denklik Durumları 25

3.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI VE GELİŞTİRİLMELERİ 25

3.2.1. Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formunun Geliştirilmesi 26

3.2.2. Öğretmen Görüş Alma Formu 26

3.2.3. Bilişsel Başarı Testi 27

3.2.3.1. Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu 27

3.2.4. Öğrenci Görüş Alma Formu 1 28

3.2.5. Öğrenci Görüş Alma Formu 2 28

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI 28

3.4. VERİLERİN ANALİZİ 29

3.4.1. Kapsam Geçerliliği 30

3.4.2. Normallik Varsayımlarının Sınanması 32

3.4.2.1. Normallik Testi 32

3.4.3. Eğiklik ve Basıklık Değerleri 33

3.4.4. Lineer Dağılım İncelemesi 33

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. LİSELERDE MÜZİK DERSLİĞİ VE ÇALGI BULUNMA DURUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR 35

4.2. MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN "MDTM" ÜNİTESİNDE KULLANDIKLARI ÇALGI, ARAÇ GEREÇLER, ÖĞRETİM YÖNTEM TEKNİKLERİ, BU ÜNİTEYE AYIRDIKLARI DERS SAATİ VE DERSLERDE ÇALGI KULLANIMINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR 36

4.3. NEYİN ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR 41

4.4. LİSE MÜZİK DERSLERİNDE ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK NEY KULLANIMININ, MDTM ÜNİTESİNDE HEDEFLENEN BİLİŞSEL DAVRANIŞLARI KAZANDIRMA DURUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR 42

4.4.1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Bilişsel Başarı Testinde Bulunan Kazanımlardaki Sorulara Göre Doğru Cevap Sayıları ve Test Puanları 46

4.5. NEYİN ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK KULLANIMINA YÖNELİK DENEY GRUBU ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR 49

4.5.1. Deney Grubu Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Ney Çalgısı ile Diğer Çalgıların Kullanılmasını Karşılaştırmalarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar 50

4.5.2. Deney Grubu Öğrencilerinin Müzik Öğretmeni Olsalar Hangi Çalgı ya da Çalgıları Kullanacaklarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar 50

4.5.3. Deney Grubu Öğrencilerine Göre Uygulanan Ney ile Ders İşleme Yönteminin Varsa Eksik ve Eleştirilecek Yönlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar 50

4.5.4. Deney Grubu Öğrencilerinin Ney ile Ders İşleme Yöntemi Süresince En Çok İlgilerini Çeken Etkinliklere İlişkin Bulgular ve Yorumlar 51

4.6. BLOK FLÜTÜN ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK KULLANIMINA YÖNELİK KONTROL GRUBU ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR 51

4.6.1. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Blok Flüt Çalgısı ile Diğer Çalgıların Kullanılmasını Karşılaştırmalarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar 51

4.6.2. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Müzik Öğretmeni Olsalar Hangi Çalgı ya da Çalgıları Kullanacaklarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar 52

4.6.3. Kontrol Grubu Öğrencilerine Göre Uygulanan Blok Flüt ile Ders İşleme Yönteminin Varsa Eksik ve Eleştirilecek Yönlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar 52

4.6.4. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Blok Flüt ile Ders İşleme Yöntemi Süresince En Çok İlgilerini Çeken Etkinliklere İlişkin Bulgular ve Yorumlar 52

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 53

KAYNAKÇA 55

EKLER

KISALTMALAR

A.B.D.	Anabilim Dalı
Bk.	Bakınız
CVI	Content Validity Index
G.S.E.	Güzel Sanatlar Eğitimi
MDTM	Müzikte, Dizi, Ton ve Makam

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Konservatuvarların Lisans Programlarında Bulunan Çalgılar 9

Tablo 2: Türkiye'de Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Ney Eğitimi 12

Tablo 3: Türkiye'de Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları vb. Fakültelerin Müzikoloji vs. Lisans Programlarında Ney Eğitimi 14

Tablo 4: Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitiminin Verildiği Kurumlarda Ney Eğitimi 15

Tablo 5: Araştırmanın Deneysel Deseni 23

Tablo 6: Gruplara Göre Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı 25

Tablo 7: Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları 30

Tablo 8: Öğretmen Görüş Alma Formu Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları 30

Tablo 9: Öğrenci Görüş Alma Formu 1 Uzman Görüşü Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları 31

Tablo 10: Öğrenci Görüş Alma Formu 2 Uzman Görüşü Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları 31

Tablo 11: Bilişsel Başarı Testi Uzman Görüşü Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları 31

Tablo 12: Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Anlamlılık Değerleri 32

Tablo 13: Normal Dağılım Varsayımları için Betimsel İstatistikler 33

Tablo 14: Liselerde Müzik Dersliği Bulunma Durumlarına İlişkin Bulgular 35

Tablo 15: Liselerde Çalgıların Bulunma Durumlarına İlişkin Bulgular 36

Tablo 16: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesinde Kullandıkları Çalgılara İlişkin Bulgular 36

Tablo 17: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesine Ayırdıkları Ders Saatine İlişkin Bulgular 38

Tablo 18: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesinde Kullandıkları Yöntem ve Tekniklere İlişkin Bulgular 38

Tablo 19: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesine Kullandıkları Araç Gereçlere İlişkin Bulgular 39

Tablo 20: Öğretmenlere Göre MDTM Ünitesinde Kullanılması Gereken Çalgı ya da Çalgılara İlişkin Bulgular 40

Tablo 21: Neyin Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular 41

Tablo 22: Deney ve Kontrol Grupları Bilişsel Başarı Testi Sontest Puanları 42

Tablo 23: Deney Grubu Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu 43

Tablo 24: Kontrol Grubu Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu 44

Tablo 25: Deney ve Kontrol Grupları Bilişsel Kazanım Tablolarına Göre Elde Edilen Frekans Değerlerinin Karşılaştırılması (Pearson Ki-Kare Testi) 47

Tablo 26: Deney ve Kontrol Gruplarının Başarı Puanlarının Bağımsız Örneklem t Testi ile İncelenmesi 48

Tablo 27: Toplam Başarı Puanı ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Pearson Korelasyon Analizi ile İncelenmesi 49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Q-Q Plot ve Detrended Q-Q Plot Şekilleri 34

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Araştırma İzin Belgesi 1 Ek s. 1

Ek 2: Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu Ek s. 4

Ek 3: Öğretmen Görüş Alma Formu Ek s. 5

Ek 4: Araştırma İzin Belgesi 2 Ek s. 6

Ek 5: Etik Kurul Beyannamesi Ek s. 9

Ek 6: Öğrenci Görüş Alma Formu 1 Ek s. 10

Ek 7: Öğrenci Görüş Alma Formu 2 Ek s. 11

Ek 8: Bilişsel Başarı Testi Ölçeği Ek s. 12

Ek 9: Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu Ek s. 19

Ek 10: Tablolar Ek s. 20

Ek 11: Turnitin Raporu Ek s. 30

Ek 12: MDTM Ünitesinin Hedef Kazanımları Ek s. 31

Ek 13: Örnek Ders Planları Ek s. 35

Ek 14: Çalışma Materyalleri Ek s. 43

Ek 15: Resimler Ek s. 48

GİRİŞ

Ney Osmanlı/Türk mûsıkîsinin en önemli ve kadim çalgılarından birisidir. Kökleri Sümerlere kadar dayandığı düşünülen ney, yüzyıllar boyunca mûsîkîşinaslar içinde önemli bir yer bulmuş ve mûsıkî tarihimize katkı veren birçok üstadın da çalgısı olmuştur. Ney ile ilgili yazılı ve basılı kaynaklar incelendiğinde farklı yüzyıllarda yaşamış müelliflerin eserlerinde ney çalgısına ait bilgiler bulunduğu görülür. Bu müelliflerden Kırşehirli Yusuf bin Nizameddin el-Mevlevi'nin on beşinci yüzyılın başında yazdığı Risale-i Mûsıkî adlı eserinde ney çalgısına ait bazı bilgilere ulaşmak mümkündür (Sezikli, 2014, s.70). 1411 yılında Kırşehirli Yusuf Bin Nizameddin tarafından yazıldığı düşünülen Risale-i Mûsıkî isimli eser 1469 yılında Hariri bin Muhammed tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Kırşehirli Yusuf bu eserinde ud ve düzenleri ile ilgili verdiği bilgilere ek olarak ney çalgısıyla ilgili bilgiler de vermektedir (Yalçın ve Yeşilyurt, 2017, s.292).

Ney çalgısındaki virtüözitesi ve icracılığı ile ön plana çıkan Nayî Osman Dede'nin de ney çalgısı için semai ve peşrevler yazdığı ve bunları defterine (Nota-i Türki) kaydettiği bilinmektedir. On sekizinci yüzyılda yaşadığı düşünülen Nayi Mustafa Kevseri'nin "Kitab-ı Musikar" adını verdiği Kevserî Mecmuası olarak bilinen eserinde ise usul, makam ve perde tarifleri gibi bilgilerin yanı sıra bazı çalgılara ait bilgiler ve resimler bulunmaktadır. Ney, keman ve tanbur resimlerinin verildiği bu eserde dört perdeli ney, dokuz perdeli ney ve yedi perdeli ney tasvir edilerek perde isimleri de verilmiştir (Yalçın, 2020, s.24-26). Nayi Osman Dede'nin torunu olan Yenikapı Mevlevihanesi Şeyhi Abdülbâki Nasır Dede de 1794 yılında kaleme aldığı Tedkik ü Tahkik isimli eserinde ney çalgısında perdeler konusunu geniş bir açıdan ele almıştır. Hatta Tura'ya (2006, s.16) göre, Tedkik ü Tahkik'in "14 Makamın Açıklaması" alt başlığında bulunan bilgiler ney metoduna giriş niteliğindedir. Hammamizade İsmail Dede Efendi, Şeyh Said Dede, Neyzen Salih Dede, Aziz Dede gibi birçok neyzen hem bestekar olarak hem de neyzen olarak Türk mûsıkîsine önemli katkılar yapmış mûsîkîşinaslardandır (Erguner, 2007, s. 257).

Türk mûsıkîsinde önemli katkıları bulunan bestekar, nazariyatçı ve aynı zamanda neyzen Rauf Yekta Bey'in 1913 yılında kaleme aldığı yazısı Yalçın ve Yeşilyurt'a (2017, s.307) göre Albert Lavignac'ın editörü olduğu Mûsıkî Ansiklopedisi'nde 1922 yılında Fransızca olarak yayınlanmıştır. Türk Musikisi

başlıklı bu yazıda ney çalgısına dair bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler içinde ney çalgısının yapısının nasıl olduğu, kaç çeşit ney olduğu, hangi üfleme pozisyonuyla hangi perdenin elde edileceği gibi bilgiler vardır (Yekta, 1986, s.90-91). Bu bilgilerin bir ney metodu niteliğinde olduğu söylenebilir. Fakat Neyzen Emin Dede'nin vefatından önce yazdırdığı yayımlanmamış ney metoduna kadar içerik bakımından tam bir ney metodu ile karşılaşılmaz. Neyzen Emin Dede'den sonra birçok neyzen bestekarın da ney metodu hazırladığı ve yayınladığı görülür. Bunlar arasında Hayri Tümer, Sencer Derya, Süleyman Erguner, Ahmet Kaya gibi neyzenlerin metotları önemli yer tutar. Bugüne kadar yazılmış metotlar dışında Osmanlı'da mûsıkî eğitiminin verildiği birçok kurumda bu eğitimin uzun yıllar boyunca meşk geleneği yoluyla yapıldığı bilinmektedir.

Osmanlı/Türk mûsıkîsinde meşk geleneği yaklaşık beş asır boyunca mûsîkîşinaslar tarafından benimsenmiş ve hatta kuşaktan kuşağa intikali sağlanmıştır (Behar, 2019, s.13-14). Bu intikalin gerçekleşmesinde büyük rol oynayan ve amacı Osmanlı Devleti'nin varlığını sürdürmesini sağlamak olan Enderûn Mektebi donanımlı insan yetiştirmek amacıyla kurulmuş bir eğitim kurumudur (Demirgen ve Sazak, 2014, s.29). 17. yüzyılda kurulan Enderun mektebinin meşkhânesiyle Osmanlı saraylarında ciddi ve düzenli bir mûsıkî eğitimine geçildiği bilinmektedir (Behar, 2020, s. 66). Meşk eğitiminin verildiği Mevlevî dergahlarının da Osmanlı Devleti'nin her döneminde mûsıkî öğretimi ve üretiminde önemli roller üstlendiği ve öğretim halkaları ile meşk zincirleri oluşturduğu bilinmektedir (Behar, 2019, s.59). Behar'a göre (2020, s.66) Osmanlı döneminin "Türk Mûsıkîsi Konservatuvarı" olarak anılan Mevlevîhâneler özellikle on sekizinci yüzyılda Mevlevîliğin İstanbul'da kurumsal hale dönüşmesiyle bu nitelemeye sahip olmuştur. Osmanlı'da Enderun ve Mevlevihaneler dışındaki mûsıkî eğitim kurumları arasında özel meşkhaneler, cemiyetler ve derneklerin yanı sıra meşk ile birlikte farklı öğretim yöntemlerinin kullanıldığı kurumlar da hizmet vermiştir. Bu kurumlardan en önemlileri arasında Mehterhane, Mûzikâ-i Hümâyûn, Dârü'l-Bedâyi ve Dârü'l-Elhân sayılabilir.

Osmanlı'da mûsıkî eğitimi verilen askeri bir müzik takımı ve eğitim kurumu olan Mehterhane 16. ve 17. yüzyılda büyük çoğunluğu Enderun'da mûsıkî eğitimi almış kişilerden oluşturulmuştur. Bu müzisyenlerin eğitimlerinde 'mehter düdüğü' adı

verilen çalgının kullanıldığı bilgisi ise bu dönemin gezginlerinden Evliya Çelebi tarafından günümüze aktarılmıştır (Çağlak ve Filiz, 2018, s.48).

Osmanlı Devleti'ndeki batılılaşma hareketlerinin bir sonucu olarak kapatılan Mehterhanenin yerine kurulan Mûzikâ-i Hümâyûn, 1826'da Sultan II. Mahmut'un bir askeri mûsıkî sistemi geliştirmek istemesi ve İtalya'dan müzisyenler getirtme kararı alarak kurulmuştur. Bu eğitim kurumunda Türk ve Batı musikisi eğitimi ve intikalinin yapılması kararlaştırılmış ve ilk kez bando kurulmuştur (Temiz, 2010, s.329).

Osmanlı'da kurulan ilk müzik okulu olma özelliğini taşıyan Dârü'l-Bedâyi, Dönemin İstanbul Belediye başkanının girişimleriyle 1914 yılında kurulmuş tiyatro ile mûsikî bölümlerinden oluşan bir eğitim kurumuydu. Dârü'l-Bedâyi'nin müzik bölümünde Türk ve Batı müziğinin eğitimi ve intikali birlikte sağlanmıştır. Kısa bir süre eğitim verebilen bu kurumun müzik bölümü savaş şartları sebebiyle ile 1916 yılında kapatılmış, akademik müzik eğitimi adına yapılan çalışmalar 1917'de eğitim bakanlığı tarafından açılan Dârü'l-Elhân'da devam etmiştir (Toker ve Özden, 2013, s.120).

Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan ve Nağmeler evi anlamına gelen Dârü'l-Elhân'ın 1. Dünya Savaşı devam ettiği yıllarda kurulmuş olması okulun verimliliğini etkilemiş olsa da bu kurum sınırlı maddi imkânlarla çalışabilmiştir. Dârü'l-Elhân'da ağırlıklı olarak Türk müziği eğitimi verilmiş ayrıca Batı müziği dersleri de okutulmuştur (Toker ve Özden, 2013, s.118). Dârü'l-Elhân'ın 1926 yılında Türk müziği eğitimi verilen kısmı kapatıldıktan sonra makam müziği çalışmaları sadece Tasnif ve Tespit Heyeti'yle devam etmiştir. 1944 yılına kadar ise Dârü'l-Elhân sadece Batı müziği eğitimi verilen bir kurum haline gelmiştir (Berkman, 2018, s.90).

Mûzikâ-i Hümâyûn, Dârü'l-Bedâyi ve Dârü'l-Elhân Osmanlı döneminde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardı. Fakat Maârif Teşkilatının kurulmasıyla genel müzik eğitimine küçük yaşlarda başlanmış oldu. Sıbyan mektebinde ilahi okumakla başlayan mûsikî eğitimi artık yüksek öğrenim kurumlarında bile görülebilmekteydi. Bu eğitimin tüm okullarda verilebilmesi ilk yıllarda mümkün olmamıştır. Özden'e göre (2013, s.155) bunun başlıca sebepleri arasında mûsikî muallim mekteplerinin eksikliğini ve maârif teşkilatının tam anlamıyla oturmamış olmasıdır. Ancak tüm bu olumsuzluklara rağmen mûsikî eğitimi on dokuzuncu asrın sonlarına doğru Osmanlı Maârifi'ne bağlı hemen her okulda verilmeye başlamıştır.

1848’de İstanbul’da Dârülmuallimîn adıyla ortaokullarda görev alacak öğretmen yetiştirmek için bir erkek öğretmen okulu açılmıştır. Osmanlı/Türk tarihindeki ilk öğretmen okulu olma özelliği taşıyan bu okulda ilerleyen yıllarda ise diğer öğrenim kademelerine de öğretmen yetiştirme amacıyla sıbyan ve âlî şubeleri de açılmıştır. 1870 senesinde İstanbul’da açılan Dârülmuallimât ise kız okullarına öğretmen yetiştirmek için kurulmuş bir diğer kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu eğitim kurumlarının İstanbul dışında yaygınlaşarak taşrada yer bulmaya başlaması 19. yüzyılın sonlarında gerçekleşmiştir (Tangülü ve Becerikli, 2020, s. 458).

Cumhuriyet dönemine kadar mûsikî muallimi yetiştiren bağımsız bir okul bulunmamaktadır. Bu anlamda kurulan ilk eğitim kurumu 1924 yılında Ankara’da açılan Mûsikî Muallim Mektebi’dir. Bu okulun kuruluş amacı Batı müziği eğitimi verecek mûsikî muallimleri yetiştirmektir (Paçacı, 2002: 14’ten aktaran Özden, 2013, s.85). 1924 yılında kurulmuş olan Musiki Muallim Mektebi, Paul Hindemith’in önerileriyle 1936’da Ankara Devlet Konservatuvarı’na dönüştürülmüştür. Konservatuvarda eğitim, Müzik öğretmenliği bölümüyle birlikte 1 Kasım 1936’da başlamıştır. 1938 yılında, Müzik Öğretmenliği Bölümü Gazi Eğitim Enstitüsü'ne bağlanarak konservatuvardan ayrılmıştır (Şimşek, 2018, s. 241).

Mûsıkî Muallim Mektebi 1925-1931 yılları arasında Mûsıkî Muallim Mektebi talimatnamesine göre eğitim vermeye başlamıştır. Mûsıkî Muallim Mektebi talimatnamesinde Armoni, Kompozisyon, Kontrpuan, Musiki Tarihi, Musiki Nazariyatı, Musiki Kıratı, Vokal, Keman, Piyano, Flüt, Çello ve Tatbikat derslerine yönelik eğitim verildiği görülür (Uçan, 1982, s.195). Musiki Muallim Mektebi Öğretmen Yetiştirme Programında Türk müziğine yönelik bir derse yer verilmemiş olması dikkat çekicidir.

Mûsıkî Muallim Mektebi’nin adı 1937-1969 yılları arasında Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi olarak değiştirilmiştir. Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi Müfredat Programında: Kulak Terbiyesi, Müzik Öğretimi Usulü ve Tatbikatı, Teori, Müzik Tarihi, Şan, Koro ve Koro İdaresi, Keman, Piyano, Oda Müziği, Talebe Orkestrası, Ritmik Jimnastik, Tamirat, Akustik, Yabancı Dil, Askerlik (Teorik), Askerlik (Pratik) ve Yardımcı Dersler derslerinin eğitimi verilmiştir (1982, s.187). Bu dersler arasında da içerik bakımından Türk müziğine yönelik bir eğitim verilmediği anlaşılmaktadır. Gazi Orta Öğretmen

Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1969-1978 yılları arasında Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü yeni adıyla müzik öğretmeni yetiştirmeye devam etmiştir. Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü Programında şu derslere yer verilmiştir: Kulak Eğitimi ve Solfej, Müzik Teorisi (Armoni-Kontrpuan), Müzik Formları, Genel Müzik Bilgileri, Müzik Tarihi ve Stil Bilgisi, Ses Eğitimi (Şan), Toplu Ses Eğitimi ve Hazırlık Korosu, Koro, Koro Eğitimi ve Yönetimi, Esas Çalgı, Yardımcı Çalgı, Toplu Çalgı Çalışmaları ve Orkestra, Çalgı Onarımı, Eşlik, Müzik Eğitim İlkeleri. Türk müziği veya Türk halk müziği ismini taşıyan bir ders bulunmasa da Kulak Eğitimi ve Solfej dersinde Türk Halk Müziğine yer verildiği görülmüştür (1982, s. 173). Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü 1979-1982 Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü yeni adıyla müzik öğretmeni yetiştirmeye devam etmiştir. Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Programında eğitimi verilen dersler şunlardır: Ana Dal Eğitimi, Temel Piyano Eğitimi, Müziksel İşitme ve Okuma Eğitimi, Temel Müzik Bilgileri, Tını (Selen) Fiziği, Toplu Konuşma Eğitimi, Toplu Ses Eğitimi, Sanata Giriş, Ritmik Jimnastik ve Oyun, Yatay Çok Seslendirme, Dikey Çok Seslendirme, Toplu Çalgı Eğitimi, Müzik Biçimleri, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Geleneksel Türk Halk Müziği, Çalgı-Düzen ve Bakımı, Eşlik, Eğitim Müzik Dağarı, Eser Çözümleme, Müzik Türleri, Nota Yazıları, Müzik Tarihi, Seçmeli Toplu Müzik, Seçmeli Müzik Özel Anları, Halkbilim, Müzik Eğitimine Giriş, Müzik Eğitiminde Yöntemler, Çalgıya Eşlik, Müzik Toplulukları Yönetimi, Yaylılar, Piyano, Şan, Yan Flüt, Blok Flüt, Bağlama (1982, s.158-159). 1926 yılından 1979 yılına kadar "Mûsıkî Muallim Mektebi" tarihinde ilk kez Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Geleneksel Türk Halk Müziği adı altında Türk Mûsıkîsi derslerine yer verilmeye başlanmasının yanı sıra Türk müziği çalgılarından bağlama eğitimine de yer verildiği görülmektedir.

Mûsıkî Muallim Mektebi, Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi, Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü adları ile müzik öğretmeni yetiştiren kurumun yeni adı 1983 yılında Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü Lisans Programı olarak değiştirilmiştir. Bu programda yer verilen dersler ise şunlardır: Temel Piyano, Müziksel İşitme Okuma Yazma, Bireysel Söyleme (Şan), Konuşma ve Toplu Söyleme, Müziğin Fiziksel Temelleri (Selen Fiziği), Blok Flüt, Sanata Giriş, Sanat Tarihi, Müziğe Giriş, Ritmik Jimnastik ve Oyun, Dikey Çok Seslendirme, Koro, Toplu Çalma. Temel Bağlama,

Müzik Biçimleri, Türk Halk Bilimi, Türk Halk Müziği, Çalgı Düzenleri ve Bakımı, Yatay Çok Seslendirme, Genel Müzik Tarihi, Müziksel (Nota) Yazıları, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Orkestra, Piyano Eşlik, Seçmeli Koro, Eser Çözümleme, Türk Müzik Tarihi, Türk Müziği Çok Seslendirme, Okul-Çocuk Çalgıları Uygulamaları, Müzik Toplulukları Yönetimi, Çalgı Bilgisi, Uygulamalı Bando, Müzik Öğretimi Uygulamaları, Müzik Öğretim Yöntemleri, Ana Çalgı (YÖK, 2022). 1983 Müzik Eğitim Programında Türk Mûsıkîsi derslerinin sayısının önceki programlara göre arttığı rahatlıkla söylenebilir.

1998 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında verilen dersler şunlardır: Piyano, Bireysel Çalgı Eğitimi, Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi, Okul Çalgıları, Bireysel Ses Eğitimi, Toplu Ses Eğitimi, Yabancı Dil, Türkçe, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Bilgisayar, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Gelişim ve Öğrenme, Müzik Tarihi, Öğretim Teknikleri ve Materyal Geliştirme, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Özel Öğretim Yöntemleri, Sınıf Yönetimi, Okul Bandosu, Elektronik Org Eğitimi, Koro, Orkestra/Oda Müziği, Türk Halk Müziği, Eşlik (Korepetisyon), Güncel Popüler Müzik, Müzik Kültürü, Türk Sanat Müziği, Oyun, Dans ve Müzik, Eğitim Müziği Besteleme, Koro ve Yönetimi, Orkestra/Oda Müziği Yönetimi, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Formasyon Dersi, Öğretmenlik Uygulaması, Rehberlik. Görüldüğü üzere 1998 Müzik Bölümü Programında Türk Mûsıkîsine yönelik dersler Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği adı altında verilmeye devam etmiştir (YÖK, 2022).

2007 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında verilen dersler şunlardır: Müziksel İşitme Okuma Yazma, Piyano, Bireysel Çalgı, Bireysel Ses Eğitimi, Okul Çalgıları, Müzik Kültürü, Felsefe, Türkçe, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil, Eğitim Bilimine Giriş, Koro, Genel Müzik Tarihi, Eğitim Psikolojisi, Armoni-Kontrpuan-Eşlik, Geleneksel Türk Halk Müziği, Türk Müzik Tarihi, Bilgisayar, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması, Türk Eğitim Tarihi, Ölçme ve Değerlendirme, Elektronik Org Eğitimi, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Eşlik Çalma, Eğitim Müzik Dağarı, Güncel Popüler Müzik, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Çalgı Bakım Onarım Bilgisi, Müzik Biçimleri, Orkestra/Oda Müziği, Türk Müziği Çok Seslendirme, Oyun, Dans ve Müzik, Sınıf Yönetimi, Topluma Hizmet Uygulamaları, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Rehberlik,

Özel Öğretim Yöntemleri, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Özel Eğitim Koro Yönetimi, Orkestra/Oda Müziği Yönetimi, Bireysel Çalgı ve Öğretimi, Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Genel Yaklaşımlar, Eğitim Müziği Besteleme, Piyano ve Öğretimi. Bu programda bulunan Geleneksel Türk Halk Müziği, Türk Müzik Tarihi, Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Türk Müziği Çok Seslendirme gibi derslerle Türk Mûsıkîsine yönelik derslerin ağırlık kazanmaya başladığı söylenebilir. Programda bulunan bireysel çalgı öğretimi dersinde ise keman, viyola, viyolonsel, kontrbas, flüt, gitar gibi Batı müziği çalgılarının yanında Türk müziğine yönelik bağlama ve ud çalgılarının eğitimleri verilmiştir (YÖK, 2022).

2018 Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında verilen dersler şunlardır: Eğitime Giriş, Eğitim Psikolojisi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil, Türk Dili, Bilişim Teknolojileri, Batı Müziği Teori ve Uygulaması, Piyano Eğitimi, Ses Eğitimi, Bireysel Çalgı Eğitimi, Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Felsefesi, Müzik Kültürü ,Türk Eğitim Tarihi, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Müzik Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması, Bağlama Eğitimi, Çoksesli Koro, Armoni ve Eşlikleme, Batı Müziği Tarihi, Öğretim Teknolojileri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Müzik Öğretimi Programları, Türk Müziği Tarihi, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması, Gitar Eğitimi ve Eşlikleme, Türk Halk Müziği Korosu, Orkestra- Oda Müziği, Eğitimde Ahlâk ve Etik, Sınıf Yönetimi, Okul Müziği Dağarı, Öğretmenlik Uygulaması, Okullarda Rehberlik, Türk Sanat Müziği Korosu, Orff Çalgıları, Öğretmenlik Uygulaması, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Topluma Hizmet Uygulamaları. Bu programda bulunan Bireysel Çalgı Eğitimi dersi kapsamında Batı müziği çalgılarından akordeon, flüt, gitar, keman, klarnet, kontrbas, piyano, viyola, viyolonsel eğitimi verilmektedir. Türk müziğine yönelik eğitimi verilen çalgılar ise bağlama, kabak kemane, kanun, kaval, mey, ney, tanbur, ud, üç telli kemençedir. Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında ilk kez 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında ney eğitimine yer verildiği görülmektedir (YÖK, 2022).

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Araştırmanın bu bölümünde; problem durumu ve alt problemler tanımlanmış, araştırmanın amacı, önemi, sayıltıları ve sınırlılıkları ortaya konulmuştur.

1.1. PROBLEM DURUMU

1.1.1. Cumhuriyet Döneminde Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Geleneksel Türk Sanat ve Halk Müziği Eğitimi

Cumhuriyetin ilk yıllarında düzenlenen "İlk Mekteplerin Müfredat Programı"nda müzik türlerine açıkça değinilmemiştir (Müzik dersi Cumhuriyetten önce 1913'te ilgili yasada "Gına" [İlahî ve Vatanî Manzumeler] adıyla, 1914 ise ilgili programda "Musiki" adıyla yer almıştı). 1926 öncesinde Dârü'l-Elhân ve Dârü'l-Bedâyi gibi kurumlarda Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eğitimi verilirken 1926 yılından sonra ise geleneksel Türk Sanat Müziği eğitiminin programlardan kaldırıldığı, geleneksel Türk halk Müziği eğitiminin durumu ise belirsiz bir hale geldiği görülür. 1927 yılında yürürlüğe giren "Köy İlkmektepleri Müfredat Programı"nda müzik derslerine yer verilmezken, 1932 yılında kurulan Halkevlerinde ise Türk halk müziği eğitimine yer verildiği görülür. 1936 İlkokul Programında sözlerinin uygun olması ya da okulun isteğine göre yeni sözler eklenmesi şartıyla halk türkülerinin de söylenebilmesine izin verilmiştir. 1940 yılında Köy Enstitüleri'nin programlarında geleneksel Türk halk müziği etkili bir biçimde yer almıştır. 1937-1948 yılları arasında uygulanan Köy Okulları Program Projesine 1944'te müzik dersi eklenmiştir. Köy Enstitüsü çıkışlı köy ilkokul öğretmenlerinin müzik dersini vermeleriyle birlikte geleneksel Türk halk müziğinin köy ilkokullarındaki müzik eğitiminde etkili biçimde yer almaya başlamıştır. 1948 yılında oluşturulan yeni müzik programında geleneksel Türk halk müziği ilköğretimdeki örgün genel müzik eğitiminin içinde uygulanır duruma gelmiştir. 1968 yılında büyük değişiklikler yapılarak yeniden düzenlenen İlkokul Müzik programında bulunan müzik eğitimi büyük oranda geleneksel Türk çocuk ve halk müziği içermekteydi. Programda tekerleme, ninni, tarihî türküler ve marşlardan örnekler yer almıştır. Ayrıca programda mehter müziğinin de yer almış olması geleneksel Türk sanat müziğinin de belli bir oranda programda yer aldığını göstermektedir (Uçan, 2005, s. 25-27).

1.1.2. Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitiminin Verildiği Kurumlarda Ney Eğitimi

Türkiye'de 2022 yılı itibariyle Devlet Konservatuvarı, Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Devlet Türk Mûsıkîsi Konservatuvarı, Türk Mûsıkîsi Devlet Konservatuvarı gibi farklı adlardan oluşan kırk dört konservatuvar bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye'de Üniversitelerde Eğitim Fakültelerine bağlı yirmi yedi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı bulunmaktadır. Türkiye'de üniversitelere bağlı Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, İcra Fakültesi isimleriyle seksen iki lisans programı vardır. Bu lisans programlarının yirmi sekiz tanesinin içinde müzik, müzikoloji vs. bölümleri bulunmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde mesleki müzik eğitimi verilen bu kurumlardaki mevcut ney eğitimi araştırılmıştır.

1.1.2.1. Türkiye'deki Konservatuvarlara Bağlı Müzik, Müzikoloji vs. Lisans Programlarında Ney Eğitimi

Türkiye'de 2022 yılı itibariyle bulunan konservatuvarların lisans programlarında eğitimi verilen çalgılar aşağıdaki Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Konservatuvarların Lisans Programlarında Bulunan Çalgılar[1]

Türkiye'deki Üniversitelere Bağlı Konservatuvarlarda Müzik, Müzikoloji, Müzik Teorisi vs. Bölümlerinde Çalgı Eğitimi			
Türk Müziği Konservatuvarları	**1**	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Mûsıkîsi Devlet Konservatuvarı	Ud, Kanun, Klasik Kemençe, **Ney**, Tanbur, Bağlama, Viyolonsel, Geleneksel Vurmalı Çalgılar, Keman
	2	Atatürk Üniversitesi Türk Mûsıkîsi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kaval, Mey, Zurna, Kabak Kemane, Karadeniz Kemençesi, Klarnet, Tanbur, Kanun, Keman, Viyolonsel, Ud, **Ney**
	3	Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kaval, Kabak Kemane, Kanun, Gitar, Keman, Tanbur, Ud, Klasik Kemençe
	4	Ege Üniversitesi Devlet Türk Mûsıkîsi Konservatuvarı	Ritim (Bendir, Kudüm), Ud, Tanbur, Keman, Kanun, **Ney**, Kemençe, Viyolonsel, Klarnet, Bağlama, Kabak Kemane, Kaval, Tar
	5	Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Tanbur, Ud, Klarnet, Keman, Klasik Kemençe, Kemane, Bağlama, **Ney**
	6	Gaziantep Üniversitesi Türk Mûsıkîsi Devlet Konservatuvarı	Keman, Viyola, Viyolonsel, Tanbur, Kanun, Ud, **Ney,** Bağlama, Kabak Kemane, Karadeniz Kemençesi Kaval, Mey

[1]Bu tablo 20 Mayıs 2022 tarihinde konservatuvarların web sitelerinden alınan bilgilere göre oluşturulmuştur. Web sayfaları güncel olmayan konservatuvarlar ile telefonla iletişim kurularak bilgi alınmıştır.

	7	Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Ud, Kanun, Klasik Kemençe, Keman, Klarnet, Bağlama, **Ney**, Tanbur, Kaval, Mey, Balaban, Kabak Kemane, Çello, Yaylı Tanbur
	8	İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Vurmalı Çalgılar, Trombon, Tanbur, Kanun, Piyano, Mey, Bağlama, Keman, Zurna, Kaval, Tar, Üç Telli Kemençe, Viyola, Gitar, Kemane, Ud, **Ney**, Obua, Klarnet, Korno, Kontrbas, Dört Telli Kemençe, Flüt, Viyolonsel
	9	Mehmet Akif Ersoy Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Kabak Kemane, Bağlama Tanbur, Kanun, Sipsi
	10	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Klasik Kemençe, **Ney**, Ud, Keman, Kanun, Bağlama, Tanbur
	11	Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Ud, Kanun, Keman, Tanbur, Klasik Kemençe, Viyola, Viyolonsel, **Ney**, Klarnet, Bağlama, Tar, Kaval, Mey-Zurna, Kemane
	12	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Keman, Klasik Kemençe, Ud, Kanun, **Ney**, Çello, Tanbur, Bağlama, Kabak Kemane, Kaval, Tar, Ritim Sazlar, Viyola, Kontrbas, Klasik Gitar, Bas Gitar, Karadeniz Kemençesi, Klarnet
Türk Müziği ve Batı Müziği Konservatuvarları	**13**	Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, **Ney**, Klarnet, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrabas, Flüt, Gitar
	14	Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kabak Kemane, Mey, Keman, Ud, **Ney**, Klasik Kemençe, Viyolonsel, Tanbur, Kanun, Klarnet, Ritim Sazlar
	15	Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı	Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrabas, Klarinet, Obua, Flüt, Korno, Piyano, Gitar, Arp, **Ney**, Klasik Kemençe, Kanun, Ud, Kabak Kemane, Kaval, Bağlama
	16	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Keman, Viyola, Piyano, **Ney**, Ud, Kanun, Tanbur, Keman, Ritim Çalgıları, Mey, Kaval, Kabak Kemane, Bağlama
	17	Bursa Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrabas, Flüt, Obua, Klarinet, Fagot, Trompet, Trombon, Korno, Piyano, Ud, Kanun, Keman, Kabak Kemane, Bağlama, Kaval, Vurma Çalgılar
	18	Haliç Üniversitesi Konservatuvarı	Bağlama, Kemane, Kaval, Mey, Tar, Vurmalı Çalgılar, Ud, Kanun, Tanbur, Keman, **Ney**, Klasik Kemençe
	19	Harran Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kanun, **Ney**, Mey, Geleneksel Keman, Geleneksel Viyolonsel, Vurmalı Çalgılar, Kemane, Geleneksel Klarnet, Ud, Piyano
	20	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Antakya Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kabak Kemane, Kanun, Kaval, Mey, Zurna, Keman, Klarinet, Klasik Kemençe, **Ney**, Şan, Tanbur, Tar, Ud, Viyolonsel, Vurmalı Çalgılar, Piyano, Arp ve Gitar, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar, Yaylı Çalgılar
	21	Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Asma Davul, Klasik Kemençe, Bağlama, Klarnet, Korno, Klarnet, Flüt, Piyano, Gitar, Keman, Viyola,
	22	İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kabak Kemane, Kaval, Kanun, Keman, Viyola, Viyolonsel
	23	İskenderun Teknik Üniversitesi Mustafa Yazıcı Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Flüt, Fagot, Klarnet, Trompet, Keman, Viyolonsel, Kontrbas, Piyano, Gitar, Vurmalı Çalgılar

	24	İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Arp, Fagot, Flüt, Keman, Gitar, Klarnet, Kontrabas, Korno, Obua, Piyano, Saksafon, Trombon, Trompet, Tuba, Viyola, Viyolonsel
	25	Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Gitar, Keman, Viyola, Flüt, Klarnet, **Ney**, Ud, Keman, Bağlama, Kaval, Tar, Kemança, Mey, Zurna, Akordeon
	26	Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Flüt, Keman, Viyola, Viyolonsel, Ud, Kanun, Lavta, Kemane, Bağlama, **Ney**
	27	Nişantaşı Üniversitesi Konservatuvarı	Bağlama, Tar, Dilsiz Kaval, Mey, Kemane, Tanbur, Kanun, Ud, Klasik Kemençe, Keman, **Ney**, Zurna, Piyano, Flüt, Vurmalı Çalgılar, Klarnet, Saksafon, Gitar, Çello, Karadeniz Kemençesi, Tulum, Akordeon, Kontrbas, Viyola,
	28	Okan Üniversitesi Konservatuvarı	Kanun, Keman, Kemençe, Klarnet, **Ney**, Tanbur, Ud, Viyolonsel, Bağlama, Gitar, Flüt, Piyano, Viyola
	29	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Bağlama, Kabak Kemane, Kanun, Karadeniz Kemençesi, Kaval, Klarnet, Klasik Kemençe, Lavta, Mey, **Ney**, Rebab, Mzraplı ve Yaylı Tanbur, Tar, Tulum, Ud, Zurna, Vurmalı Çalgılar, Dört Telli Kemençe, Keman, Viyola, Viyolonsel
	30	Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı	**Ney**, Tanbur, Kanun, Ud, Klasik Kemençe, Keman, Ritim Çalgıları
	31	Trabzon Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Klarnet, Bağlama, Kemençe, Flüt, Ud, Kanun, Keman, Gitar, Keman, Çello, Klasik Kemençe
Batı Müziği Konservatuvarları	**32**	Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas
	33	Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Arp, Gitar, Piyano, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas, Flüt, Obua, Klarinet, Fagot, Korno, Trompet, Trombon, Tuba, Vurmalı Çalgılar
	34	Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Arp, Gitar, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas
	35	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Keman, Viyola, Viyolonsel, Piyano, Gitar, Flüt
	36	Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Keman, Viyola, Viyolonsel Kontrbas, Flüt, Obua, Klarinet, Fagot, Korno, Trompet, Trombon ve Vurmalı Çalgılar
	37	Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Arp, Fagot, Flüt, Gitar, Keman, Klarinet, Korno, Obua, Piyano, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas, Tuba, Trombon, Trompet, Vurma Çalgılar
	38	Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı	Arp, Piyano, Gitar, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas, Flüt, Obua, Klarnet, Fagot, Korno, Trompet, Trombon, Tuba, Vurmalı Çalgılar
	39	Maltepe Üniversitesi Konservatuvarı	Piyano, Gitar, Arp, Flüt, Obua, Klarinet, Fagot, Korno, Vurmalı Çalgılar, Yaylı Çalgılar
	40	Mardin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Yaylı Çalgılar, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar
	41	Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Fagot, Flüt, Klarnet, Korno, Obua, Trombon, Trompet, Keman, Kontrabas, Viyolonsel, Piyano, Arp, Gitar
	42	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı	Korno, Trompet, Vurma Çalgılar (Trampet, Timpani), Klarnet, Flüt, Pikolo, Alto Flüt, Bas Flüt, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas

	43	Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Piyano, Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas, Flüt, Obua, Klarnet, Fagot, Korno, Trompet, Trombon, Tuba, Vurmalı Çalgılar
	44	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrabas, Obua, Flüt, Piyano

Tablo 1'e göre toplam kırk dört konservatuvardan on ikisi yalnız Türk Müziği eğitimi veren bölümlere sahipken, on üç konservatuvarda ise sadece Batı Müziği eğitimi veren bölümler mevcuttur. Türk müziği eğitimi veren on iki konservatuvar arasından on konservatuvarın seçmeli/bireysel/meslek çalgı eğitimi dersleri içerisinde ney eğitimine de yer verildiği tespit edilmiştir. Toplam kırk dört konservatuvardan on dokuzunda ise hem Türk Müziği hem de Batı Müziği eğitimi veren bölümler vardır. Bu konservatuvarlardan on üçünün çalgı eğitimi dersleri arasında ney eğitimi bulunurken altı konservatuvarın lisans programının çalgı eğitim programında ney eğitimi bulunmamaktadır. Türkiye'de toplam kırk dört konservatuvardan yirmi üç tanesinde ney eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

1.1.2.2. Türkiye'deki Eğitim Fakültelerine Bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Ney Eğitimi

Türkiye'de 2022 yılı itibariyle Eğitim Fakültelerine Bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının mevcut durumu ve müzik öğretmenliği lisans programlarında bireysel çalgı ney eğitimine yer verilip verilmediği araştırılmıştır. Türkiye'deki Eğitim Fakültelerine Bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında tespit edilen ney eğitimine dair bilgiler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Türkiye'de Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Ney Eğitimi[2]

Türkiye'de Eğitim Fakültelerine Bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Uygulandığı Kurumlar		**Ney Eğitimi**
1	Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	**Var**
2	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
3	Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
4	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok

[2] Bu tablo 20 Mayıs 2022 tarihinde Üniversitelere bağlı Eğitim Fakültelerinin G.S.E. Bölümü Müzik Bölümü A.B.D.'nın web sitelerinden alınan bilgilere göre oluşturulmuştur. Web sayfaları güncel olmayan Müzik Eğitimi A.B.D.'na telefonla ulaşılarak bilgi alınmıştır.

5	Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	?
6	Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
7	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
8	Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
9	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
10	Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
11	Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
12	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	**Var**
13	Gazi Osman Paşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
14	Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
15	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
16	Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
17	Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	?
18	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
19	Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı	Yok
20	Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	?
21	Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	**Var**
22	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	**Var**
23	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
24	Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
25	Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
26	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok
27	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	Yok

Tablo 2'ye göre Türkiye'de 2022 yılı itibariyle Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans Programı uygulayan üniversite sayısı yirmi yedidir. Müzik öğretmenliği lisans programlarını uygulayan kurumlardan dört tanesinin lisans programının çalgı eğitim dersleri arasında ney eğitimine yer verilirken geri kalan yirmi

üç lisans programının çalgı eğitimi dersleri içerisinde ney eğitimine yer verilmediği tespit edilmiştir.

1.1.2.3. Türkiye'deki Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları, İcra Sanatları, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültelerine Bağlı Müzik, Müzikoloji vs. Lisans Programlarında Ney Eğitimi

Türkiye'de 2022 yılı itibariyle üniversitelere bağlı Güzel Sanatlar, Sanat, Tasarım ve Mimarlık, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları, İcra Sanatları Fakültelerinde müzik/müzikoloji/müzik bilimleri lisans programlarında bireysel çalgı ney eğitimine yer verilip verilmediği araştırılmıştır. Türkiye'deki üniversitelere bağlı fakültelerin lisans programlarında ney eğitimine dair bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Türkiye'de Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları vb. Fakültelerin Müzikoloji vs. Lisans Programlarında Ney Eğitimi[3]

Türkiye'deki Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları vb. Fakülteleri		**Ney Eğitimi**
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
2	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi İcra Sanatları Fakültesi	**Var**
3	Ardahan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
4	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 0442 231 5118	Yok
5	Batman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
6	Çankırı Karatekin Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Yok
7	Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
8	Düzce Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi	**Var**
9	Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	**Var**
10	Hitit Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	**Var**
11	İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Yok
12	İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi	Yok
13	Kafkas Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
14	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
15	Karabük Üniversitesi Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	**Var**
16	Kastamonu Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	**Var**
17	Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
18	Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
19	Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok

[3] Bu tablo 20 Mayıs 2022 tarihinde Üniversitelere bağlı Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları vb. Fakültelerin web sitelerinden alınan bilgilere göre oluşturulmuştur. Web sayfaları güncel olmayan fakültelere telefonla ulaşılarak bilgi alınmıştır.

20	Munzur Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Yok
21	Nevşehir Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
22	Nişantaşı Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi	Yok
23	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	**Var**
24	Pamukkale Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	Yok
25	Sinop Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Yok
26	Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Yok
27	Yaşar Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi	Yok
28	Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi	Yok

Tablo 3'e göre üniversitelere bağlı Güzel Sanatlar, Sanat, Tasarım ve Mimarlık, Sanat ve Tasarım, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültelerinde müzik/ /müzikoloji/müzik bilimleri bölümleri bulunan lisans programı sayısı yirmi sekizdir. Bu fakültelerin yedisinin lisans programının çalgı eğitimi dersleri arasında ney eğitimine yer verilirken geri kalan yirmi bir fakültenin lisans programının çalgı eğitimi dersleri arasında ney eğitimine yer verilmemiştir.

Tablo 4: Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitiminin Verildiği Kurumlarda Ney Eğitimi

Türk Müziği Eğitimi Verilen Konservatuvarlarda Ney (n31)	**Eğitim Fakültelerinde Ney (n27)**	**Güzel Sanatlar Fakültelerinde Ney (n28)**
%74,19	%14,8	%25

Tablo 4'te Türkiye'de 2022 yılı itibariyle üniversitelere bağlı konservatuvarlarda, Güzel Sanatlar, Sanat, Tasarım ve Mimarlık, Sanat ve Tasarım vs. Fakültelerine bağlı müzik, müzikoloji vs. bölümlerinde ve Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında uygulanan lisans programlarının çalgı eğitim dersleri arasında ney eğitimine ne düzeyde yer verildiği görülmektedir. Türk müziği eğitimi verilen otuz bir konservatuvarın yirmi üç tanesinin lisans programında, yirmi yedi eğitim fakültesinin dört tanesinin lisans programında ve yirmi sekiz güzel sanatlar fakültesinin yedi tanesinin lisans programında ney eğitimine yer verildiği görülmektedir. Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında genellikle piyano, gitar, bağlama, keman vb. çalgıların eğitimi verilmektedir. Eğitimi verilen bu çalgıların isimleri öğretmen adayının lisans düzeyinde aldığı bireysel çalgı ve okul çalgıları derslerine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Müzik öğretmeni adayı lisans düzeyinde hangi bireysel çalgıyı seçerse öğretmenlik mesleği sürecinde de genellikle o çalgıyı kullanmaya devam eder. Müzik öğretmenliği lisans programı çalgı eğitimi derslerinde Türk müziği çalgılarına yer veriliyor olsa da tüm mesleki müzik eğitiminin verildiği lisans programlarıyla

kıyaslandığında ney eğitimine daha az yer verildiği ve hatta neyin öğretmen çalgısı olarak gerektiği önemi kazanmadığı rahatlıkla söylenebilir (Tablo 4). Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda öğretmen çalgısı olarak müzik derslerinde ney kullanımının öğrencilerin müzik dersi başarısına etkilerinin olabileceği, ortaokul, lise düzeylerinde müzik derslerini yürüten müzik öğretmenlerinin derslerinde özellikle Türk müziği ünitelerinde ney kullanımının önemli olduğu düşünülmektedir.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Bu çalışmanın problem cümlesi, "Neyin müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanımının lise düzeyindeki öğrencilerin müzik dersi başarısına etkileri nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanılması düşünülen neyin bazı özellikleri şöyle sıralanabilir:

1. Ney, kolaylıkla tedarik edilebilecek bir çalgıdır. Her çalgı gibi belirli bir fiyat aralığına sahip olan ney çalgısının maliyeti tüm çalgılara nazaran daha uygundur.
2. Ney, boyut olarak küçük bir çalgıdır. Müzik öğretmeni, neyi rahatlıkla yanında taşıyabilir.
3. Ney, nitelikli bir çalgıdır. Yaklaşık üç buçuk oktav ses genişliğine sahip olan ney, ortaokul-lise müzik eğitiminde yer verilen tüm eserlerin icrasını mümkün kılar. Ayrıca bir beğeni ve zevk eğitimi de verir.
4. Ney, transpoze yapmaya uygun bir çalgıdır. Farklı akort çeşitleri bulunan neyin diğer çalgılara kıyasla transpozesi daha da kolaydır.
5. Ney ile Geleneksel Türk Sanat Müziği eserlerinin icrasının yanı sıra halk müzikleri, güncel ve popüler müzikler de icra edilebilir.

Sayılan bu özellikleriyle neyin, lise müzik eğitiminde öğretmen çalgısı olarak kullanılabilecek nitelikte bir çalgı olduğu rahatlıkla söylenebilir. Neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımının lise düzeyindeki öğrencilerin müzik eğitimine yönelik bilişsel davranışları kazandırmadaki etkisinin ortaya çıkarılması, bu araştırmanın yapılmasını ihtiyaç kılmıştır.

1.2.1. Alt Problemler

1. Liselerde müzik dersliği ve çalgı bulunma durumları nedir?

2. Müzik öğretmenlerinin "Müzikte Dizi, Ton ve Makam [MDTM]" ünitesinde kullandıkları çalgı, ders saati, öğretim tekniği, araç gereçleri ve derslerde çalgı kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?

2.1. Müzik öğretmenlerinin, Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesinde kullandıkları çalgılar nelerdir?

2.2. Müzik öğretmenleri, Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesine kaç ders saati ayırmaktadır?

2.3. Müzik öğretmenlerinin, Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesinde kullandıkları öğretim yöntem teknikleri nelerdir?

2.4. Müzik öğretmenlerinin, Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesinde kullandıkları araç gereçler nelerdir?

2.5. Müzik öğretmenleri Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesinde hangi çalgı ya da çalgıların kullanılmasını uygun görmektedir?

3. Neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımına yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

4. Lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak ney kullanımının, MDTM Ünitesinde hedeflenen "Bilişsel Davranışlar"ı kazandırma, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

5. Lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak ney kullanımına ilişkin deney grubu öğrencilerinin görüşleri nelerdir?

6. Lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanımına ilişkin kontrol grubu öğrencilerinin görüşleri nelerdir?

1.3. ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışmada neyin müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanımının lise düzeyindeki öğrencilerin müzik dersi başarısına etkilerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı tüm Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında ney eğitimine yer verilmesi, bu bölümlerde öğrencilerin ney çalgısına olan ilgisinin arttırılması, kısaca Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında ney eğitimine yeterince önem verilmesinin sağlanması; ortaokul ve lise düzeyindeki okullardaki müzik derslerinde ney çalgısının kullanımının önemine dikkat çekerek derslerde öğretmen çalgısı olarak kullanımının arttırılması, Türk

müziğine yönelik ünitelerin daha etkin bir şekilde işlenmesinin sağlanması çalışmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır.

1.4. ÖNEM

İlköğretim ve ortaöğretim kademesindeki müzik eğitiminde genellikle öğretmen çalgısı olarak gitar, bağlama, org, keman vs. kullanılmaktadır. Bu çalgılar dersi yürütmekte olan öğretmenin lisans düzeyinde aldığı bireysel çalgı ve okul çalgıları derslerine göre değişkenlik gösterir. Müzik öğretmeni lisans düzeyinde hangi bireysel çalgıyı seçerse öğretmen çalgısı olarak da seçtiği o çalgıyı kullanmaktadır. Bunun yanı sıra okul çalgıları dersinde bağlama, blok flüt, gitar eğitimi alan öğretmen gerektiğinde bu çalgıları da derslerinde kullanabilmektedir. Müzik öğretmenliği lisans programında ney eğitimine az yer veriliyor olması ve hatta öğretmen çalgısı olarak gerektiği önemi kazanamadığı bilinmektedir. Bu çalışmanın, neyin müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanımının ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerin müzik dersi başarısına etkilerinin ortaya çıkarılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Örnek olarak seçilen MDTM ünitesinde bulunan konuların öğretimi için müzik derslerinde genellikle kullanılan blok flüt, gitar ve bağlama yerine alternatif olabileceği düşünülen neyin kullanımının ise öğrenci başarısına etkilerinin incelenebilmesi ve bu çalışmanın ilk olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca bu çalışmanın öğretmen çalgısı olarak neyin derslerde kullanımının artmasına, öğrencilerin ney çalgısına karşı daha çok ilgi duymalarına ve daha çok neyzenin yetişmesine vesile olması açısından da çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. SAYILTILAR

1. Belirlenen araştırma yöntemi, araştırmanın amacına, konusuna ve probleminin çözümüne uygundur.
2. Veri toplamak için kullanılan araç ve teknikler, araştırma için gerekli bilgileri sağlamaya uygundur.
3. Öğrenciler testleri, içtenlikle ve gerçek performanslarını yansıtacak şekilde cevaplamışlardır.
4. Örneklem evreni temsil etmektedir.

5. Öğretmenler görüşme formundaki soruları içtenlikle ve gerçek düşüncelerini paylaşarak cevaplamışlardır.

1.6. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma,

1. Ortaöğretim 9. Sınıf müzik dersleriyle,
2. Ortaöğretim Kademesi Müzik Dersi Öğretim Programının, 9. Sınıf MDTM ünitesiyle,
3. T.C. M.E.B. Şanlıurfa/Ceylanpınar-Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesinin 9. Sınıflarından 9-A ve 9-C şubeleriyle sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. EĞİTİM

Eğitim, içinde bulunan bilim, teknik ve sanat içerikleriyle bireylerin ve toplumları yönlendirilip değiştirilmesine, geliştirilip yetkinleştirilmesine olanak tanıyan bir süreçtir. Bu süreçte bireyi toplumsal ve kültürel boyutlarla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarını en ileri düzeye ulaştırmayı amaçlar. Sanat eğitimi bu amaca yönelik eğitim sürecinin üç ana boyutundan, müzik eğitimi ise, farklı dallara ayrılan sanat eğitiminin başlıca bölümlerinden birisini oluşturmaktadır (Uçan, 1997, s.28).

2.1.1. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, "bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel değişiklikler oluşturma sürecidir". Bu sürecin sonucu olarak, bireyin müzik ile arasındaki ilişkilere bağlı bir yönelim göstermesiyle hedeflenen eğitimin temel amacına göre boyut kazanır (Uçan, 1997, s.107). Müzik eğitiminin genel, özengen ve mesleki olmak üzere üç ana türü vardır (Say, 2010, s. 536). Müzik eğitimi bu üç ana türden hangisine yönelik olursa ona göre nitelik kazanır. Genel müzik eğitimi; okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yüksek eğitim düzeylerinde herkese yönelik olarak verilen, özengen müzik eğitimi; müziğe ya da müziğin belli bir dalına (çalgı eğitimi, ses eğitimi vs.) amatörce ilgili, istekli kişilere yönelik olarak verilen, mesleki müzik eğitimi ise, müzik alanında belirli mesleklerin zorunlu kıldığı müziksel bilgi, beceri vs. kazandırılmasına yönelik olarak verilen müzik eğitimidir (Uçan, 1997).

2.1.2. Çalgı Eğitimi

Genel, özengen ve mesleki müzik eğitiminin en temel boyutlarından biri olan çalgı eğitimi; bireyin çalgıyı kullanmasıyla müzikle insanı bir araya getiren, tanıştıran ve insanın kendisini keşfederek kendisini sadeleştirip bütünleşmesine temel oluşturan insana duygularını ifade edebilme fırsatı tanıyan müzik eğitiminin en önemli dalıdır (Barış, 2007, s.4). Uçan'a (1997) göre ise çalgı eğitimi, "Bireyin davranışlarında kendi

yaşantıları yolu ile ve kasıtlı olarak çalgı çalmaya ilişkin istendik yönde ve nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir." Çalgı eğitimi bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerinin tamamını ele alarak bireyin çeşitli teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazanmasını bu amaçla da araştırıcı, yorumlayıcı, eleştirici ve kendine güvenen bireylerin yetişmesini sağlar (Barış, 2007, s.4).

2.1.3. Ney eğitimi

Çalgı eğitiminin bir dalı olarak ney eğitimi; öğrencilere üniversitelere bağlı konservatuvar, müzik öğretmenliği lisans programları ve güzel sanatlar fakültelerinde bulunan müzik, müzikoloji vs. bölümlerinde Türk müziğinin makamsal yapısını kavrama, makam dizilerine göre öğretilen eserleri ney ile icra edebilme becerilerini kazandırmak için uygulanan bir süreçtir. 2022 yılı itibariyle ise Türkiye'de ney eğitimi, üniversitelere bağlı konservatuvarlarda, güzel sanatlar eğitimi anabilim dallarına bağlı müzik eğitimi bilim dallarında, güzel sanatlar fakültelerinin müzik, müzikoloji vs. bölümleri ile belediye konservatuvarlarında ve çeşitli özel eğitim kurumlarında verilmektedir (bk. Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3).

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Soner Uluocak'ın 2008 yılında yaptığı "Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkileri" adlı doktora tezinde gitarın öğretmen çalgısı olarak kullanımının, ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi başarılarına etkileri araştırılmıştır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma 2007-2008 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde Ankara ili Çankaya ilçesi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Kütükçü Ali Bey İlköğretim Okulu, Seyranbağları İlköğretim Okulu ve Tevfik İleri İlköğretim Okulundaki toplam 178 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada, İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programının III. kademe 6. sınıf müzik dersi "Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım" ünitesinin konuları ve hedef davranışları doğrultusunda, altı hafta süren bir uygulama yapılmıştır. Uygulama sürecinde deney grubunda öğretmen çalgısı olarak gitar, kontrol grubunda ise blok flüt kullanılmıştır. Araştırmada, öğretmen çalgısı olarak gitar kullanımının, "Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım" ünitesinin bilişsel davranışlarını kazandırmada daha etkili olduğu, devinişsel ve duyuşsal davranışları kazandırmada ise daha etkili olmadığı ortaya çıkmıştır.

Burak Malçok'un 2013 yılında hazırladığı "Son Yüzyılda Yayınlanmış Ney Metodlarının Metodolojik Olarak Analizi" adlı tezinde Ney'in tarihsel süreç içerisinde yazılı kaynaklardaki eğitimi ele alınmıştır. Altı yazılı kaynak tespit edilmiş ve karşılaştırmaları yapılarak incelenmiştir.

Hayrettin Onur Küçükosmanoğlu'nun 2011 yılında hazırladığı "İlköğretim İkinci Kademede Şarkı Öğretiminde Kullanılan Eşlik Çalgılarının Etkililiğinin Karşılaştırılması" başlıklı doktora tezinde İlköğretim II. Kademe müzik derslerinde öğretilen marşlar, türküler ve okul şarkılarının öğretimine, öğretmenlerin kullandıkları eşlik çalgılarının etkililikleri karşılaştırılmıştır. Araştırma modeli, gerçek deneme modellerinden "Tek grup öntest – sontest model"dir. Araştırmanın çalışma grubunu Konya Karaciğan ilköğretim Okulunun üç şubeden oluşan 6. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın kullanımının, okul sarkılarının ve türkülerin öğretiminde blok flüt kullanımına ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre daha etkili olduğu ortaya çıkmıstır.

Ahmet Cemal Öksüz 2016 yılında hazırladığı "Neye Yeni Başlayanlar İçin Öğretim Yöntemi" adlı tezinde ney eğitimine yeni başlayacak öğrenciler için öğrencinin öğrenme sürecindeki farklılıkları göz önünde bulundurarak ney öğrenmek isteyen herkese yönelik bir yöntem geliştirilmiştir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre çeşitli repertuvarlar önerilmiştir.

Yıldız Mutlu Yıldız'ın 2021 yılında yayımladığı "Müzik Eğitiminde Öğretmen Çalgısı Olarak Bir Öneri: Ukulele" adlı makale çalışmasında Ukulele nin yapısal özellikleri ve müzik eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada ukulelenin müzik eğitiminde kullanılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarına, verilerin analizi ve kullanılan istatiksel yöntemlere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışmada son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Deneme modeli, neden-sonuç ilişkisini sınamak amacıyla, bilimsel yöntemde belirlenen sınayıcı ölçütlerin öngördüğü verilerin araştırmacının kendi kontrolü altında üretilip değerlendirildiği; bağımlı (sonuç, problem), bağımsız (sınanan olası neden/sebep) ve kontrol (denenmeyen olası nedenler) değişkenleri ile kurgulanan bir ortam düzenlemesidir (Karasar, 2018 s.120).

Gerçek deneme modellerinden olan sontest kontrol gruplu bu modelde yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Gruplara, yalnız sontest uygulanır (Deney sonu ölçme yapılır). Modelin simgesel görünümü:

G_1 R X $O_{1.2}$

$G_{2.}$ R $O_{2.2}$'dir.

Çoğu denemede, ön testin uygulanması ya olanaksız ya da gereksizdir. Grupların yansız atama ile oluşturulması, deney öncesi benzerliği sağlamak için yeterli sayılabilir. Böylece, deney öncesi ölçmenin iç ve dış geçerlik üzerindeki etkileri de önlenebilir.

Bu modelde, "X"in etkisi $O_{1.2}$ ve $O_{2.2}$ ölçümlerinin karşılaştırılmasıyla anlaşılır. Şayet, deney grubunun ölçümü ($O_{1.2}$) kontrol grubunun ölçümünden ($O_{2.2.}$) anlamlı şekilde farklılaşıyorsa (büyük/etkili çıkıyorsa) bunun, denenen bağımsız değişken düzeyinden kaynaklandığı kabul edilir" (Karasar, 2018, s. 132-133).

Buna göre araştırmanın deneysel deseni aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5: Araştırmanın Deneysel Deseni

Gruplar	Okul/Şube	Deneysel İşlem	Değerlendirme
Deney Grubu	M.A.E. A.L./ 9-A	Öğretmen Çalgısı Olarak Ney Kullanımı	Sontest

Kontrol Grubu	M.A.E. A.L./ 9-C	Geleneksel Ders İşleme Modeli	Sontest

Tablo 5'te verilen araştırma deseninden de anlaşılacağı gibi T.C. M.E.B. Şanlıurfa/Ceylanpınar-Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesinde deney ve kontrol grubu olabilecek şubeler rastgele belirlenmiş ve denklikleri tespit edilmiştir. Dört hafta süren uygulama sürecinde deney grubuna öğretmen çalgısı olarak ney, kontrol grubuna öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanılmıştır. Deneysel uygulama sürecinin bitiminden sonraki hafta tüm gruplara sontest uygulanmıştır.

3.1.1. Deneysel Uygulama Sürecine Hazırlık

Deneysel uygulama sürecine hazırlık aşamasında aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır:

- Ortaöğretim kurumları Müzik Dersi Öğretim Programının 9. Sınıf üniteleri incelenmiş, deneysel uygulamanın yapılacağı tarihlere karşılık gelen ünitenin MDTM ünitesi olduğu tespit edilmiş ve söz konusu ünitenin bilişsel kazanımları belirlenmiştir. (**Ek 1**)
- Ünitenin konuları ve hedef kazanımları doğrultusunda ders planları hazırlanmıştır. (**Ek 2**)
- Hazırlanan ders planlarına uygun çalışma materyalleri geliştirilmiştir. (**Ek 3**)
- Çalışma materyallerinin müzik dersinde uygulanabilirliğini sağlamak için sekiz müzik öğretmeni, yedi müzik eğitimi uzmanı ve bir eğitim bilimleri uzmanı olmak üzere on altı kişinin görüşleri alınmıştır.

3.1.2. Deneysel Uygulama Süreci

Bu araştırmada kontrol grubuyla işlenen derslerde ilgili ünite, geleneksel ders işleme modeli ile blok flüt kullanılarak işlenmiştir. Deney grubunda işlenen derslerde ise ilgili ünite ney kullanılarak işlenmiştir. Uygulama sürecinde deney ve kontrol grubunun dersleri araştırmacı tarafından yürütülmüştür.

3.1.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Şanlıurfa/Ceylanpınar-Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi'nin dokuzuncu (9.) sınıflardan oluşturulmuş deney ve kontrol gruplarından oluşmaktadır.

3.1.3.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Uygulama Öncesi Denklik Durumları

Yürütülen bu deneysel çalışmada deney ve kontrol grupları rastgele seçilmiştir. Deney ve kontrol grubunun dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Gruplara Göre Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Okul	Grup	Cinsiyet	n	Toplam
Mehmet Akif Ersoy A.L.	Deney	Kız	18	30
		Erkek	12	
	Kontrol	Kız	20	30
		Erkek	10	

Tablo 6'da gruplara göre öğrencilerin cinsiyet dağılımı görülmektedir. Buna göre deney ve kontrol gruplarını oluşturan öğrenciler nicelik olarak denk bir dağılım göstermektedir. Öğrencilerin cinsiyet dağılımlarına göre deney grubunda 18 kız-12 erkek, kontrol grubunda ise 20 kız- 10 erkek öğrenci olduğu görülmektedir. Tablo 6'da görüldüğü gibi çalışma grubunu oluşturan deney ve kontrol grubu öğrenci sayısı altmıştır (n60).

Bu çalışmada ayrıca Müzik öğretmenlerinin, Lise 9. sınıf müzik dersinde kullandıkları çalgılar, araç-gereçler, yöntem teknikler ve üniteye ayırdıkları ders saatini belirlemek ve neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılması konusundaki görüşlerini almak amacıyla yapılandırılmış öğretmen görüşme ve öğretmen görüş alma formları uygulanmıştır. Tüm bu modeller (deneysel desen ve durum çalışması deseni) dikkate alındığında çalışmanın karma bir model olduğu kabul edilebilir.

3.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI VE GELİŞTİRİLMELERİ

Veri toplama araçlarının geliştirilmesi aşamasında öncelikle konuyla ilgili literatür (tez, makale, bildiri, kitap vb.) taranmış, elde edilen veriler yardımıyla veri toplama araçlarının ana çerçevesi belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları Soner Uluocak'ın (2008) "Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkileri" isimli doktora tezinde kullanılan veri toplama araçları neye uyarlanarak tekrar yapılandırılmıştır. Yeniden geliştirilerek kullanılan veri toplama araçları şunlardır:

- Müzik öğretmenlerinin, Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesini işlerken kullandıkları çalgılar, araç-gereçler, yöntem teknikler ve üniteye ayırdıkları ders saatini belirlemeye yönelik olarak "Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu" (**Ek 2**),
- Neyin, öğretmen çalgısı olarak kullanıldığı derslere ilişkin "Öğretmen Görüş Alma Formu" (**Ek 3**),
- Öğretmen çalgısı olarak ney kullanılarak işlenen derslere ilişkin "Öğrenci Görüş Alma Formu 1" (**Ek 6**),
- Geleneksel ders işleme modeli ile işlenen derslere ilişkin "Öğrenci Görüş Alma Formu 2" (**Ek 7**)
- Öğrencilerin, MDTM ünitesinde kazandıkları bilişsel davranışları ölçmeye yönelik olarak uygulanan "Bilişsel Başarı Testi Ölçeği" (**Ek 8**) ve bilişsel başarı testinin sonuçlarına göre hazırlanan "Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu" (**Ek 9**),

3.2.1. Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formunun Geliştirilmesi

Yapılandırılmış görüşme formu müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde kullandıkları çalgılar, araç-gereç ve materyaller, derslerde kullandıkları yöntem ve teknikler gibi nitel veri toplamaya yönelik altı sorudan oluşmuştur. Hazırlanan görüşme sorularının kapsam geçerliliği, müzik eğitimi ve eğitim bilimleri alanlarında uzman kişilerin görüşleri alınarak sağlanmıştır.

3.2.2. Öğretmen Görüş Alma Formu

Araştırmada öğretmen çalgısı olarak ney kullanımının uygulanan ders işleme sürecine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla iki sorudan oluşan "Öğretmen Görüş Alma Formu" hazırlanmıştır. Bu form aracılığıyla neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımına ve MDTM ünitesini işlerken kullanılması gereken çalgının ne olması gerektiğine ilişkin öğretmenlerin görüş ve düşünceleri alınmıştır. Hazırlanan görüş alma formunun sorularının kapsam geçerliliği, müzik eğitimi ve eğitim bilimleri alanlarında uzman kişilerin görüşleri alınarak sağlanmıştır.

3.2.3. Bilişsel Başarı Testi

Bilişsel Başarı Testi, Ortaöğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programının 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesinde hedeflenen bilişsel davranışları ölçmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Bilişsel başarı testinde bulunan yirmi beş sorunun dokuz tanesi ilgili ünitenin "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır", dokuz tanesi "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır", üç tanesi "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir", iki tanesi "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır", iki tanesi "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" kazanımlarına göre belirlenmiştir.

Ölçme aracının geliştirilmesi aşamasında aracın üniteyi kapsamasına, ünitenin amaç ve kazanımlarını tutarlı bir şekilde ölçmesine dikkat edilmiştir. Ayrıca ölçme aracı, objektif özellikte, anlaşılabilir ve uygulanabilir olması gibi ölçütler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Hazırlanan ölçme aracının geçerliği, konusunda uzman yedi kişinin görüşleri alınarak sağlanmıştır. Güvenirliği ise, Kuder-Richardson (KR-20) madde analiz test yöntemiyle yapılmıştır. KR-20 madde analiz test yöntemi sonucunda ölçeğe ilişkin güvenilirlik puanının 0,63 olduğu gözlemlenmiştir. Çoktan seçmeli sınavların, güvenirlik değerinin göstergesi KR-20 formülüdür. KR-20 formülü, testin ölçtüğü bilginin homojen olduğu varsayımından hareketle gerçekleştirilmiştir. KR-20 formülü ile güvenirlik değeri 0 ila 1 arasında değişmektedir. Değer 1'e yaklaştıkça güvenirliğin arttığı kabul edilmektedir. KR-20 indeksi; 0,9'dan büyük ise testin mükemmel güvenirlikte olduğu, 0,8-0,9 arasında ise güvenirlik düzeyinin iyi olduğu, 0,8-0,5 arasında ise sınırda test olduğu ve düzeltilmesi gerektiği, 0,5'ten düşükse test sonuçlarının güvenilir olmadığı kabul edilir (Kheyami vd., 2018: 68-74'ten aktaran Badat vd., 2020, s.290). Araştırmada kullanılan ölçek 30 öğrenci deney ve 30 öğrenci kontrol grubunda olmak üzere toplamda 60 öğrenciye uygulanmış olup verilerin analizinde SPSS 22 programı kullanılmıştır.

3.2.3.1. Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu

Bilişsel başarı testinin sonuçlarına göre hazırlanan bilişsel davranış kazanım tablosu deney ve kontrol gruplarının aldıkları sonuçlara göre ayrı ayrı değerlendirilmiştir. MDTM ünitesi için belirlenen beş adet kazanımdan "Majör ve

minör tonalitelerin yapısını tanır" ile "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" kazanımlarının dereceleme terimleri, Çok az: 0-1; Az: 2-3; Orta: 4-5; İyi: 6-7; Çok iyi: 8-9 arasındaki frekans değerlerini ifade etmektedir. "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" kazanımının dereceleme terimleri, Çok az: 0; Az: 1; İyi: 2; Çok iyi: 3 arasındaki frekans değerlerini ifade etmektedir. "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır" ve "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" kazanımlarının dereceleme terimleri ise Çok az: 0; Orta: 1; Çok iyi: 2 arasındaki frekans değerlerini ifade etmektedir.

3.2.4. Öğrenci Görüş Alma Formu 1

Araştırmada, öğretmen çalgısı olarak ney kullanımının uygulanan ders işleme sürecine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla "Öğrenci Görüş Alma Formu 1" hazırlanmıştır. Bu amaçla, deney grubunda bulunan öğrencilere uygulama sürecinde ney kullanımına ilişkin açık uçlu sorular sorulmuştur. Hazırlanan görüş alma sorularının kapsam geçerliliği, müzik eğitimi ve eğitim bilimleri alanlarında uzman kişilerin görüşleri alınarak sağlanmıştır.

3.2.5. Öğrenci Görüş Alma Formu 2

Araştırmada, öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanımının uygulanan ders işleme sürecine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla "Öğrenci Görüş Alma Formu 2" hazırlanmıştır. Bu amaçla, kontrol grubunda bulunan öğrencilere uygulama sürecinde blok flüt kullanımına ilişkin açık uçlu sorular sorulmuştur. Hazırlanan görüş alma sorularının kapsam geçerliliği, müzik eğitimi ve eğitim bilimleri alanlarında uzman kişilerin görüşleri alınarak sağlanmıştır.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma, konu ve problemlerin çözümü ile verilerin toplanma süreci, yerli ve yabancı literatür taraması (tez, makale, kitap, dergi, internet kaynakları vb.), öğrenci görüşlerinin alınması, yapılandırılmış görüşme ve ölçme aracının uygulanması aşamaları ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada verilerin toplanabilmesi için resmi makamlardan izin alınmıştır (bk. Ek 1, Ek 4). Müzik öğretmenlerinin, Lise 9. sınıf müzik dersinde kullandıkları çalgılar, araç-gereçler, yöntem teknikler ve üniteye ayırdıkları ders saatini belirlemek

ve neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılması konusundaki görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından belirlenen planlamaya göre okullara gidilerek elektronik form şeklinde öğretmenlere gönüllülük esasına bağlı olarak yapılandırılmış öğretmen görüşme ve öğretmen görüş alma formları uygulanmıştır.

Araştırma T.C. M.E.B. Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Ceylanpınar Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi'nde rastgele seçilen deney ve kontrol grupları ile dört hafta süren deneysel bir çalışma yapılarak yürütülmüştür. Uygulanan eğitim-öğretim sürecinde, ünitenin bilişsel hedef kazanımlarına ilişkin verilerin toplanması amacıyla sontest olarak "Bilişsel Başarı Testi" uygulanmıştır.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, uygulanan ders sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerinin tespit edilmesi ve ilgili nitel verilerin elde edilmesi amacıyla öğrencilere "Öğrenci Görüş Alma Formu 1" ve "Öğrenci Görüş Alma Formu 2" uygulanmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Bu kısımda bilişsel başarı testine ait geçerlilik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Öncelikle ölçeğin kapsam geçerliliğine bakılmış sonrasında ölçek bazında eksik dataların kontrolü sağlanarak eksik veri analizi yapılmıştır. Bilişsel başarı ölçeği bazında eksik veri bulunmadığı, öğrencilerin tüm sorulara cevap verdiği tespit edilmiştir. Bu işlem sonrasında ankete konu ölçek ve sorular üzerinden güvenilirlik analizleri yapılarak analizlere geçilmeden önce normallik varsayımları kontrol edilmiştir. Bu varsayımlar sırasıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk istatistik değerlerinin kıyaslanması, çarpıklık basıklık değerleri ve q-q plot şekillerinin yorumlanması ile sağlanmıştır. Bu işlemler sonucunda sapan değerler gözlemlenmemesi nedeniyle datadan herhangi bir verinin çıkartılmaması sağlanmıştır. Her bir varsayım bazında bilişsel başarı ölçeğine ait verilerin normallik koşullarına uyumu kontrol edilerek serilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik testler kullanılmıştır. Bağımsız iki grup arasındaki fark bağımsız örneklem t-testi, sürekli değişkenler arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ve kategorik veriler arasındaki fark kikare analizi ile test edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.01$, $p<0,05$ ve $p<0,10$ olarak kabul edilmiştir.

3.4.1. Kapsam Geçerliliği

Kapsam geçerliliği, ölçülmesi istenen kavramın yeterli kalitede ve yeterli sayıda sorulup sorulmadığını belirleyen bir geçerlilik türüdür. Kapsam geçerliliği, oluşturulan maddelerin yeterli olmasıyla, yani madde havuzunun içerik alanını yansıtma durumlarıyla alakalıdır. Kapsam geçerliliği istatistiksel olarak hesaplanabilir ve burada hesaplamalarda kapsam geçerlik indeksi kullanılır. (CVI, Content Validity Index). CVI, değerleri uzman sayısına göre değişir. Bu çalışmada yedi uzman tarafından görüş alınmıştır. Buna göre CVI değeri 0,99 olmalıdır. Bu değerin altındaki maddeler ölçekten çıkarılabilir,

$\text{CVI} = \frac{ne - N/2}{N/2}$ Burada N görüşü alınan uzman sayısı, ne ise uzmanların gerekli veya yararlı dedikleri toplam sayıdır (Karagöz ve Bardakçı, 2020'den aktaran Aslan, 2021, s. 28-29). Tablo 7'de yapılandırılmış öğretmen görüşme formunun, Tablo 8'de öğretmen görüş alma formunun, Tablo 9'da öğrenci görüş alma formu 1'in, Tablo 10'de öğrenci görüş alma formu 2'nin ve Tablo 11'de ise 25 maddelik bilişsel başarı testi ölçeğinin uzman görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 7: Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları

Maddeler	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçüyor	Madde Yapıyla İlişkili. Ancak Düzeltilmeli	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçmüyor Çıkarılmalı	Toplam uzman sayısı	CVI
1	7			7	1
2	7			7	1
3	7			7	1
4	7			7	1
5	7			7	1
6	7			7	1

Tablo 7'ye göre CVI puanları da dikkate alınarak maddeler değerlendirildikten sonra ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

Tablo 8: Öğretmen Görüş Alma Formu Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları

Maddeler	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçüyor	Madde Yapıyla İlişkili. Ancak Düzeltilmeli	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçmüyor Çıkarılmalı	Toplam uzman sayısı	CVI
1	7			7	1
2	6		1	7	0,71
3			7	7	-1

Tablo 8'e göre CVI puanları da dikkate alınarak maddeler değerlendirildikten sonra ölçekten üçüncü madde çıkarılmıştır.

Tablo 9: Öğrenci Görüş Alma Formu 1 Uzman Görüşü Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları

Maddeler	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçüyor	Madde Yapıyla İlişkili. Ancak Düzeltilmeli	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçmüyor Çıkarılmalı	Toplam uzman sayısı	CVI
1	7			7	1
2	7			7	1
3	7			7	1
4	7			7	1

Tablo 9'a göre CVI puanları da dikkate alınarak maddeler değerlendirildikten sonra ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

Tablo 10: Öğrenci Görüş Alma Formu 2 Uzman Görüşü Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları

Maddeler	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçüyor	Madde Yapıyla İlişkili. Ancak Düzeltilmeli	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçmüyor Çıkarılmalı	Toplam uzman sayısı	CVI
1	7			7	1
2	7			7	1
3	7			7	1
4	7			7	1

Tablo 10'a göre CVI puanları da dikkate alınarak maddeler değerlendirildikten sonra ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

Tablo 11: Bilişsel Başarı Testi Uzman Görüşü Değerlendirme Tablosu ve CVI Sonuçları

Maddeler	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçüyor	Madde Yapıyla İlişkili. Ancak Düzeltilmeli	Madde Hedeflenen Yapıyı Ölçmüyor Çıkarılmalı	Toplam uzman sayısı	CVI
1	7			7	1
2	7			7	1
3	7			7	1
4	7			7	1
5	7			7	1
6	7			7	1
7				7	1
8	7			7	1
9	7			7	1
10	7			7	1
11	7			7	1
12	7			7	1
13	7			7	1
14	7			7	1
15	7			7	1
16	7			7	1

17	7			7	1
18	7			7	1
19	7			7	1
20	7			7	1
21	7			7	1
22	7			7	1
23	7			7	1
24	7			7	1
25	7			7	1

Tablo 11'e göre CVI puanları da dikkate alınarak maddeler değerlendirildikten sonra ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

3.4.2. Normallik Varsayımlarının Sınanması

3.4.2.1. Normallik Testi

Analizlere geçilmeden önce normallik varsayımları kontrol edilmiştir. Aşağıda detaylarına yer verilen bu varsayımlar sırasıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk istatistik değerlerinin kıyaslanması, çarpıklık basıklık değerleri ve q-q plot şekillerinin yorumlanması ile sağlanmıştır.

Tablo 12: Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Anlamlılık Değerleri

Bilişsel Başarı Ölçeği	**Kolmogorov-Smirnov**			**Shapiro-Wilk**		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
	0,121	60	0,029	0,972	60	0,186

Sd: serbestlik derecesi p: anlamlılık değeri

Bilişsel başarı ölçeği sorularının öncelikle dağılımlarına bakılmıştır. Normallik dağılım analizi sonucunda aşağıdaki hipotez esas alınmıştır,

H_0: Veriler normal dağılım göstermektedir.

H_1: Veriler normal dağılım göstermemektedir.

Normallik testi sonuçlarına bakıldığında Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testinin p değerlerine dikkate alınır. Örneklem büyüklüğünün 50 ve altı olması durumunda Shapiro-Wilk anlamlılık değerleri baz alınırken, 50 üstündeki veri setlerinde Kolmogorov-Smirnov anlamlılık değerleri dikkate alınmaktadır. Tablo 12'de normallik hipotezi dikkate alındığında anlamlılık değerinin 0.05'ten büyük olması durumunda verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir. Bu kapsamda Kolmogorov-Smirnov sonuçlarının anlamlılık derecesine bakıldığında bilişsel başarı ölçeğine ilişkin anlamlılık değerinin 0.05'ten küçük olması nedeniyle H_0 hipotezi reddedilmiş ve ölçeğin normal dağılmadığı görülmüştür. Ancak bir veri

setinde dağılımın normal olup olmadığına sadece bu yolla bakmak yeterli olmayacaktır. Bu nedenle bir sonraki bölümde çarpıklık basıklık değerleri incelenmiştir.

3.4.3. Eğiklik ve Basıklık Değerleri

Gruba ilişkin Skewness değerlerinin +1 ile -1 arasında, Kurtosis değerlerinin +2 ile -1 arasında olması gerekmektedir (Seçer, 2015, s. 25- 28). Konuya ilişkin diğer bir görüş ise Skewness ve Kurtosis (çarpıklık ve basıklık) değerleri -2 ile +2 arasında değer aldığı için değişkenler normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır (George ve Mallery, 2010).

Bu kapsamda aşağıdaki betimleyici istatistik tablosu ölçek bazında incelendiğinde (Tablo 13) ve çarpıklık-basıklık değerlerine bakıldığında bilişsel başarı ölçeğinin normal dağılım özelliği gösterdiği görülmektedir.

Tablo 13: Normal Dağılım Varsayımları için Betimsel İstatistikler

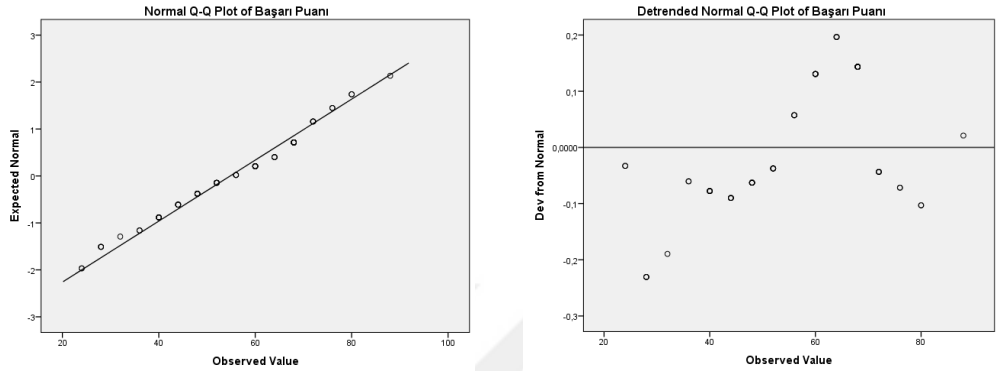
			İstatistik	**Std. Hata**
Bilişsel Başarı Ölçeği	**Ortalama**		54,8000	1,98821
	%95 Güven Aralığında Ortalama	Alt Sınır Üst Sınır	50,8216 58,7784	
	%5 Kesilmiş Ortalama		54,8889	
	Medyan		56,0000	
	Varyans		237,180	
	Standart Sapma		15,40064	
	Minimum		24,00	
	Maksimum		88,00	
	Aralık		64,00	
	Çeyrekler arası aralık		24,00	
	Çarpıklık		-,161	,309
	Basıklık		-,714	,608

3.4.4. Lineer Dağılım İncelemesi

Normal Q-Q plot grafiğinde yer alan noktaların çizginin üzerinde veya çizgiye oldukça yakın olarak dağılması normal dağılıma işaret etmektedir. Bu çizginin çok dik olması ya da yatay olması normal dağılımdan uzaklaşıldığını göstermektedir. Detrended Q-Q plot grafiğinde ise noktaların şekilde yer alan yatay çizginin üzerinde ve altında rassal bir dağılım göstermesi, normal dağılım için beklenen bir durumdur. Diğer bir ifade ile noktaların belirli bir değer etrafında kümelenmemesi, rastgele dağılmış olması gerekmektedir (Seçer, 2015, s.154-157). Bilişsel başarı ölçeğini oluşturan sorulara verilen cevapların toplamlarının ortalaması alınarak serinin dağılımı

kontrol edilmiştir. Bu kapsamda ölçekte sapan değerlerin gözlemlenmemesi nedeniyle dağılımın lineer (doğrusal) olduğu ve serinin normal dağılım göstermesi ile parametrik testlerin uygulanması sağlanmıştır.

Şekil 1: Q-Q Plot ve Detrended Q-Q Plot Şekilleri

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen nicel ve nitel verilerin istatistiksel analiziyle elde edilen bulgular ve onlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Bulgular araştırmanın alt problemlerine göre tablolar halinde verilmiş ve açıklanarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin olarak Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı liselerde müzik derslerini yürütmekte olan müzik öğretmenleriyle görüşme yapılmıştır. Görüşmelerde müzik öğretmenlerine, müzik derslikleri ve piyano bulunup bulunmadığı, MDTM ünitesini işlerken hangi çalgıları, materyalleri, yöntem ve teknikleri kullandıkları, üniteye kaç ders saati ayırdıkları bilgisinin yanı sıra neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımına ve MDTM ünitesinde kullanılabilecek çalgılara yönelik görüşleri alınmıştır.

Çalışmanın deneysel boyutunda lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak ney kullanımının MDTM ünitesinde hedeflenen "Bilişsel Davranışlar"ı kazandırma, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya koymak için öğrencilere bilişşel başarı testi uygulanmıştır. Ayrıca öğrencilere, müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak ney kullanımına, öğrencilerin kendisi müzik öğretmeni olsaydı hangi çalgıları kullanacaklarına, uygulanan ney ile ders işleme yönteminde öğrencilere göre eksik ya da eleştirilecek bir yön olup olmadığına ve uygulama süresince en çok ilgilerini çeken etkinliklere yönelik görüşleri sorulmuştur.

4.1. LİSELERDE MÜZİK DERSLİĞİ VE ÇALGI BULUNMA DURUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın birinci alt problemine (Liselerde müzik dersliği ve çalgı bulunma durumları nedir?) ilişkin elde edilen bulgular Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14: Liselerde Müzik Dersliği Bulunma Durumlarına İlişkin Bulgular

Görüşme Boyutları	Öğretmen Görüşleri	f	%
Okulda Müzik Dersliği Bulunma Durumu	Var	21	%42
	Yok	29	%58
Toplam		50	%100

Tablo 14'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin, "Okulunuzda müzik dersliği bulunmakta mıdır?" sorusuna verdikleri cevaplardan, 21 okulda (%42) müzik dersliği bulunduğu, 28 okulda ise (%58) müzik dersliği bulunmadığı görülmüştür. Görüşme yapılan öğretmenlerin görev yaptığı okulların yarısında müzik dersliği bulunmadığı, derslerini sınıflarda yaptığı anlaşılmaktadır.

Tablo 15: Liselerde Çalgıların Bulunma Durumlarına İlişkin Bulgular

Görüşme Boyutları	Öğretmen Görüşleri	f	%
Okulda Çalgıların Bulunma Durumu	Piyano Var	10	%20
	Piyano Yok	28	%56
	Org Var	10	%20
	Gitar, bağlama, ney ve ritim enstrümanları.	1	%2
	Kendi çalgılarımı kullanıyorum.	1	%2
Toplam		50	%100

Tablo 15'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin, "Okulunuzda piyano bulunmakta mıdır?" sorusuna verdikleri cevaplardan, 10 okulda (%20) piyano ve 10 okulda (%20) org bulunduğu anlaşılırken, öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre 28 okulda (%56) org ya da piyano bulunmadığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre 1 (%2) okulda gitar, bağlama, ney ve ritim enstrümanları bulunurken, 1 (%2) okulda öğretmen kendi çalgılarını kullanmaktadır. Tablo 15'te görüldüğü üzere okullarda piyano, org çalgılarına yer verilirken neye yer verilmediği, neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

4.2. MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN "MDTM" ÜNİTESİNDE KULLANDIKLARI ÇALGI, ARAÇ GEREÇLER, ÖĞRETİM YÖNTEM TEKNİKLERİ, BU ÜNİTEYE AYIRDIKLARI DERS SAATİ VE DERSLERDE ÇALGI KULLANIMINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın ikinci alt problemine (Müzik öğretmenlerinin müzikte MDTM ünitesinde kullandıkları çalgı, ders saati, öğretim tekniği, araç gereçleri ve derslerde çalgı kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?) ilişkin bulgular Tablo 16, Tablo 17, Tablo 18, Tablo 19 ve Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 16: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesinde Kullandıkları Çalgılara İlişkin Bulgular

Görüşme Boyutları	Öğretmen Görüşleri	f	%
Üniteyi İşlerken Kullanılan Çalgı ya da Çalgılar.	Bağlama	5	%10
	Org	5	%10

	Piyano	4	%8
	Keman	2	%4
	Yan Flüt	2	%4
	Gitar	1	%2
	Melodika	1	%2
	Ney, Bağlama	1	%2
	Flüt, Melodika	1	%2
	Gitar, Org	1	%2
	Org, Yan Flüt	1	%2
	Şan Tekniği, Org	1	%2
	Keman, Bağlama	2	%4
	Keman, Gitar	2	%4
	Org, Bağlama	2	%4
	Gitar, Bağlama	2	%4
	Org, Bağlama, Mey	1	%2
	Çello, Org, Keman	1	%2
	Gitar, Bağlama, Kaval	1	%2
	Gitar, Bağlama, Flüt	1	%2
	Piyano, Gitar, Bağlama	1	%2
	Org, Bağlama, Gitar	2	%4
	Keman, Ud, Bağlama	2	%4
	Keman, Bağlama, Gitar, Piyano	1	%2
	Piyano, Bağlama, Gitar, Blok Flüt, Yan Flüt	1	%2
	Şan	2	%4
	Diğer	2	%4
	Kullanmıyorum	2	%4
Toplam		50	%100

Tablo 16'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin, "Üniteyi işlerken hangi çalgı ya da çalgıları kullanıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplardan, 5 (%10) öğretmenin bağlama kullandığı, 5 (%10) öğretmenin org, 4 (%8) öğretmenin ise piyano kullandığı görülmektedir. Verilen cevaplara göre 2 (%4) öğretmenin keman kullandığı, 2 (%4) öğretmenin ise yan flüt kullandığı görülmektedir. Derslerinde gitar ve melodika kullandığını belirten 1'er (2%) öğretmen bulunurken; 1'er (%2) öğretmenin ikişer çalgı kullandıkları ve bunların sırasıyla: Ney-Bağlama, Flüt-Melodika, Gitar-Org, Org-Yan Flüt, Şan-Org olduğu görülmektedir. Tablo 16'daki bulgulara göre 1'er (2%) öğretmenin derslerinde üç çalgı kullandığı ve bunların sırasıyla: Org-Bağlama-Mey, Çello-Org-Keman, Gitar-Bağlama-Kaval, Gitar-Bağlama-Flüt, Piyano-Gitar-Bağlama olduğu; 2'şer (%4) öğretmenin üç çalgı kullandığı ve bunların sırasıyla: Org-Bağlama-Gitar ve Keman-Ud-Bağlama olduğu görülmektedir. Tablo 16'daki diğer bulgularda

ise 1 (%2) öğretmenin derslerinde Keman-Bağlama-Gitar-Piyano çalgılarını kullandığı; 1 (%2) öğretmenin Piyano-Bağlama-Gitar-Blok Flüt-Yan Flüt çalgılarını kullandığı; 2 (%4) öğretmenin derslerinde sesini kullandığı (şan); 2 (%4) tanesinin "Diğer" yanıtını verdiği görülmektedir. 2 (%4) öğretmen ise herhangi bir çalgı kullanmadığını belirtmiştir. Tablo 16'daki bulgulara göre öğretmenlerin genellikle bağlama, org, piyano çalgılarını kullandığı, derslerinde ney kullanan öğretmen sayısının ise bir (1) olduğu, neyin öğretmen çalgısı olarak yeteri kadar kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 17: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesine Ayırdıkları Ders Saatine İlişkin Bulgular

Görüşme Boyutları	Ders Saati	f	%
MDTM Ünitesine Ayrılan Ders Saati	1 Ders Saati	3	%6
	2 Ders Saati	5	%10
	3 Ders Saati	4	%8
	4 Ders Saati	14	%28
	5 Ders Saati	2	%4
	8 Ders Saati	2	%4
	Tüm Seneye Yayıyorum	18	%36
	Ayıramıyorum çünkü öğrenciler için çok zor bir konu.	1	%2
	-	1	%2
Toplam		50	%100

Tablo 17'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin, "Lise 9. Sınıf MDTM ünitesine kaç ders saati ayırıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplardan bu üniteye 1 ders saati ayıran 2 (%6), 2 ders saati ayıran 5 (%10), 3 ders saati ayıran 4 (%8), 4 ders saati ayıran 14 (%28) ve 8 ders saati ayıran 1 (2%) öğretmen olduğu görülmektedir. Tablo 14'teki diğer bulgulara göre bu üniteye 1 ay süre ayıran 1 (%2) öğretmen olduğu görülürken; üniteyi tüm seneye yaydığını belirten öğretmen sayısının 18 (%36) olduğu görülmektedir. MDTM ünitesinin öğrenciler için çok zor olduğunu gerekçe göstererek derslerinde bu üniteye yer vermediğini belirten 1 (%2) öğretmen bulunurken; 1 (%2) öğretmen ders saatini belirtmemiştir. Tablo 17'de görüldüğü gibi "tüm seneye yayıyorum" cevabı veren öğretmenlerin dört saatten fazla zaman ayırdıkları kabul edilirse, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun MDTM ünitesine dört saatten fazla zaman ayırdıkları rahatlıkla söylenebilir.

Tablo 18: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesinde Kullandıkları Yöntem ve Tekniklere İlişkin Bulgular

Görüşme Boyutları	Öğretim Yöntem ve Tekniği	f	%
	Gösterip Yaptırma	13	%26

Üniteyi İşlerken Kullanılan Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Anlatım	6	%12
	Kulaktan	5	%10
	Uygulama	2	%4
	Örnek Olay	2	%4
	Soru Cevap	1	%2
	Bütün-Parça-Bütün	1	%2
	Görsel, İşitsel	1	%2
	Gösterip Yaptırma, Anlatım	3	%6
	Anlatım, Gösterip Yaptırma, Kulaktan, Soru Cevap	12	%24
	Birebir Öğretim, Bilgisayar Destekli Öğretim	2	%4
	Diğer	2	%100
Toplam		50	%100

Tablo 18'deki bulgulara göre, öğretmenlerin, "Üniteyi işlerken hangi öğretim yöntemleri ve tekniklerinden yararlanıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplardan, öğretmenlerin 13'ü (%26) gösterip yaptırma, 6'sı (%12) anlatım, 5'i (%10) kulaktan öğretim, 2'si (%4) uygulama, 2'si (%4) örnek olay, 1'i (%2) soru cevap yöntem ve tekniğini kullanmaktadır. 1 (%2) öğretmen derslerinde bütün-parça bütün öğretim yöntem ve tekniğinden yararlanırken; 1 (%2) öğretmenin derslerinde görsel ve işitsel, 3 (%6) öğretmenin gösterip yaptırma ve anlatım, 12 (%24) öğretmenin anlatım-gösterip yaptırma-kulaktan-soru cevap öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlandığı görülmektedir. Tablo 18'deki diğer bulgulara göre ise 2 (%4) öğretmenin derslerinde birebir öğretim-bilgisayar destekli öğretim yöntem ve tekniğini kullandığı görülürken, 2 (%4) öğretmen ise "Üniteyi işlerken hangi öğretim yöntemleri ve tekniklerinden yararlanıyorsunuz?" sorusuna "Diğer" cevabını vermiştir. Tablo 18'de öğretmenlerin MDTM ünitesini işlerken çoğunlukla gösterip yaptırma, anlatım, kulaktan öğretim yöntem ve tekniklerini kullandıkları görülmüştür.

Tablo 19: Müzik Öğretmenlerinin MDTM Ünitesine Kullandıkları Araç Gereçlere İlişkin Bulgular

Görüşme Boyutları	**Araç-Gereç**	**f**	**%**
Üniteyi İşlerken Kullanılan Araç ve Gereçler	Akıllı Tahta (görsel, slayt, eba vb.)	20	%40
	Çalgı	11	%22
	Akıllı Tahta, Çalgı	12	%24
	Akıllı Tahta ve Çeşitli Müzik Uygulamaları	5	%10
	Bilgisayar	1	%2
	Diğer	1	%2
Toplam		50	%100

Tablo 19'daki bulgularda görüldüğü gibi, öğretmenlerin, "Bu üniteyi işlerken hangi araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplardan; 20 (%40) öğretmenin derslerinde akıllı tahta (görsel, slayt, eba vb.), 11 (%22) öğretmenin ise çalgı kullandığı görülmektedir. Tablo 19'daki diğer bulgulara göre 12 (%24) öğretmenin derslerinde akıllı tahta ve çalgıyı beraber kullandığı, 5 (%10) öğretmenin derslerinde akıllı tahta ve çeşitli müzik uygulamaları kullandığı görülürken, 1 (%2) öğretmenin derslerinde bilgisayar kullandığı görülmektedir. 1 (%2) öğretmen ise "Bu üniteyi işlerken hangi araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?" sorusuna "Diğer" yanıtını vermiştir. Tablo 19'daki bulgulara göre öğretmenler MDTM ünitesini işlerken çoğunlukla akıllı tahta kullanmaktadır. Öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısının derslerinde akıllı tahta yanı sıra çalgı kullandıkları dikkat çekmektedir.

Tablo 20: Öğretmenlere Göre MDTM Ünitesinde Kullanılması Gereken Çalgı ya da Çalgılara İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin MDTM Ünitesinde Hangi Çalgı ya da Çalgıların Kullanılması Gerektiğine Yönelik Görüşleri ve Önerdikleri Çalgılar	
1	**Keman** kullanılması daha uygundur hem batı müziği hem Türk müziğine yatkın bir enstrüman olduğu için daha anlamlı ve kalıcı olacağını düşünüyorum.
2	**Keman** gibi perdesiz bir enstrüman yararlı olacaktır. Hem tonal hem makamsal müzikte kullanılması bakımından.
3	**Keman** perde ve koma sorunu olmadığı için.
4	**Org** bu ünite için uygundur. Ses kalitesi açısından daha verim sağlayacaktır.
5	**Piyano**. Çünkü seslerin tanınması incelik kalınlık ayrımı tonalite için.
6	**Kanun** olması gerekir kulak gelişimi açısından seslerin sağlam basılmasını sağlar.
7	**Gitar** çünkü hem Batı hem de Türk müziğine uygun bir çalgıdır.
8	**Piyano**, daha uygun anlatım için.
9	**Piyano** kullanılabilir.
10	**Bağlama**
11	**Piyano**
12	**Kanun**
13	**Piyano** veya herhangi bir Türk müziği çalgısı.
14	Tonalite için **org** makam için Türk müziği çalgıları kullanılmalı.
15	**Ud** ya da **keman** olabilir. Bu iki çalgı seslerin duyulmasında daha iyi olmakla birlikte makamlardaki komaları daha iyi duyuracağını düşünüyorum.
16	**Piyano** ya da **bağlama**. Görsel ve işitsel anlamda daha sağlıklı ders olacağını düşünüyorum.
17	**Bağlama**, çünkü makamlarda yer alan her nota mevcut, ton konusu için ise **piyano** olmalı.
18	**Kanun, ney** daha çok Türk müziği çalgıları olsa daha uygun olur.
19	**Piyano, gitar, org**. Daha açıklayıcı ve tonaliteye müsait.
20	**…**Öncelikle Türk ve Batı müziği ses sisteminin farkını anlayan öğrenciler bu konuyu kavrayabilir. Bunu da Türk ve Batı müziği enstrümanlarının perde sistemini kıyaslayarak anlatabilirsiniz. **Piyano-kanun, gitar-tanbur, bağlama-blok flüt olur.**
21	**Piyano, ud, kânun, keman**
22	**Kanun, ud, piyano**
23	**Piyano, Bağlama**
24	Komalı sesleri kullanabileceğimiz bütün enstrümanlar kullanılabilir.

25	Makamsal ezgileri seslendiren enstrümanlar kullanılmalıdır. Bulunduğumuz bölgenin müzik kültürünü yansıtan enstrümanların öğrencilerin müzikal benliklerini güçlendireceği kanısındayım
26	Türk müziği çalgıları.
27	Telli ve yaylı çalgılar. Çünkü ses aralığı ve makam notaları koma sesler daha fazladır.
28	Batı ve Türk müziğinden herhangi iki ana saz olması yeterli.

Tablo 20'de görüldüğü üzere "Lise 9. Sınıf Müzik Dersi MDTM ünitesinde hangi çalgı ya da çalgıların kullanılmasını uygun görüyorsunuz?" sorusuna 50 öğretmenden 28'i cevap vermiştir. Cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin şu çalgıların kullanılmasını uygun gördükleri tespit edilmiştir: 14 (%36,3) org/piyano, 6 (%15, 4) kanun, 5 (%12,8) bağlama, 5 (%12,8) keman, 3 (%7,6) gitar, 3 (%7,6) ud, 1(%2,5) tanbur, 1(%2,5) blok flüt ve 1(%2,5) ney. MDTM ünitesinde kullanılabilecek çalgılara öğretmenlerin 22'si (%56,4) Batı müziği çalgılarını, 17'si ise (%43,6) Türk müziği çalgılarının kullanılmasını uygun görmektedir.

4.3. NEYİN ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın üçüncü problemine (Neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımına yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?) ilişkin bulgular Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21: Neyin Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Neyin Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri	
1	Öğrencilerin yaylı, telli, vurmalı, üflemeli çalgıların hepsinden en az birine aşinalığının olması düşüncesindeyim. Neyin üflemeliler içinde önemli bir çalgı olduğunu düşünüyorum. **Öğretmenler için ideal bir çalgı olabilir.**
2	**Bütün enstrümanlar kullanılabilir** fakat eşlik çalgıları her zaman daha güzel ve kullanışlı oluyor. Üniversitelerde okul çalgıları derslerinin daha yoğun işlenmesi gerektiği fikrindeyim
3	Bulunduğumuz coğrafya ve kültürel dokuları gözlemlediğimizde makamsal ezgilerin kullanılması ve **ney enstrümanıyla icra edilmesinin ilgi çekeceğini düşünüyorum**
4	...Öğretmen **birçok çalgıyı tanıyıp öğretebilecek donanımda olmalı**. Hangi enstrümanda usta olacağına kendi karar vermeli.
5	Ney çok tercih edilmiyor genel anlamda üflemeli çalgılar ders açısından çok ilgi gören bir enstrüman değil.
6	**Neyin** bu ünitede bulunan makam dizilerinin gösterilmesi aşamasında **yararlı olacağını düşünüyorum.**
7	**Faydalı olacağına inanıyorum** Manevi yönden öğrencinin gelişimine de katkı sağlar.
8	Din kültür ve eğitim bağdaştırmak açısından **önemli bir sazdır**.
9	Bu ünite için **kullanıma uygun bir çalgı olduğunu** düşünüyorum.
10	Öğrencilerin algılaması bakımından zor bir çalgı
11	**Her enstrüman kullanılabilir**
12	Bağlama, piyano, gitar
13	Piyano kullanımı
14	**Kullanılabilir**
15	Tartışılabilir

16	**Kullanılabilir**
17	Uygun değil
18	Yan flüt
19	Piyano
20	Keman

Tablo 21'deki bulgulara göre öğretmenlerin "Neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımına yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?" sorusuna 50 öğretmenin 20'si cevap vermiştir. Bu soruya, 11 (%55) öğretmen neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılabilecek nitelikte bir çalgı olduğunu, 3 (%15) öğretmen neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılabilecek nitelikte bir çalgı olmadığını, 6 (%35) öğretmen ise neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılabilecek nitelikte olup olmadığına ilişkin net bir bilgi vermemiştir. Soruya cevap veren öğretmenlerin yarısının neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılabilecek nitelikte bir çalgı olduğu cevabını vermiş olması dikkat çekicidir.

4.4. LİSE MÜZİK DERSLERİNDE ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK NEY KULLANIMININ, MDTM ÜNİTESİNDE HEDEFLENEN BİLİŞSEL DAVRANIŞLARI KAZANDIRMA DURUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan "Lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak ney kullanımının, MDTM Ünitesinde hedeflenen "Bilişsel Davranışlar"ı kazandırma, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" sorusuna yanıt aranmıştır. Bu alt probleme göre, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin bilişsel başarı testinden aldıkları puanların, gruplara (deney-kontrol) ve ölçüme (sontest) göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Grupların sontest ortalama puan ve standart sapma değerleri Tablo 22'da verilmiştir.

Tablo 22: Deney ve Kontrol Grupları Bilişsel Başarı Testi Sontest Puanları

Okul	**Grup**	**Sontest**		
		N	**X̄**	**S**
Mehmet Akif Ersoy A.L.	**Deney**	30	58,8	15,65
	Kontrol	30	50,8	14,29

Tablo 22'de görüldüğü gibi, Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi deney grubu öğrencilerinin, deney sonrasında Bilişsel Başarı Testi ortalama puanı $\bar{X}$= 58,80 iken

kontrol grubu öğrencilerinin ortalama puanları ise $\bar{X}$= 50,80 olarak hesaplanmıştır. Buna göre uygulanan bilişsel başarı testi sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin test sonuçlarında %15,18'lik bir fark olduğu görülmektedir.

Deney ve Kontrol gruplarına uygulanan Bilişsel Başarı Testinde MDTM ünitesi için belirlenen kazanımların dereceleme terimlerinin frekans değerleri Tablo 23 ve Tablo 24'te verilmiştir.

Tablo 23: Deney Grubu Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu

	Kazanımlar	**Çok Az**	**Az**	**Orta**	**İyi**	**Çok İyi**
1	Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır	2 (%6,75)	7 (%23,3)	13 (%43,3)	7 (%23,3)	1 (%3,3)
2	Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır	3 (%10)		15 (%50)		12 (%40)
3	Türk müziğinin makamsal yapısını tanır	0 (%0)	5 (%16,7)	12 (%40)	11 (%36,7)	2 (%6,7)
4	Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır	3 (%10)		7 (%23,3)		20 (%66,7)
5	Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir	0 (%0)	4 (%13,3)		15 (%50)	11 (%36,7)

Tablo 23'te görüldüğü gibi deney grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır" kazanımında frekans değerleri Çok Az (0-1) 2, Az (2-3) 7, Orta (4-5) 13, İyi (6-7) 7, Çok İyi (8-9) ise 1'dir. Bu bulgulara göre, deney grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan dokuz tanesini kapsayan "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır" kazanımının sorularına cevap veren deney grubu öğrencilerinden 0-1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 2 (%6,7), 2-3 doğru cevap veren öğrenci sayısı 7 (%23,3), 4-5 doğru cevap veren öğrenci sayısı 13 (%43,3), 6-7 doğru cevap veren öğrenci sayısı 7 (%23,3), 8-9 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 1 (%3,3) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 23'te görüldüğü gibi deney grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır" kazanımında frekans değerleri Çok Az (0) 3, Orta (1) 15, Çok İyi (2) ise 12'dir. Bu bulgulara göre, deney grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan iki tanesini kapsayan "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır" kazanımının sorularına cevap veren deney grubu öğrencilerinden 0 doğru cevap veren öğrenci sayısı 3 (%10), 1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 15 (%50), 2 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 12 (%40) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 23'te görüldüğü gibi deney grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" kazanımında frekans değerleri Çok Az (0-1) 0, Az (2-3) 5, Orta (4-5) 12, İyi (6-7) 11, Çok İyi (8-9) ise 2'dir. Bu bulgulara göre, deney grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan dokuz tanesini kapsayan "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" kazanımının sorularına cevap veren deney grubu öğrencilerinden 0-1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 0 (%0), 2-3 doğru cevap veren öğrenci sayısı 5 (%16,7), 4-5 doğru cevap veren öğrenci sayısı 12 (%40), 6-7 doğru cevap veren öğrenci sayısı 11 (%36), 8-9 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 2 (%6,7) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 23'te görüldüğü gibi deney grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" kazanımında frekans değerleri Çok Az (0) üç, Orta (1) yedi, Çok İyi (2) ise 20'dir. Bu bulgulara göre, deney grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan iki tanesini kapsayan "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" kazanımının sorularına cevap veren deney grubu öğrencilerinden 0 doğru cevap veren öğrenci sayısı 3 (%10), 1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 7 (%23,3), 2 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 20 (%66,7) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 23'te görüldüğü gibi deney grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" Çok Az (0) 0, Az (1) 4, İyi (2) 15, Çok İyi (3) ise 11'dir. Bu bulgulara göre, deney grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan üç tanesini kapsayan "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" kazanımının sorularına cevap veren deney grubu öğrencilerinden 0 doğru cevap veren öğrenci sayısı 0 (%0), 1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 4 (%13,3), 2 doğru cevap veren öğrenci sayısı 15 (%50), 3 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 11 (%36,7) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24: Kontrol Grubu Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu

	Kazanımlar	**Çok Az**	**Az**	**Orta**	**İyi**	**Çok İyi**
1	Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır	4 (%13,3)	11 (%36,7)	11 (%36,7)	4 (%13,3)	0 (%0)
2	Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır	4 (%13,3)		15 (%50)		11 (%36,7)
3	Türk müziğinin makamsal yapısını tanır	0 (%0)	9 (%30)	17 (%56,7)	4 (%13,3)	0 (%0)

4	Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır	5 (%16,7)		6 (%20)		19 (%63,3)
5	Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir	0 (%0)	6 (%20)		15 (%50)	9 (%30)

Tablo 24'te görüldüğü gibi kontrol grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır" kazanımında frekans değerleri Çok Az (0-1) 4, Az (2-3) 11, Orta (4-5) 11, İyi (6-7) 4, Çok İyi (8-9) ise 0'dır. Bu bulgulara göre, kontrol grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan dokuz tanesini kapsayan "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır" kazanımının sorularına cevap veren kontrol grubu öğrencilerinden 0-1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 4 (%13,3), 2-3 doğru cevap veren öğrenci sayısı 11 (%36,7), 4-5 doğru cevap veren öğrenci sayısı 11 (%36,7), 6-7 doğru cevap veren öğrenci sayısı 4 (%13,3), 8-9 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 0 (%0) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24'te görüldüğü gibi kontrol grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır" kazanımında frekans değerleri Çok Az (0) 4, Orta (1) 15, Çok İyi (2) ise 11'dir. Bu bulgulara göre, kontrol grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan iki tanesini kapsayan "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır" kazanımının sorularına cevap veren kontrol grubu öğrencilerinden 0 doğru cevap veren öğrenci sayısı 4(%13,3), 1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 15 (%50), 2 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 11 (%36,7) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24'te görüldüğü gibi kontrol grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır." kazanımında frekans değerleri Çok Az (0-1) 0, Az (2-3) 9, Orta (4-5) 17, İyi (6-7) 4, Çok İyi (8-9) ise 0'dır. Bu bulgulara göre, kontrol grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan dokuz tanesini kapsayan "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" kazanımının sorularına cevap veren kontrol grubu öğrencilerinden 0-1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 0 (%0), 2-3 doğru cevap veren öğrenci sayısı 9 (%30), 4-5 doğru cevap veren öğrenci sayısı 17 (%56,7), 6-7 doğru cevap veren öğrenci sayısı 4 (%13,3), 8-9 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 0 (%0) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24'te görüldüğü gibi kontrol grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosundaki kazanımlardan "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır." kazanımında frekans değerleri Çok Az (0) 5, Orta (1) 6, Çok İyi (2) ise 19'dur. Bu bulgulara göre, kontrol grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testindeki sorulardan iki tanesini kapsayan "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" kazanımının sorularına cevap veren kontrol grubu öğrencilerinden 0 doğru cevap veren öğrenci sayısı 5 (%16,7), 1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 6 (%20), 2 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 19 (%63) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24'te görüldüğü gibi kontrol grubuna ait bilişsel davranış kazanım tablosunda bulunan kazanımlardan "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" Çok Az (0) 0, Az (1) 6, İyi (2) 15, Çok İyi (3) ise 9 olarak görülmektedir. Bu bulgulara göre, kontrol grubuna uygulanan yirmi beş soruluk bilişsel başarı testinde bulunan sorulardan üç tanesini kapsayan "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" kazanımının sorularına cevap veren kontrol grubu öğrencilerinden 0 doğru cevap veren öğrenci sayısı 0 (%0), 1 doğru cevap veren öğrenci sayısı 6 (%20), 2 doğru cevap veren öğrenci sayısı 15 (%50), 3 doğru cevap veren öğrenci sayısı ise 9 (%30) olarak tespit edilmiştir.

4.4.1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Bilişsel Başarı Testinde Bulunan Kazanımlardaki Sorulara Göre Doğru Cevap Sayıları ve Test Puanları

Deney grubuna uygulanan bilişsel başarı testinde bulunan kazanımlardaki soru sayılarına göre öğrencilerin verdikleri doğru cevap sayılarının frekans değerleri Ek 10'da verilmiştir. Deney grubuna ilişkin öğrencilerin doğru cevapları üzerinden aldıkları puanlar incelendiğinde öğrencilerin 9'unun (%30) 50 puandan düşük alması nedeniyle "Zayıf", 8'inin (%26,7) 50 ile 65 arasında bir puan alması nedeniyle "Orta", 12'sinin (%40) 66 ile 80 arasında bir puan olması nedeniyle "İyi" ve 1'inin (%3,3) 81 ve üzeri puana sahip olması nedeniyle "Çok İyi" düzeyde olduğu görülmüştür (bk. Ek Tablo 1).

Kontrol grubuna uygulanan bilişsel başarı testinde bulunan kazanımlardaki soru sayılarına göre öğrencilerin verdikleri doğru cevap sayılarının frekans değerleri Ek 11'de verilmiştir. Kontrol grubuna ilişkin öğrencilerin doğru cevapları üzerinden aldıkları puanlar incelendiğinde öğrencilerin 16'sının (%53) 50 puandan düşük alması

nedeniyle “Zayıf”, 8’inin (%27) 50 ile 65 arasında bir puan alması nedeniyle “Orta”, 6’sının (%20) 66 ile 80 arasında bir puan olması nedeniyle “İyi” düzeyde olduğu görülmüştür. Kontrol grubunda “Çok İyi” düzeye sahip olan öğrenci bulunmamaktadır (bk. Ek Tablo 2).

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin bilişsel davranış kazanım tablolarına göre elde edilen frekans değerlerinin “Pearson Ki-Kare testi” ile yapılan analiz sonuçları Tablo 25’te gösterilmiştir.

Tablo 25: Deney ve Kontrol Grupları Bilişsel Kazanım Tablolarına Göre Elde Edilen Frekans Değerlerinin Karşılaştırılması (Pearson Ki-Kare Testi)

Hedef Davranışlar	Grup	Çok Az	Az	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam	p	Sonuç
Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır.	Deney	2 (%6,7)	7 (%23,3)	13 (%43,3)	7 (%23,3)	1 (%3,3)	30 (%100)	.472	Fark Yok
	Kontrol	4 (%13,3)	11 (%36,7)	11 (%36,7)	4 (%13,3)	0 (%0)	30 (%100)		
	Toplam	6 (%10)	18 (%30)	24 (%40)	11 (%18)	1 (%1,7)	60 (%100)		
Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır.	Deney	3 (%10)		15 (%50)		12 (%40)	30 (%100)	.911	Fark Yok
	Kontrol	4 (%13,3)		15 (%50)		11 (%36,7)	30 (%100)		
	Toplam	7 (%11,7)		30 (%50)		23 (%38,3)	60 (%100)		
Türk müziğinin makamsal yapısını tanır.	Deney	0 (%0)	5 (%16,7)	12 (%40)	11 (%36,7)	2 (%6,7)	30 (%100)	.042	Fark Var
	Kontrol	0 (%0)	9 (%30)	17 (%56,7)	4 (%13,3)	0 (%0)	30 (%100)		
	Toplam	0 (%0)	14 (%23,3)	29 (%48,3)	15 (%25,0)	2 (%3,3)	60 (%100)		
Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır.	Deney	3 (%10,0)		7 (%23,3)		20 (%66,7)	30 (%100)	.740	Fark Yok
	Kontrol	5 (%16,7)		6 (%20)		19 (%63)	30 (%100)		
	Toplam	8 (%13,3)		13 (%21,7)		39 (%65)	60 (%100)		
Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir.	Deney	0 (%0)	4 (%13,3)		15 (%50%)	11 (%36,7)	30 (%100)	.741	Fark Yok
	Kontrol	0 (%0)	6 (%20)		15 (%50)	9 (%30)	30 (%100)		
	Toplam	0 (%0)	10 (%16,7)		30 (%50)	20 (%33,3)	60 (%100)		

Tablo 25’te deney ve kontrol grubu öğrencilerinin her bir kazanım başlığına verdikleri cevaplar doğrultusunda çok az ile çok iyi arasındaki dağılımının gruplar bazında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratma durumu Pearson Ki kare

analizi ile incelenmiştir. Bu kapsamda deney ve kontrol öğrencilerinin "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır", "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır", "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" ve "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" başlıklarına vermiş oldukları cevapların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği gözlemlenmiştir ($p>0.05$). Buna karşın "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" başlığına ilişkin öğrencilerin verdikleri cevaplar bazında gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($X^2=8,195$; $p<0.05$). Bu farkın nedeni incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin verdikleri cevaplar bazında öğrencilerin 12'sinin (%40) orta ve 11'inin (%36,7) iyi seviyesinde puan aldığı görülürken, kontrol grubundaki öğrencilerin 17'sinin (%56,7) orta ve 9'unun (%30) az seviyesinde başarıya sahip olduğu görülmektedir. Genel anlamda deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubuna göre daha başarılı sonuçlara sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 26: Deney ve Kontrol Gruplarının Başarı Puanlarının Bağımsız Örneklem t Testi ile İncelenmesi

Değişkenler	Grup	N	$\bar{x}$	ss	t	p
Toplam Başarı Puanı	Deney	30	58,80	15,65	2.067	.043*
	Kontrol	30	50,80	14,29		
Kazanım 1	Deney	30	17,60	7,24	1.675	.099*
	Kontrol	30	14,53	6,92		
Kazanım 2	Deney	30	5,20	2,60	.388	.699
	Kontrol	30	4,93	2,71		
Kazanım 3	Deney	30	20,80	6,67	2.466	.017*
	Kontrol	30	17,07	4,91		
Kazanım 4	Deney	30	6,27	2,71	.531	.597
	Kontrol	30	5,87	3,10		
Kazanım 5	Deney	30	8,93	2,71	.742	.461
	Kontrol	30	8,40	2,84		

**p<0.05 önem düzeyinde anlamlı* **p<0.10 önem düzeyinde anlamlı*

Tablo 26'ya göre toplam başarı puanının deney ve kontrol gruplarına göre incelenmesi bağımsız örneklem t testi ile sağlanmıştır. Bu kapsamda deney ve kontrol gruplarının toplam başarı puanları ($t_{(58)}=2.067;p<0.05$), alt boyutlardan kazanım 1 ($t_{(58)}=1.675;p<0.10$) ve kazanım 3 ($t_{(58)}=2.466;p<0.05$) puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir. Bu farklılığın gruplar bazında etkisi incelendiğinde, deney grubuna ait toplam başarı puanı, kazanım 1 ve kazanım 3 alt boyutlarına ilişkin puanların daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 27: Toplam Başarı Puanı ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Pearson Korelasyon Analizi ile İncelenmesi

Değişkenler	1	2	3	4	5	6
Toplam Başarı Puanı (1)	-					
Kazanım1 (2)	.85**	-				
Kazanım2 (3)	.29**	-.06	-			
Kazanım3 (4)	.87**	.67**	.11	-		
Kazanım4 (5)	.53**	.28*	.38**	.30*	-	
Kazanım5 (6)	.61**	.38**	.16	.49**	.16	-

***p<0.01 önem düzeyinde anlamlı* **p<0.05 önem düzeyinde anlamlı*

Tablo 27'de görüldüğü gibi, öğrencilerin toplam başarı puanları ve alt boyutları arasındaki ilişki korelasyon analizi kapsamında incelenmiştir. Toplam başarı puanı ile kazanım 1 arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü (r=.85, p<.01), kazanım 2 arasında düşük düzeyde pozitif yönlü (r=.29, p<.01), kazanım 3 ile yüksek düzeyde pozitif yönlü (r=.87, p<.01), kazanım 4 ile orta düzeyde pozitif yönlü (r=.53, p<.01) ve kazanım 5 ile orta düzeyde pozitif yönlü (r=.61, p<.01) ilişkisi olduğu görülmektedir. Özellikle kazanım 1 (Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır) ve kazanım 3'e (Türk müziğinin makamsal yapısını tanır) konu edilen çalışmaların desteklenmesi öğrencilerin başarı puanlarını %86 oranında arttırmaktadır. Alt boyutlar bazında en düşük verim kazanım 2'den (Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır) alınmış olup, bu başlıklarda yapılan takviyelerin arttırılması öğrencilerin başarı puanlarını %29 oranında arttırmaktadır. Bu nedenle en yüksek sırayla kazanım 3 (Türk müziğinin makamsal yapısını tanır), kazanım 1 (Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır), kazanım 5 (Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir), kazanım 4 (Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır) ve kazanım 2 (Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır) başlıklarına odaklanma ile birlikte öğrencilerin başarı puanlarının yükseltilmesi sağlanacağı anlaşılmıştır. Görüldüğü üzere neyin öğretmen çalgısı olarak hem Türk müziği hem de Batı müziği dizi ve eserleri konusunda öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu rahatlıkla söylenebilir.

4.5. NEYİN ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK KULLANIMINA YÖNELİK DENEY GRUBU ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmada bulunan beşinci alt problemde, "Lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak ney kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?" sorusuna cevap

aranmıştır. Bu amaç doğrultusunda deney grubu öğrencilerine dört adet açık uçlu soru sorulmuş ve öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

4.5.1. Deney Grubu Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Ney Çalgısı ile Diğer Çalgıların Kullanılmasını Karşılaştırmalarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

"Müzik derslerinizde, öğretmeninizin çalgı olarak ney kullanması ile başka bir çalgı kullanmasını karşılaştırınız. Derslerin hangi çalgı ya da çalgılarla işlenmesini istersiniz? Neden?" sorusuna 25 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerin adını verdiği çalgılardan 12'si (%41,4) gitar, 8'i (%27,6) ney, 4'ü (%13,8) piyano, 4'ü (%13,8) bağlama, 1'i (%3,4) keman olduğu görülmüştür (bk. Ek Tablo 3). Elde edilen bu bulgulara göre öğrencilerin ilk sırada popüler çalgı olarak sık sık karşılaştıkları gitarı tercih ettikleri, deney grubu olmaları münasebetiyle de ilk kez karşılaştıkları neye de ilginin uyanmaya başladığı söylenebilir.

4.5.2. Deney Grubu Öğrencilerinin Müzik Öğretmeni Olsalar Hangi Çalgı ya da Çalgıları Kullanacaklarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

"Siz müzik öğretmeni olsaydınız hangi çalgı ya da çalgıları kullanırdınız? Neden?" sorusuna 29 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrenciler adını verdiği çalgılardan 20'si (%40,8) gitar, 8'i (%16,4) piyano, 6'sı (%12,3) bağlama, 6'sı (%12,3) flüt, 3'ü (%6,2) davul, 2'si (%4) ney, 1'i (%2) keman, 1'i (%2) darbuka, 1'i (%2) org, 1'i (%2) melodika olduğu tespit edilmiştir (bk. Ek Tablo 4). Verilen bu cevaplara göre öğrenciler müzik öğretmeni olmaları durumunda öğretmen çalgısı olarak çoğunlukla Batı müziği çalgılarını tercih edecekleri anlaşılmaktadır.

4.5.3. Deney Grubu Öğrencilerine Göre Uygulanan Ney ile Ders İşleme Yönteminin Varsa Eksik ve Eleştirilecek Yönlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

"Uygulanan, ney ile ders işleme yönteminin size göre eksik ve eleştirilecek yönleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?" sorusuna 25 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerden 23'ü (%92) ney ile ders işleme yönteminin eksik ya da eleştirilecek bir yönünün olmadığını, 2'si (%8) ise olduğunu belirtmiştir (bk. Ek Tablo 5). Verilen cevaplara göre öğrencilerin tamamına yakınının ney ile ders işleme

yönteminin eksik ya da eleştirilecek bir yönünün olmadığını düşündüğü anlaşılmaktadır.

4.5.4. Deney Grubu Öğrencilerinin Ney ile Ders İşleme Yöntemi Süresince En Çok İlgilerini Çeken Etkinliklere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

"Uygulama süresince en çok ilginizi çeken etkinlikler nelerdir?" sorusuna 22 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerden 12'sinin (%54,6) uygulama sürecindeki ney kullanımının ilgisini çektiği, 8'inin (%36,4) yapılan etkinliklerin (türkü söylemek, makamsal/tonal dizi etkinlikleri vs.) ilgisini çektiği tespit edilmiştir. 2 (%9) öğrencinin ise uygulama süresinde yapılan hiçbir etkinliğin ilgisini çekmediği görülmektedir (bk. Ek Tablo 6). Verilen cevaplara göre öğrencilerin tamamına yakınının ney ile ders işleme yönteminde yapılan etkinliklerin ilgisini çektiği anlaşılmaktadır.

4.6. BLOK FLÜTÜN ÖĞRETMEN ÇALGISI OLARAK KULLANIMINA YÖNELİK KONTROL GRUBU ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmada bulunan altıncı alt problemde, "Lise müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaç doğrultusunda kontrol grubu öğrencilerine dört adet açık uçlu soru sorulmuş ve öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

4.6.1. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Blok Flüt Çalgısı ile Diğer Çalgıların Kullanılmasını Karşılaştırmalarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

"Müzik derslerinizde, öğretmenin çalgı olarak blok flüt kullanması ile başka bir çalgı kullanmasını karşılaştırınız. Derslerin hangi çalgı ya da çalgılarla işlenmesini istersiniz? Neden?" sorusuna 28 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerin adını verdiği çalgılardan 21'si (%51,2) gitar, 6'sı (%14,6) blok flüt, 4'ü (%9,7) bağlama, 4'ü (%9,7) piyano, 3'ü (%7,3) keman, 1'i (%2,5) bas gitar, 1'i (%2,5) kajon, 1'i (%2,5) kanun olduğu görülmüştür (bk. Ek Tablo 7). Elde edilen bu bulgulara göre öğrencilerin çoğunlukla gitarı tercih ettikleri, kontrol grubu olmaları sebebiyle de bir kısmının blok flütü tercih ettiği anlaşılmaktadır.

4.6.2. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Müzik Öğretmeni Olsalar Hangi Çalgı ya da Çalgıları Kullanacaklarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

"Siz müzik öğretmeni olsaydınız hangi çalgı ya da çalgıları kullanırdınız? Neden?" sorusuna 30 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerin adını verdiği çalgılardan 21'i (%29) gitar, 11'i (%15,2) flüt, 10'u (%14) piyano, 9'u (%12,5) bağlama, 5'i keman (%7), 3'ü (%4,1) davul, 2'si (%2,8) ney, 2'si (%2,8) def, 2'si (%2,8) zurna, 2'si (%2,8) kaval, 5'i (%7) diğer çalgıları kullanacağını belirtmiştir (bk. Ek Tablo 8). Verilen bu cevaplara göre öğrencilerin müzik öğretmeni olmaları durumunda öğretmen çalgısı olarak çoğunlukla Batı müziği çalgılarını tercih edecekleri anlaşılmaktadır.

4.6.3. Kontrol Grubu Öğrencilerine Göre Uygulanan Blok Flüt ile Ders İşleme Yönteminin Varsa Eksik ve Eleştirilecek Yönlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

"Uygulanan, blok flüt ile ders işleme yönteminin size göre eksik ve eleştirilecek yönleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?" sorusuna 25 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerden 22'si (%88) ney ile ders işleme yönteminin eksik ya da eleştirilecek bir yönünün olmadığını, 3'ü (%12) ise olduğunu belirtmiştir (bk. Ek Tablo 9). Verilen cevaplara göre öğrencilerin tamamına yakınının blok flüt ile ders işleme yönteminin eksik ya da eleştirilecek bir yönünün olmadığını düşündüğü anlaşılmaktadır.

4.6.4. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Blok Flüt ile Ders İşleme Yöntemi Süresince En Çok İlgilerini Çeken Etkinliklere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

"Uygulama süresince en çok ilginizi çeken etkinlikler nelerdir?" sorusuna 20 öğrenci cevap vermiştir. Bu cevaplara göre öğrencilerden 11'inin (%55) uygulama sürecindeki blok flüt kullanımının ilgisini çektiği, 7'sinin (%35) yapılan etkinliklerin (türkü söylemek, makamsal/tonal dizi etkinlikleri vs.) ilgisini çektiği tespit edilmiştir. 2 (%10) öğrencinin ise uygulama süresinde yapılan hiçbir etkinliğin ilgisini çekmediği görülmektedir (bk. Ek Tablo 10). Verilen cevaplara göre öğrencilerin tamamına yakınının blok flüt ile ders işleme yönteminde yapılan etkinliklerin ilgisini çektiği anlaşılmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu bölümünde neyin müzik öğretmeni çalgısı olarak kullanımının lise düzeyindeki öğrencilerin müzik dersi başarısına etkilerinin araştırılmasına yönelik elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlara ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

Sonuçlar

1. Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı lise düzeyindeki okulların yarısında müzik dersliği bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okulların yarısında piyano bulunduğu ve öğretmenlerin kullandığı çalgılar arasında neye yeterince yer verilmediği, öğretmen çalgısı olarak neyin yer tutmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
2. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun MDTM ünitesine 4 saatten fazla süre ayırdıkları, MDTM ünitesini işlerken çoğunlukla gösterip yaptırma, anlatım, kulaktan öğretim yöntem ve tekniklerini kullandıkları, bu ünitede genellikle akıllı tahta ile birlikte bağlama, org, piyano çalgılarını tercih ettikleri (yaklaşık olarak yarısı Türk müziği enstrümanlarını oluşturmaktadır) ve derslerinde ney kullanan öğretmen sayısının yok denecek kadar az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
3. Öğretmen görüşlerinden hareketle, öğretmenlerin bir kısmının neyin öğretmen çalgısı olabilecek niteliğe sahip olmadığını, büyük bir kısmının ise neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılabilecek nitelikte bir çalgı olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.
4. Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanan bilişsel başarı testine göre, öğrencilerin "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır", "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır", "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" ve "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" kazanımlarındaki sorulara vermiş oldukları cevapların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği buna karşın "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" başlığına ilişkin öğrencilerin verdikleri cevaplar bazında gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu, genel anlamda deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı olduğu, neyin öğretmen çalgısı olarak hem Türk müziği hem de Batı müziği dizi ve eserleri

konusunda öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5. Deney grubu öğrencilerinin derslerde genellikle gitarı tercih ettikleri, deney grubu olmaları münasebetiyle de deney sürecinde ilk kez karşılaştıkları ney çalgısına karşı ilgilerinin arttığı, kısaca ney ile yapılan etkinliklerin daha çok ilgilerini çektiği sonucuna ulaşılmıştır.
6. Kontrol grubu öğrencilerinin derslerde gitarı tercih ettikleri, kontrol grubu olmaları sebebiyle de geleneksel ders işleme yönteminde blok flütü tercih ettiği, kısaca öğrencilerin tamamına yakınının blok flüt ile yapılan etkinliklerin daha çok ilgilerini çektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Değerlendirme

1. Orta ve lise düzeyi müzik derslerinde özellikle de Türk müziği konulu ünitelerde öğretmen çalgısı olarak neyin kullanılmasının önemi anlaşılmıştır. Müzik dersliği ve piyano-org vs. olmayan okullarda müzik öğretmeninin kolay taşınabilirliğiyle neyi öğretmen çalgısı olarak derslerde kullanması önem arz etmektedir. Üstelik MDTM ünitesinde yer verilen konularda Türk müziği ile ilgili olan etkinliklerin öğretmen çalgısı olarak ney ile yapılması dersleri daha da verimli hale getirecektir.
2. Günümüzde ney çalgısını kullanan öğretmen yok denecek kadar azdır. Bunun birinci ve en önemli sebebinin müzik öğretmenliği lisans programları içerisinde sadece 2018 programında neye yer verilmiş olmasıdır diyebiliriz. Henüz 2018 programından mezun olan ve atanan öğretmen adayı yoktur.
3. Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında bireysel çalgı ney eğitimine yer verilmesi, ney eğitimi almak isteyen müzik öğretmen adaylarının bireysel çalgı olarak neyi tercih edebilmesine fırsat tanıyacaktır.
4. Bu çalışmada ve ilgili çalışmalarda orta okul ve lise düzeyinde müzik dersi alan öğrencilerin öğretmenin kullandığı çalgıya karşı ilgi duyduğu açıkça görülmektedir. Okul çalgıları dersi kapsamında neyin bir öğretmen çalgısı olarak yer verilmesiyle de tüm müzik öğretmenlerinin öğretmen çalgısı olarak neyi derslerinde kullanmasına, orta ve lise düzeyinde eğitim gören öğrenciler tarafından tanınmasına, ilgi duymasına ve daha çok neyzenin yetişmesine vesile olacaktır.

KAYNAKÇA

Barış, D. A. (2007). Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi Uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(15), 48.

Behar, C. (2019). *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Behar, C. (2020). *Orada Bir Mûsıkî Var Uzakta.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Berkman, E. (2018). Dârü'l-Elhân'da Konservatuvara Türk Makam Müziğinin Görünümü. *Konservatoryum-Conservatorium*, 5(1), 90.

Çağlak, E., & Filiz , S. (2018). Türk Devlet Geleneğinde Askerî Müzik ve Askerî Müzik Eğitimi. *Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma e-Dergisi*, 5(1), 48.

Demirgen, E., & Sazak, N. (2014). III. Selim Dönemi'nde Enderun-i Hümayun Mekteplerinde Okutulan Müzik Risalesinin Meşk Yöntemi Açısından İncelenmesi. *İdil Dergisi*, 3(11), 29.

Erguner, S. (2007). *Ney "Metod".* İstanbul: Erguner Müzik.

George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference 17.0 Update.* Pearson, Boston: Allyn & Bacon.

Karagöz , Y., & Bardakçı , S. (2020). *Bilimsel Araştırmalarda Kullanılan Ölçme Araçları ve Ölçek Geliştirme.* Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Karasar, N. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemi.* Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kheyami, D., Jaradat, A., Al-Shibani, T., & Ali, F. A. (2018). Item Analysis Of Multiple Choice Questions At The Department Of Paediatrics. *Sultan Qaboos University Med J*, 18(1), 68-74.

Küçükosmanoğlu, H. O. (2011). *İlköğretim İkinci Kademede Şarkı Öğretiminde Kullanılan Eşlik Çalgılarının Etkililiğinin Karşılaştırılması (Yayınlanmış doktora tezi).* T.C. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabili Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı: Konya.

Malçok, B. (2013). *Son Yüzyılda Yayınlanmış Ney Metodlarının Metodolojik Olarak Analizi (Yayınlanmış yüksek lisans tezi).* T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musıkisi Anasanat Dalı Yüksek Lisans Programı: İstanbul.

Öksüz, A. C. (2016). *Ney'e Yeni Başlayanlar İçin Öğretim Yöntemi (Yayınlanmış yüksek lisans tezi).* İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Özden, E. (2013). *Osmanlı Maârifi'nde Mûsikî (Yayınlanmış Doktora Tezi)*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Paçacı, G. (2002). Osmanlı'nın Mûsikî Tâliminden Cumhuriyet in Müzik Terbiyesine. *Toplumsal Tarih Dergisi*, (16), 10-19.

Say, A. (2010). *Müzik Ansiklopedisi. Besteciler, Yorumcular, Eserler Kavramlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Seçer, İ. (2015). *Spss ve Lısrel ile Pratik Veri Analizi.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Sezikli, U. (2014). *Türk Müzik Kültürünün Tarihsel Kaynakları Olarak Edvârlar.* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Şimşek, D. Ç. (2018). Müzik İnkılâbında Bir Uygulama; Musiki Muallim Mektebi'nden, Ankara Devlet Konservatuarı'na. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(82), 241.

Tangülü, Z., & Becerikli, S. (2020). Musiki Muallim Mektebi (1924-1937). *Asia Minor Studiess*, 8(2), 458.

Temiz, E. (2010). Türkiye'de Cumhuriyet Döneminden Önce Kurulan Resmi ve Gönüllü Müzik Kuruluşları. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 329.

Toker, H. ve Özden, E. (2013). Osmanlı Devleti'nde Müzik Eğitimi Veren Önemli Kurumlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 2(2), 118-120.

Tura, Y. (2006). *Tedkik ü Tahkik İnceleme ve Gerçeği Araştırma Nasır Abdülbaki Dede.* İstanbul: Pan Yayıncılık.

Uçan, A. (1982). *Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi.* Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi. Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (2005). Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimizin Yeri ve Önemine Genel Bir Bakış. *Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu* (s. 25, 26, 27). Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

Uluocak, S. (2008). *Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkileri (Yayınlanmış doktora tezi).* T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı: Ankara.

Yalçın Gökhan, & Yeşilyurt, K. (2017). Osmanlı/Türk Musikisi Yazılı ve Basılı Kaynaklarına Göre Ney Çalgısında Perdeler. *Akademik Bakış Dergisi*, 63(290), 270-307.

Yalçın, G. (2020). *Nayi Mustafa Kevserî'nin Kaleminden 18. Yüzyıl Türk Mûsıkîsi-Kevserî Mecmuası.* Ankara: Gece Kitaplığı.

Yekta, R. (1986). *Türk Mûsıkîsi.* İstanbul: Pan Yayıncılık.

Yıldız, Y. M. (2021). Müzik Eğitiminde Öğretmen Çalgısı Olarak Bir Öneri: Ukulele. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58.

Yükseköğretim Kurulu, "Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)" erişim: 20 Mayıs 2022, ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.

Yükseköğretim Kurulu, "Müzik Öğretmenliği Lisans Programı (2018)", erişim: 20 Mayıs 2022, Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf (yok.gov.tr).

EKLER

Ek 1: Araştırma İzin Belgesi 1

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108582

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Eğitim-Öğretim, Planlama ve İstatistik Şube Müdürlüğü

Sayı : E-78521740-044-108582 21.02.2022
Konu : Anket, Uygulama İzni (Mehmet DAL)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 13.01.2022 tarihli ve 97289 sayılı yazı,

İlgi yazı ile, Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Gökhan YALÇIN'ın danışmanlığını yaptığı numaralı Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Mehmet DAL'ın, *"Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri"* adlı tez çalışması kapsamında ilgi yazıda belirtilen birimlerde anket yapma talebine ilişkin Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınması istenmektedir.

İlgi yazınız Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne iletilmiş olup, verilen cevabi yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Murat DEMİR
Rektör Yardımcısı

Ek:Cevabi yazı (4 sayfa)

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.02.2022-108350

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-47377298-44-43815337 17.02.2022
Konu : Anket, Uygulama İzni
(Mehmet DAL)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 16/02/2022 tarih ve 43611425 sayılı Valilik Makam Onayı.

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Mehmet DAL' ın tutanakta belirtilen konu ile ilgili araştırma izni hakkındaki 14/01/2022 tarih ve 97561 sayılı yazısı, ilgi sayılı Valilik Makam Onayı ile oluşturulan komisyon tarafından incelenmiştir. İlgilinin çalışmasının Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21/01/2020 tarih ve 2020/2 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde uygulanabileceği ekte gönderilen komisyon tutanağı ile onaylanmıştır. Denetimleri ilgili okul, ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllük esasları çerçevesinde 2021-2022 Eğitim Öğretim yılı sonuna kadar tutanakta belirtilen 13 İlçemizdeki Resmi Liselerdeki Müzik Öğretmenlerine yönelik Covid-19 tedbirleri kapsamında Araştırma, Uygulama ve Anket çalışması yapılması hususunda ;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Fevzi KURT
Vali a
Milli Eğitim Müdürü

EK:
1-Komisyon Tutanağı (1 sayfa)
2-Anket (2 Sayfa)

Dağıtım :
Gereği : 13 İlçe Kaymakamlığına
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Bilgi:
Harran Üniversitesi Rektörlüğü
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Sayın: (Mehmet DAL)

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108582

17.02/2022

ARAŞTIRMA İNCELEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU
TOPLANTI TUTANAĞI

Valilik Makamının 16/02/2022 tarih ve 43611425 sayılı oluruna istinaden oluşturulan komisyonumuz toplanarak; Harran Üniversitesi 14.01.2022 tarih ve 97561 sayılı yazısına istinaden, Mehmet DAL isimli, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisinin uygulayacağı **"Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri"** adlı tez çalışması ve müdürlüğümüzce mühürlenmiş ekteki uygulama ölçeklerinin; Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21/01/2020 tarih ve 2020/2 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak yürürlükte olan tüm yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllülük esasları çerçevesinde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar 13 İlçemizdeki Resmi Liselerdeki Müzik Öğretmenlerine yönelik Araştırma, Uygulama ve Anket talebi komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Orhan BOZBEY Komisyon Başkanı	Necati TÜRK Üye	Muhammed Sedat GÜZEL Üye

Ek 2: Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108582
Evrak Tarihi ve Sayısı: 08.04.2022-94470

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Merhaba. Ben Mehmet Dal, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans öğrencisiyim. "Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri" adlı tez çalışmasını yürütmekteyim.

Bu görüşme formunu uygulamaktaki amacım araştırmanın alt problemlerden birisi olan "Lise 9. Sınıf Müzik Dersi Müzikte Dizi, Ton ve Makam Ünitesinde müzik öğretmenleri hangi çalgıları kullanmaktadır?" sorusuna cevap aranmaktadır.

Bu görüşme formundan elde edilen yazılı ve sözlü bilgiler gizli kalacak, isimleriniz araştırmada kullanılmayacaktır.

"Görüşmeye başlamadan önce sormak istediğiniz bir soru var mı?"

"Görüşmenin yaklaşık 10 dakika süreceğini tahmin ediyorum."

KİŞİSEL BİLGİLER:

Adı-Soyadı:

Çalışmakta olduğunuz okul:

Kıdeminiz:

SORULAR

1. Okulunuzda ayrı bir müzik dersliği bulunmakta mıdır?
2. Okulunuzda piyano bulunmakta mıdır?
3. Lise 9. Sınıf Müzikte Dizi, Ton ve Makam ünitesine kaç ders saati ayırıyorsunuz?
4. Bu üniteyi işlerken hangi araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?
5. Üniteyi işlerken hangi öğretim yöntemleri ve tekniklerinden yararlanıyorsunuz?
6. Üniteyi işlerken hangi çalgı ya da çalgıları kullanıyorsunuz?

Ek 3: Öğretmen Görüş Alma Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108582
Evrak Tarih ve Sayısı: 25.01.2022-94170

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ ALMA FORMU

"Sayın öğretmenim,

Ben, Mehmet Dal, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisiyim. "Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri" adlı tez çalışmasını yürütmekteyim.

Size vermiş olduğum bu formla alınacak bilgiler, tez çalışmasında veri olarak kullanılacaktır. Görüşme formundan elde edilen yazılı ve sözlü bilgiler gizli kalacak, isimleriniz araştırmada kullanılmayacaktır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

SORU. 1: Neyin, öğretmen çalgısı olarak kullanılması konusundaki görüşleriniz nelerdir?

SORU. 2: Müzikte ton ve makam ünitesini işlerken kullanılması gereken çalgı sizce hangisidir? Nedeniyle birlikte açıklayınız.

Ek 4: Araştırma İzin Belgesi 2

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Eğitim-Öğretim, Planlama ve İstatistik Şube Müdürlüğü

Sayı : E-78521740-044-108565 21.02.2022
Konu : Anket, Uygulama İzni (Mehmet DAL)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 13.01.2022 tarihli ve 97321 sayılı yazı,

İlgi yazı ile, Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Gökhan YALÇIN'ın danışmanlığını yaptığı numaralı Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Mehmet DAL'ın, *"Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri"* adlı tez çalışması kapsamında ilgi yazıda belirtilen birimlerde anket yapma talebine ilişkin Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınması istenmektedir.

İlgi yazınız Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne iletilmiş olup, verilen cevabi yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Murat DEMİR
Rektör Yardımcısı

Ek:Cevabi yazı ve eki (11 sayfa)

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.02.2022-108352

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-47377298-44-43815363 17.02.2022
Konu : Anket, Uygulama İzni
(Mehmet DAL)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 16/02/2022 tarih ve 43611425 sayılı Valilik Makam Onayı.

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Mehmet DAL' ın tutanakta belirtilen konu ile ilgili araştırma izni hakkındaki 14/01/2022 tarih ve 97554 sayılı yazısı, ilgi sayılı Valilik Makam Onayı ile oluşturulan komisyon tarafından incelenmiştir. İlgilinin çalışmasının Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21/01/2020 tarih ve 2020/2 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde uygulanabileceği ekte gönderilen komisyon tutanağı ile onaylanmıştır. Denetimleri ilgili Okul, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllük esasları çerçevesinde 2021-2022 Eğitim Öğretim yılı sonuna kadar tutanakta belirtilen Ceylanpınar İlçemizdeki Resmi Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi 9/A ve 9/C Şubesindeki Öğrencilere yönelik Covid-19 tedbirleri kapsamında Araştırma, Uygulama ve Anket çalışması yapılması hususunda ;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Fevzi KURT
Vali a
Milli Eğitim Müdürü

EK:
1-Komisyon Tutanağı (1 sayfa)
2-Anket (9 Sayfa)

Dağıtım :
Gereği : Ceylanpınar İlçe Kaymakamlığına (İlçe MEM)

Bilgi:
Harran Üniversitesi Rektörlüğü
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Sayın: (Mehmet DAL)

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565

…./…./2022

ARAŞTIRMA İNCELEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU
TOPLANTI TUTANAĞI

Valilik Makamının 16/02/2022 tarih ve 43611425 sayılı oluruna istinaden oluşturulan komisyonumuz toplanarak; Harran Üniversitesi 14.01.2022 tarih ve 97554 sayılı yazısına istinaden, Mehmet DAL isimli, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisinin uygulayacağı **"Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri"** adlı tez çalışması ve müdürlüğümüzce mühürlenmiş ekteki uygulama ölçeklerinin; Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21/01/2020 tarih ve 2020/2 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak yürürlükte olan tüm yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllülük esasları çerçevesinde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar Ceylanpınar İlçemizdeki Resmi Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi 9/A ve 9/C Şubesindeki Öğrencilere yönelik Araştırma, Uygulama ve Anket talebi komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Orhan BOZBEY Komisyon Başkanı	Necati TÜRK Üye	Muhammed Sedat GÜZEL Üye

Ek 5: Etik Kurul Beyannamesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 16.12.2021-88773

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU

Tarih: 13.12.2021
Saat: 14:00
Sayı: 2021/198
Konu: Mehmet DAL

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun yaptığı toplantı sonucunda Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Bölümü yüksek lisans öğrencisi **Mehmet DAL**'ın yürütücü, **Doç. Dr. Gökhan YALÇIN**'ın danışman olduğu **"Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri"** konulu yüksek lisans tez çalışması, oy birliğiyle uygun bulunmuş ve 13 Aralık 2021 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanmıştır.

e-imzalıdır
Doç. Dr. Mahmut KAYA
Başkan

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi. Fatma ÇAKMAK
Başkan Yardımcısı

e-imzalıdır
Prof. Dr. Mithat Arman KARASU

e-imzalıdır
Doç. Dr. Mehmet Diyaddin YAŞAR

e-imzalıdır
Doç. Dr. Özlem DEMİR

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi Şenay KOÇAKOĞLU

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet CANÇELİK

Ek 6: Öğrenci Görüş Alma Formu 1

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 03.01.2022-94179

ÖĞRENCİ GÖRÜŞ ALMA FORMU-1

Sevgili öğrenciler, size vermiş olduğum bu formla alınacak bilgiler bilimsel bir araştırmada veri olarak kullanılacaktır. Bu nedenle, tüm sorulara içtenlikle yanıt vermeniz araştırmanın sağlıklı olarak tamamlanması için önemlidir. Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

SORU 1. Müzik derslerinizde, öğretmenin, çalgı olarak ney kullanması ile başka bir çalgı kullanmasını karşılaştırınız. Derslerin hangi çalgı ya da çalgılarla işlenmesini istersiniz? Neden?

SORU 2. Siz müzik öğretmeni olsaydınız hangi çalgı ya da çalgıları kullanırdınız? Neden?

SORU 3. Uygulanan, ney ile ders işleme yönteminin size göre eksik ve eleştirilecek yönleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

SORU 4. Uygulama süresince en çok ilginizi çeken etkinlikler nelerdir?

Ek 7: Öğrenci Görüş Alma Formu 2

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 03.01.2022-94175

ÖĞRENCİ GÖRÜŞ ALMA FORMU-2

Sevgili öğrenciler, size vermiş olduğum bu formla alınacak bilgiler bilimsel bir araştırmada veri olarak kullanılacaktır. Bu nedenle, tüm sorulara içtenlikle yanıt vermeniz araştırmanın sağlıklı olarak tamamlanması için önemlidir. Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

SORU 1. Müzik derslerinizde, öğretmenin, çalgı olarak flüt kullanması ile başka bir çalgı kullanmasını karşılaştırınız. Derslerin hangi çalgı ya da çalgılarla işlenmesini istersiniz? Neden?

SORU 2. Siz müzik öğretmeni olsaydınız hangi çalgı ya da çalgıları kullanırdınız? Neden?

SORU 3. Uygulanan, flüt ile ders işleme yönteminin size göre eksik ve eleştirilecek yönleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

SORU 4. Uygulama süresince en çok ilginizi çeken etkinlikler nelerdir?

Ek 8: Bilişsel Başarı Testi Ölçeği

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565

BİLİŞSEL BAŞARI TESTİ

GENEL AÇIKLAMA

Bu ölçme aracı, lise 9. Sınıf Müzik Dersi "Müzikte Ton ve Makam" ünitesinde hedeflenen kazanımları, uygulanan eğitim-öğretim süreci sonunda, öğrencilerin ne düzeyde gerçekleştirdiğini ölçmeye yönelik olarak hazırlanmıştır.

Bu ölçme aracının hazırlanması aşamasında, aracın üniteyi kapsaması, ünitenin amaç ve kazanımlarını tutarlı bir şekilde ölçmesi, objektif özellikleri taşıması ve uygulanabilir olması gibi temel ölçütlere dikkat edilmiştir.

Ölçme aracında, çoktan seçmeli 25 soru bulunmaktadır. Her soru 4 puandır.

Süre: 40 dakika

Adı, Soyadı:
Okulu:
Sınıfı:
No:

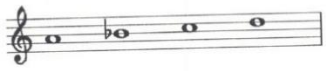
SORULAR

1. Aşağıdaki dörtlülerden hangisi hicaz dörtlüsüdür?

a.

b.

c.

d.

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 05.01.2022-941/5

2. Aşağıdakilerden hangisi minör dizi kalıbıdır?

a. 1T-1Y-2T-1Y-2T

b. 2T-1Y-3T-1Y

c. 3T-2Y-5T-3Y

d. 1T-1Y-2T-2Y-1T

3. Aşağıdaki çalgılardan hangisi Türk müziği çalgısı değildir?

a. Ney

b. Bağlama

c. Kaval

d. Gitar

4. Türk müziğinde bir tam sesin eşit olarak dokuza bölünmesiyle oluşan parçalardan her birine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

a. aralık

b. koma

c. diyez

d. bemol

5. Resimdeki eser hangi dizi kullanılarak bestelenmiştir?

a. minör dizi

b. majör dizi

c. uşşak dizisi

d. hicaz dizisi

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 05.01.2022-94175

6. "Müzikte sekiz komşu sesin art arda sıralanmasına.....denir." İfadesinde boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

a. Tonalite
b. İnici
c. Çıkıcı
d. Dizi

7. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde bulunan iki nota arasındaki mesafe yarım aralıktır?

a. do-re
b. re-mi
c. mi-fa
d. sol-la

8. Resimdeki türküde hangi dörtlü ya da beşli kullanılmıştır?

a. Hüseyni beşlisi
b. Çargâh dörtlüsü
c. Rast beşlisi
d. Uşşak dörtlüsü

9. Aşağıdakilerden hangisi majör dizi kalıbıdır?

a. 2T-1Y-2T-1Y
b. 3T-1Y-2T-1Y
c. 2T-1Y-3T-1Y
d. 1T-2Y-3T-1Y

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 05.01.2022-94175

10. Türk müziğinde kaç çeşit makam vardır?

a. 1

b. 2

c. 3

d. 4

11. Aşağıdakilerden hangisi Türk sanat müziğinde kullanılan ses değiştirici işaretlerden biri değildir?

a. 𝄪

b. ♯

c. ♯

d. ♭

12. Aşağıdaki resimde bulunan eser hangi dizi kullanılarak bestelenmiştir?

a. çargâh dizisi

b. la minör dizisi

c. rast dizisi

d. do majör dizisi

13. Tonal müzikte bir sesi yarım ses incelten değiştirici işaretin adı aşağıdakilerden hangisidir?

a. Bemol

b. Natürel

c. Diyez

d. Koma

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 03.01.2022-94175

14. "Minör dizideki yedinci sesin yarım ses incelmesiyle oluşan diziye……..dizi, altıncı ve yedinci seslerin yarım ses incelmesiyle oluşan diziye…… dizi denir." Cümlesindeki boşluklara sırasıyla aşağıdaki ifadelerden hangileri gelmelidir?

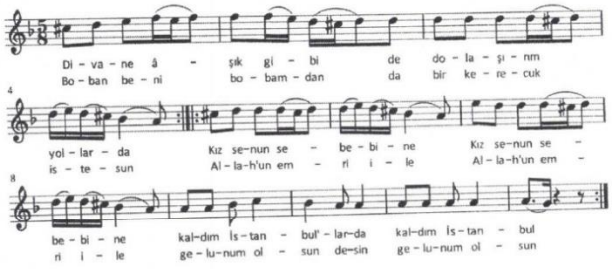
a. Do majör-Re minör

b. Armonik minör-Melodik minör

c. Doğal minör-Fa majör

d. Mi minör-La minör

15. Aşağıdaki resimde bulunan türküde hangi dörtlü ya da beşli kullanılmıştır?

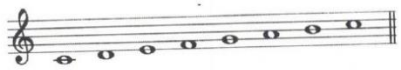
a. uşşak dörtlüsü

b. çargâh beşlisi

c. buselik dörtlüsü

d. hicaz dörtlüsü

16. Aşağıdaki resimde bulunan dizinin adı nedir?

a. do majör dizisi

b. la minör dizisi

c. do minör dizisi

d. la majör dizisi

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 08.01.2021-94175

17. Aşağıdakilerden hangisi Türk müziği makam dizilerindeki önemli seslerden biri değildir?

a. zayıf
b. yeden
c. durak
d. güçlü

18. Aşağıda adı verilen ses değiştirici işaretlerden hangisinin rumuzu "B" dir?

a. küçük mücennep
b. koma
c. bakiye
d. artık ikili

19. "Bir diziyi oluşturan ilk sese ..... denir." Cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

a. majör
b. minör
c. tonik
d. tonalite

20. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde çıkıcı armonik la minör dizisine ait notalar doğru verilmiştir?

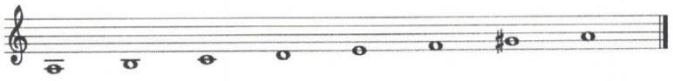
a. sol-la-si-do-re-mi-fa-sol
b. la-si-do-re-mi-fa-sol diyez-la
c. la-si-do-re-mi-fa diyez-sol diyez-la
d. si-do-re-mi-fa-sol-la-si

21. Aşağıda verilen perdelerden hangisi hicaz dörtlüsünde bulunur?

a. dügah perdesi
b. hüseyni perdesi
c. yegâh perdesi
d. çargâh perdesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.02.2022-108565
Evrak Tarih ve Sayısı: 05.01.2022-94175

22. Aşağıdaki resimde bulunan dizinin adı nedir?

a. doğal mi minör dizisi
b. armonik la minör dizisi
c. melodik re minör dizisi
d. doğal fa minör dizisi

23. Aşağıda adı verilen ses değiştirici işaretlerden hangisinin rumuzu "T" dir?
a. tanini
b. büyük mücennep
c. koma
d. eksik bakiye

24. Kaba çargâh perdesi aşağıdakilerden hangi notanın adıdır?
a. re
b. mi
c. fa
d. do

25. Aşağıda verilen perdelerden hangisi rast dörtlüsünde bulunmaz?
a. rast perdesi
b. dügah perdesi
c. segâh perdesi
d. acem perdesi

Ek 9: Bilişsel Davranış Kazanım Tablosu

BİLİŞSEL DAVRANIŞ KAZANIM TABLOSU

Bu tablo, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programında yürütülmekte olan "Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri" isimli yüksek lisans tezinde uygulanacak deneysel çalışmanın verilerini değerlendirmek amacı ile hazırlanmıştır. Bilişsel davranış testinde ölçülen kazanımların listelenmiş halidir.

Tabloda dereceleme terimlerinden Çok az: 20; Az: 20-40; Orta: 40-60; İyi: 80-100 arasındaki puanların frekans değerlerini ifade etmektedir.

MDTM ünitesi için belirlenen beş adet kazanımdan "Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır" ile "Türk müziğinin makamsal yapısını tanır" kazanımlarının dereceleme terimleri, Çok az: 0-1; Az: 2-3; Orta: 4-5; İyi: 6-7; Çok iyi: 8-9 arasındaki frekans değerlerini ifade etmektedir. "Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir" kazanımının dereceleme terimleri, Çok az: 0; Az: 1; İyi: 2; Çok iyi: 3 arasındaki frekans değerlerini ifade etmektedir. "Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır" ve "Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır" kazanımlarının dereceleme terimleri ise Çok az: 0; Orta: 1; Çok iyi: 2 arasındaki frekans değerlerini ifade etmektedir.

	Kazanımlar	**Çok Az**	**Az**	**Orta**	**İyi**	**Çok İyi**
1	Majör ve minör tonalitelerin yapısını tanır.					
2	Majör ve minör tonalitelerden oluşan örnek eserleri tanır.					
3	Türk müziğinin makamsal yapısını tanır.					
4	Uşşak ve hicaz makamına ait örnek eserleri tanır.					
5	Türk müziği ve tonal müzik arasındaki farkları bilir.					

Ek 10: Tablolar

Ek Tablo 1: Deney Grubunda Bulunan Öğrencilerin Kazanımlara Göre Sorulara Verdikleri Doğru Cevap Sayıları ve Test Puanları

Öğrenci	Kazanım 1	Kazanım 2	Kazanım 3	Kazanım 4	Kazanım 5	Toplam	Puan
1	6	2	7	2	3	20	80
2	6	1	6	2	3	18	72
3	6	2	7	2	3	20	80
4	6	2	6	2	3	19	76
5	8	1	8	2	3	22	88
6	2	2	3	2	1	9	36
7	6	1	6	1	1	15	60
8	1	2	4	2	3	12	48
9	5	2	7	1	2	17	68
10	3	2	7	2	3	17	68
11	4	1	4	0	1	10	40
12	0	1	2	1	2	6	24
13	4	1	5	1	2	13	52
14	4	1	3	2	1	11	44
15	3	1	3	1	2	10	40
16	2	1	2	0	2	7	28
17	3	2	4	2	2	13	52
18	3	0	4	2	2	11	44
19	6	1	6	2	2	17	68
20	2	2	4	2	2	12	48
21	5	2	6	2	2	17	68
22	5	1	7	2	3	18	72
23	7	1	5	2	2	17	68
24	5	1	5	2	2	15	60
25	5	2	5	0	3	15	60
26	5	2	5	2	2	16	64
27	5	1	7	1	3	17	68
28	5	1	5	1	2	14	56
29	5	0	5	2	2	14	56
30	5	0	8	2	3	18	72

(0-50 Zayıf, 50-65 Orta, 66-80 İyi, 80-100 Çok İyi)

Ek Tablo 2: Kontrol Grubunda Bulunan Öğrencilerin Kazanımlara Göre Sorulara Verdikleri Doğru Cevap Sayıları ve Test Puanları

Öğrenci	Kazanım 1	Kazanım 2	Kazanım 3	Kazanım 4	Kazanım 5	Toplam	Puan
1	6	1	6	2	2	17	68
2	3	0	4	0	2	9	36
3	3	1	4	0	1	9	36
4	1	1	3	0	2	7	28
5	6	0	4	2	2	14	56
6	1	2	5	2	2	12	48
7	3	2	3	2	2	12	48
8	4	2	5	2	3	16	64
9	3	1	3	2	1	10	40
10	0	1	4	1	2	8	32
11	3	2	4	2	2	13	52
12	1	1	3	1	1	7	28
13	0	1	2	1	2	6	24
14	4	2	5	2	3	16	64
15	5	0	5	0	3	13	52
16	3	1	5	2	1	12	48
17	3	1	3	2	1	10	40
18	5	2	3	2	3	15	60
19	5	1	6	2	3	17	68
20	5	2	7	2	3	19	76
21	6	1	5	2	3	17	68
22	2	2	3	2	2	11	44
23	5	0	4	0	3	12	48
24	5	2	4	2	2	15	60
25	6	1	4	2	2	15	60
26	5	2	5	2	3	17	68
27	3	1	5	1	1	11	44
28	4	1	4	1	2	12	48
29	5	2	7	2	2	18	72
30	3	1	3	1	2	10	40

(0-50 Zayıf, 50-65 Orta, 66-80 İyi, 80-100 Çok İyi)

Ek Tablo 3: Deney Grubu Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Ney Çalgısı ile Diğer Çalgıların Kullanılmasını Karşılaştırmalarına Yönelik Bulgular

	Müzik derslerinizde, öğretmenin çalgı olarak ney kullanması ile başka bir çalgı kullanmasını karşılaştırınız. Derslerin hangi çalgı ya da çalgılarla işlenmesini istersiniz? Neden?
1	"**Ney**. Daha sakin bir çalgı olduğu için ve sesini çok sevdiğim için."
2	"Ben ney çalgısının çalınmasını isterim çünkü hocamız güzel çalıyor."
3	"**Neyde** nefes kontrolü gitarda ise parmaklarının kullanımı çok güzeldi. **Piyano** isterdim sesleri ve parmaklarının kullanımı çok güzel."
4	"**Gitar** çalınmasını isterim…"
5	"**Bağlama** ile işlenmesini isterdim…"
6	"Piyanoya merakım olduğu için **piyano** veya **gitar** isterdim."
7	"**Gitar** …"
8	"**Ney** çalgısı güzel ama ben daha çok **keman** olmasını isterdim."
9	"**Gitar**, çünkü herkesin öğrenmesini isterim…"
10	"**Gitar**, **piyano.** Ney çalgısına göre daha güzel olduğunu düşünüyorum."
11	"**Gitar**…"
12	"**Gitar**…"
13	"…Derslerimiz **ney** ile güzel geçiyor."
14	"Derslerimizin **neyle** işlenmesi güzel başka çalgıya ihtiyaç yok."
15	"**Gitar**..."
16	"Zaten Hoca elindeki tüm imkanları sunuyor ama **gitar** daha iyi."
17	"**Ney** kullanmasını severim."
18	"**Ney** ile **gitar**..."
19	"**Bağlama**…"
20	"Ney: çok sıkıcı. **Org**: eğlenceli."
21	"**Ney.** Güzel bir çalgı. Sesi huzur veriyor."
22	"**Gitar**, **bağlama**."
23	"**Bağlama**."
24	"**Gitarla** çalmasını isterim..."
25	"**Piyano** neyden daha iyi bence…"

Ek Tablo 4: Deney Grubu Öğrencilerinin Müzik Öğretmeni Olsalar Hangi Çalgı ya da Çalgıları Kullanacaklarına Yönelik Bulgular

	Siz müzik öğretmeni olsaydınız hangi çalgı ya da çalgıları kullanırdınız? Neden?
1	"**Gitar**. Çünkü öğrencilerimle şarkıyı gitarla söylemeyi daha çok isterim."
2	"**Piyano**."
3	"Ben de **ney** ve **gitar** çalmak isterdim."
4	"**Piyano** çünkü çıkan sesler hoşuma gidiyor."
5	"**Gitar** ve **bağlama**. Sevdiğim için."
6	"**Bağlama** ve **gitar**."
7	"**Piyano**, **gitar**, **bağlama**, **flüt**."
8	"**Piyano** ve **gitar**."
9	"**Gitar** çalmayı isterdim."
10	"**Keman**…"
11	"**Gitar**, **piyano**. Çünkü bu çalgıları seviyorum."
12	"**Gitar**, **piyano**."
13	"**Gitar**. Çünkü hoşuma gidiyor."
14	"Bana göre **ney** çalgısı. Çünkü huzur veriyor."
15	"**Piyano**, **flüt**, **melodika**."
16	"Türkü söylemeyi sevdiğim için **bağlama** kullanırdım."
17	"**Gitar**."
18	"**Gitar**. Çünkü bence gitarla her şey çalınabilir."
19	"**Flüt**. Çünkü flütü seviyorum."
20	"**Gitar**. Çünkü küçüklüğümden beri çalmak istediğim bir çalgı."
21	"**Gitar** daha ilgi çekici geliyor."
22	"**Darbuka**, **davul**, **org**..."
23	"**Bağlama** kullanırdım."
24	"**Flüt**, **davul**."
25	"**Piyano** bana farklı ve zor geliyor. Ama çalmayı çok merak ediyorum."
26	"**Gitar**."
27	"**Gitar**, **bağlama**, **flüt**, **davul**."
28	"**Gitar** kullanırdım."
29	"**Gitar**. Çünkü daha güzel."

Ek Tablo 5: Deney Grubu Öğrencilerine Göre Uygulanan Ney ile Ders İşleme Yönteminin Varsa Eksik ve Eleştirilecek Yönlerine Yönelik Bulgular

	Uygulanan, ney ile ders işleme yönteminin size göre eksik ve eleştirilecek yönleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?
1	"**Yok**."
2	"Eleştirilecek ve eksik bir yönü **yoktur**."
3	"Eksik bir şey **yok** bence çok güzeldi. Derslerimizin daha çok olmasını isterdim."
4	"**Yok**."
5	"Eksik bir şey **yok**."
6	"**Hayır**, öğretmenimiz çok güzel kullanıyor."
7	"Bence **yok**."
8	"Aslında çok **yok** ney güzel bir çalgı ama keman olsaydı çok güzel olurdu."
9	"**Yok**."
10	"**Yok**."
11	"**Yok**."
12	"**Yok**."
13	"Hayır **yok**."
14	"Eleştirilecek hiçbir yanı **yok**. Dersler çok güzel."
15	"**Yok**."
16	"Hayır eksik **yok**."
17	"**Yok**."
18	"**Yok**."
19	"Sıkıcı."
20	"Ders sıkıcıydı."
21	"**Yok**."
22	"**Yok**."
23	"**Hayır**."
24	"**Hayır**."
25	"**Yok**."

Ek Tablo 6: Deney Grubu Öğrencilerinin Ney ile Ders İşleme Yöntemi Süresince En Çok İlgilerini Çeken Etkinliklere İlişkin Bulgular

	Uygulama süresince en çok ilginizi çeken etkinlikler nelerdir?
1	"**Ney** ile birlikte şarkı söylemek."
2	"Hocamızın bize **çaldığı** türküler."
3	"**Nefes kontrolü** çok ilgimi çekti."
4	"Sınıfça türkü söylememiz."
5	"**Müzik aletleriyle** şarkı söylemek ve notaları öğrenmek ilgimi çekti."
6	"Şarkı vb. söylemek, notaları öğrenmek, hocamızın **ney** ile örnek eserler çalması ilgimi çekti."
7	"**Ney** çalgısı."
8	"Şarkı söylemek, hocamızın **ney** çalması."
9	"**Ney** ile birlikte Lüküs Hayat eserinin etkinliği çok güzeldi."
10	"Do majör etkinliği."
11	"**Ney** çalınması."
12	"Öğretmenin **müzik aleti çalması**."
13	"**Ney** eşliğinde şarkı söylemek."
14	"Şarkı söylediğimiz yönler."
15	"Hiçbir şey ilgimi çekmedi."
16	"Şarkı okumak."
17	"Hiçbiri."
18	"Hep birlikte şarkı söylemek."
19	"Birlikte müzik yapmak."
20	"**Ney** çalarken söylediğimiz şarkılar."
21	"Nota yazısı yazmayı."
22	"Türküler."

Ek Tablo 7: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Ney Çalgısı ile Diğer Çalgıların Kullanılmasını Karşılaştırmalarına Yönelik Bulgular

	Müzik derslerinizde, öğretmenin çalgı olarak blok flüt kullanması ile başka bir çalgı kullanmasını karşılaştırınız. Derslerin hangi çalgı ya da çalgılarla işlenmesini istersiniz? Neden?
1	"**Gitar**, **saz**, **keman**."
2	"**Kanun**. Öğrencilerin Türk Sanat Müziğini öğrenmelerini isterim."
3	"Başka bir çalgı…**gitar** gibi çalgılar daha güzel ve daha eğlenceli."
4	"Flütü de severim diğer çalgıları da… derste **gitar** veya başka bir müzik aleti çalınabilmeli."
5	"…Tüm çalgıları severim. Ayrım yapmam..."
6	"Flüt yerine **gitarla** işlenmesini isterdim. Gitar flüte göre kulağa daha hoş geliyor…"
7	"**Gitarla**. Çünkü dersler öyle daha eğlenceli."
8	"Bence flüt yerine **gitar** daha iyi olur. Bence gitar ve bağlama."
9	"Derslerde **piyano** çalınmasını ve öğretilmesini isterim…"
10	"Hocamın **saz** çalmasını isterim."
11	"Derslerde **gitar** çalınmasını isterim. **Flüt**, …**bağlamayı** ya da **gitarı** seçerim."
12	"**Piyano** olabilir…"
13	"**Saz**. Çünkü saz gelenekseldir…"
14	"…**Gitar** daha iyi."
15	"**Gitar**, **piyano**."
16	"**Gitar**."
17	"**Gitar** çalınmasını isterdim."
18	"**Keman**, **gitar**, **flüt**."
19	"**Gitar**, **flüt**."
20	"**Gitar**."
21	"…**Gitar** çalınması daha iyi…"
22	"**Gitar**, **flüt** ve **kajon**."
23	"**Gitar**. Çünkü gitarı severim."
24	"**Gitar**, **piyano**, **flüt**."
25	**"Gitar**…"
26	"**Gitar**…"
27	"**Gitar**, **keman**…"
28	"**Bas gitar**."

Ek Tablo 8: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Müzik Öğretmeni Olsalar Hangi Çalgı ya da Çalgıları Kullanacaklarına Yönelik Bulgular

	Siz müzik öğretmeni olsaydınız hangi çalgı ya da çalgıları kullanırdınız? Neden?
1	"**Gitar**, **saz**, **zurna**, **davul**."
2	"Öğrencilerin ilgisin çeken çalgılar…"
3	"**Gitar**."
4	"Ben müzik öğretmeni olsaydım **trampet** veya **piyano** çalardım."
5	"**Gitar**, **ney**, **bağlama**, **flüt**, **kaval** vb."
6	"Ben müzik öğretmeni olsaydım **gitar** kullanmak isterdim. Çünkü daha anlaşılır ve kolay."
7	"**Gitar** ve **melodika** çünkü keyifli."
8	"**Bağlama** ve **kaval** çalmak isterdim."
9	"**Gitar**, **piyano**. Çünkü öğrencilerin dikkatini çekebileceğini düşünüyorum."
10	"**Saz**, **flüt**, **piyano**."
11	"**Gitar** ve **bağlama** kullanırdım…"
12	"**Piyano** ve **keman** olabilir. Çünkü ben müzik öğretmeni olsaydım öğrencilerin bu çalgıları öğrenmesini isterdim."
13	"**Saz**, **davul**, **zurna**…"
14	"**Flüt**…"
15	"**Gitar, keman**…"
16	"**Flüt**, **gitar**, **piyano**."
17	"**Flüt**, **gitar**."
18	"**Piyano**, **keman gitar**."
19	"**Keman**, **gitar**, **flüt**."
20	"**Gitar**."
21	"**Piyano**, **gitar**."
22	"**Gitar**, **def**…"
23	"**Gitar**, **bağlama**, **flüt**, **piyano**."
24	"**Gitar**, **piyano**, **keman**."
25	"**Gitar**, **flüt**, **piyano**, **bağlama**."
26	"**Gitar**, **flüt**."
27	"**Flüt**, **gitar**, **bağlama**, **ney**, **darbuka**."
28	"**Def** çalardım…"
29	"…**Gitar**, **kemençe**, **flüt**…"
30	"**Bas gitar**, **davul**."

Ek Tablo 9: Kontrol Grubu Öğrencilerine Göre Uygulanan Blok Flüt ile Ders İşleme Yönteminin Varsa Eksik ve Eleştirilecek Yönlerine Yönelik Bulgular

	Uygulanan, blok flüt ile ders işleme yönteminin size göre eksik ve eleştirilecek yönleri var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?
1	"**Yok**."
2	"Derste flüt çalmanın diğer enstrümanlardan bir farkı **yok**."
3	"Flüt ile ders işlemenin bana göre eksik veya eleştirilecek yönleri **yok**."
4	"**Yok**."
5	"Flüt çalmak gitar çalmaya göre daha sıkıcı."
6	"Bence **yok**."
7	"**Hayır**."
8	"**Yok**."
9	"Ben derste flüt çalındığında çok sıkılırım. Bu yüzden flütü sevmiyorum."
10	"Olabilir…herkes flüt çalamaz…"
11	"**Yok**."
12	"**Yok**."
13	"**Yok**."
14	"**Yok**."
15	"**Yok**."
16	"**Yok**."
17	"**Yok**."
18	"**Yok**."
19	"**Yok**."
20	"**Yok**."
21	"**Yok**."
22	"Flüt…"
23	"**Yok**."
24	"**Yok**."
25	"**Yok**."

Ek Tablo 10: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Blok Flüt ile Ders İşleme Yöntemi Süresince En Çok İlgilerini Çeken Etkinliklere İlişkin Bulgular

	Uygulama süresince en çok ilginizi çeken etkinlikler nelerdir?
1	"Türk Sanat Müziği."
2	"Hocamızın şarkıları seslendirmesi ve bizim ona eşlik etmemiz."
3	"**Flütle** derse işleme."
4	"Hep beraber şarkı söylemek."
5	"Hocanın flüt çalması."
6	"**Çalgı**…"
7	"…**Flüt** çalınması hoşuma gider."
8	"Müzik aleti çalınması."
9	"…Beraber şarkı söylemek…"
10	"Yok."
11	"İlgimi çeken etkinlik olmadı."
12	"Öğretmenimizin bize türkü söyletmesi."
13	"Okuduğumuz şarkılar."
14	"Hocanın derste **çalgı** çalması."
15	"Müzik çalışmaları ve **alet çalma**."
16	**Flüt**.
17	"...**Flüt çalmak**, şarkı söylemek."
18	"Türkü söylemek."
19	"Öğretmenimizin **flüt** çalması."
20	"Hocanın **flüt** çalması."

Ek 11: Turnitin Raporu

Turnitin Orijinallik Raporu

İşleme konduı 26-May-2022 16:31 +03
NUMARAı 1844612854
Kelime Sayısıı 14077
Gönderildiı 1

NEYİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ÇALGISI OLARAK KULLANIMININ LİSE DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSİ BAŞARISINA ETKİLERİ Mehmet Dal tarafından

Benzerlik Endeksi	Kaynağa göre Benzerlik
%22	Internet Sources: %21 Yayınlar: %9 Öğrenci Ödevleri: %6

2% match (10-Şub-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/370769/yokAcikBilim_157833.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

2% match (30-Kas-2021 tarihli internet)
http://acikerisim.dicle.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11468/8316/Okul%20%C3%B6ncesi%20%C3%B6%C4%9Fretmenlerinin%20teknoloji%
isAllowed=y&sequence=1

1% match (13-Kas-2021 tarihli internet)
https://www.yyu.edu.tr/images/files/IUlusalM%c3%bczikEgitimiSempozyumu/Belgeler/ErolDemirbatir.pdf

1% match (13-Kas-2021 tarihli internet)
https://www.yyu.edu.tr/images/files/IUlusalM%c3%bczikEgitimiSempozyumu/Belgeler/AliUcan.pdf

1% match (02-Mar-2022 tarihli internet)
http://docplayer.biz.tr/14390290-Ogretmen-calgisi-olarak-gitar-kullaniminin-ilkogretim-ogrencilerinin-muzik-dersi-basarisina-etkisi.html

1% match (26-Ara-2021 tarihli internet)
https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/824122

1% match (14-Haz-2021 tarihli internet)
http://abakus.inonu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11616/5822/Tez%20Dosyas%c4%b1.pdf?isAllowed=y&sequence=1

1% match (07-Oca-2021 tarihli internet)
http://acikerisim.ikc.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11469/330/218-DR%20Ye%C5%9Fim%20Ko%C3%A7yi%C4%9Fit%202018%20-YOK.pdf?isAllowed=y&sequence=1

1% match (08-Kas-2021 tarihli internet)
http://acikerisim.fsm.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11352/3943/G%C3%BCdek.pdf?isAllowed=y&sequence=1

< 1% match (11-Oca-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/311531/yokAcikBilim_462442.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (10-Şub-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/366240/yokAcikBilim_334436.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (29-Ara-2021 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/476499/yokAcikBilim_369642.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (13-Oca-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/63936/yokAcikBilim_432021.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (14-Nis-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/128814/yokAcikBilim_10040872.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (29-Nis-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/597637/yokAcikBilim_10294405.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (25-Şub-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/671853/yokAcikBilim_10161205.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (09-Şub-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/218724/yokAcikBilim_10269158.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (05-Mar-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/56105/yokAcikBilim_10312532.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (05-Mar-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/22979/yokAcikBilim_10231354.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (10-Oca-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/132988/yokAcikBilim_10047740.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (09-Şub-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/277302/yokAcikBilim_10154158.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (09-Şub-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/110382/yokAcikBilim_10056145.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (02-Mar-2022 tarihli internet)
https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/80500?show=full

< 1% match (09-Eki-2021 tarihli internet)
http://acikerisim.dicle.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11468/5059/586870.pdf?isAllowed=y&sequence=1

Ek 12: MDTM Ünitesinin Hedef Kazanımları

9. SINIF ÖĞRENME ALANI, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.A. DİNLEME – SÖYLEME

9.A.1. Sesi tekniğine uygun olarak kullanır.

a) Ses alıştırmalarının seçiminde öğrencilerin bireysel yapı özellikleri ve ses gelişim-değişim özellikleri göz önünde bulundurulur.

b) Ses sağlığını (ör. ses tellerini vb.) korumanın yolları ve gerekliliği vurgulanır.

c) Ses açma çalışmalarında klavyeli veya telli bir çalgıdan yararlanılır.

9.A.2. İstiklâl Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler.

a) İstiklâl Marşı'nın eşlikli (piyano veya orkestrasyon) seslendirilmesi sağlanır.

b) Ülke ve bayrak sevgisinin önemi vurgulanır.

9.A.3. Düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirir.

9.A.4. Eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirir. Sınıfta mevcut olan çeşitli çalgılar (flüt, dilli kaval, bağlama, gitar, ud, kanun, keman, piyano vb.) kullanılır.

9.A.5. Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir.

a) Uşşak ve hicaz makamlarında kuramsal ayrıntıya girilmeden makamlarla ilgili dinleme, söyleme ve makamsal etkiyi hissetme çalışmaları yapılır.

b) Uşşak ve hicaz makamlarında bestelenmiş seçkin eserler dinletilir ve eserlerin seslendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması sağlanır.

c) Farklı bölgelere ait eserlere (türkü, şarkı) yer verilir.

ç) İlgili her makam Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eserlerinden örneklendirilir.

9.A.6. Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirir. Türk halk müziği, Türk sanat müziği, mehter müziği ve dinî müzik örneklerinden oluşan eserler seslendirilir.

9.A.7. Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler. Söyleme özelliklerine uygun olarak seslendirmesi sağlanır.

9. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

9.B.1. Temel müzik yazı ve ögelerini kullanır.

a) Sol, fa ve do anahtarları ayrıntıya girilmeden tanıtılır.

b) Notaların dizekteki yerleri, süre değerleri ve ses değiştirici işaretler (diyez, bemol, natürel) tanıtılmalıdır.

c) Sesin hız ve gürlük özelliklerini içeren bilgiler üzerinde durulur.

9.B.2. Basit ölçüleri tanır.

2/4'lük, 3/4'lük ve 4/4'lük ölçüler tanıtılır ve örnekler dinletilir.

9.B.3. Yatay ve dikey ikili, üçlü aralıkları tanır.

a) Aralıkların özellikleri (büyük aralık, küçük aralık) tanıtılır.

b) Aralıklar ile ilgili işitme ve seslendirme çalışmaları yapılır.

c) Aralıklar ile ilgili etkinlikler sadece öğrencilerin işitme duyularını güçlendirmeye (potansiyeline ulaştırmaya) ve sesleri ayırt etme yetilerini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmalı ve oyunlaştırılarak verilmelidir. Öğrenciler aralıklarla ilgili kuramsal olarak sorumlu tutulmamalıdır.

9.B.4. Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanır.

a) 2/4'lük, 3/4'lük ve 4/4'lük usullerin halk müziği ve klasik Türk müziğindeki vuruş şekilleri tanıtılır.

b) 5/8'lik, 6/8'lik, 7/8'lik, 8/8'lik ve 9/8'lik usullerin halk müziği ve klasik Türk müziğindeki vuruş şekilleri tanıtılır.

9.B.5. Türk müziğinin makamsal yapısını tanır.

a) Türk müziği ses sistemi ve notasyonuna yönelik aşağıda istenilen tüm çalışmalar hem Türk halk müziğini hem de Türk sanat müziğini kapsamalıdır.

b) Türk müziğinde kullanılan perde ve aralıkların tanımı yapılır.

c) Uşşak ve hicaz makamlarında kullanılan ses değiştirici işaretleri tanımaya yönelik çalışmalar yapılır.

ç) Uşşak ve hicaz makamlarını dizi, durak, güçlü, seyir, donanım vb. özellikler bakımından tanır.

9. C. MÜZİKSEL YARATICILIK

9.C.1. Yatay aralıklardan ezgi oluşturur.

Öğrencilerin yatay aralıklar ve ritim kalıplarını kullanarak en az dört ölçülük ezgi oluşturmaları sağlanarak bu ezgileri seslendirmeye yönelik etkinlikler düzenlenir.

9.C.2. Dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturur.
Ritim kalıpları hatırlatılarak, öğrenilen eserlere uygun ritim eşliği yazma-uygulama etkinlikleri düzenlenir.

9.C.3. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.
a) Öğrencilerin kendi müzik çalışmalarını (beste, düzenleme vb.), bilgisayarlı müzik kayıt teknolojilerini kullanarak kayıt altına almaları sağlanır. Örneğin öğrenciler bireysel olarak veya grup oluşturarak, eser ve çalışmalarını, nota yazım programları ile notaya alma; müzik ve ses düzenleme programları ile de kaydetme ve düzenleme etkinlikleri yaparlar.
b) İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır.

9.C.4. Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırır.
Türkülerin öyküleri hakkında araştırma yapılması ve elde edilen bulguların gruplar hâlinde drama yoluyla canlandırılarak sunulması sağlanır.

9. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

9.D.1. 17. yüzyıla kadar Türk müziği tarihinin genel özelliklerini açıklar.
a) 17. yüzyıla kadar Türk müzik tarihi ile ilgili araştırma yapılarak elde edilen bilgilerin sınıfta paylaşılması sağlanır.
b) Yunus Emre, Farabi, İbni Sina, Safiyuddin Urmevi, Abdulkadir Meragi, Hızır bin Abdullah, Ladikli Mehmet Çelebi, II. Gazi Giray Han, Pir Sultan Abdal, Karacaoğlan, Âşık Paşa, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Köroğlu, Kul Himmet, Hatayi gibi tarihsel kişiliklerin Türk müzik tarihindeki yeri ve önemi üzerinde durulur.
c) 17. yüzyıla kadar olan dönem bestecilerinin eserlerinden örnekler tanır.
ç) 17. yüzyıla kadar olan Türk müziği sesli ve görüntülü kayıtlardan (fotoğraf, resim, video, ses kaydı vb.) yararlanılarak tanıtılır

9.D.2. İlk Çağ uygarlıklarında müziğin genel özelliklerini açıklar.
Mezopotamya, Mısır, Grek ve Roma, Çin, Hint gibi uygarlıklarda müzik hayatı ve çalgılar ile ilgili araştırma yapılarak elde edilen bilgilerin sınıfta paylaşılması sağlanır.

9.D.3. Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerinin genel özelliklerini açıklar.

a) Batı müziğinin şekillenmesinde Grek ve Roma döneminin etkisi vurgulanır.

b) Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerindeki müziğin gelişimi, bilim ve sanattaki gelişmelerle ilişkilendirilir.

c) Dönemlerin önemli bestecileri tanıtılarak eserlerinden örnekler dinletilir.

9.D.4. Türk halk müziği ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini açıklar.

a) Türk halk müziğinin kaynakları, işlediği konular ve çalgıları tanıtılır.

b) Türk halk müziğinin tür ve biçimleri (uzun hava, kırık hava) tanıtılır.

c) Türk sanat müziğinin kaynakları, işlediği konular ve çalgıları tanıtılır.

ç) Türk sanat müziğinin tür ve biçimleri (peşrev, saz semai, şarkı, fasıl vb.) tanıtılır.

d) Koşulların uygun olması durumunda mahalli sanatçılar davet edilir.

9.D.5. Ülkemizdeki müzikleri türlerine göre sınıflandırır.

Ülkemizdeki farklı müzik türlerine ilişkin (Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik, mehter müziği, çoksesli Türk müziği, Klasik Batı müziği vb.) bilgiler verilerek örnek eserler dinletilir.

9.D.6. Dünyanın farklı bölgelerindeki müzik eserlerinden örnekler dinler.

a) Dünyanın farklı bölgelerindeki (Uzak Doğu, Afrika, Amerika, Akdeniz) müziklerden örnekler dinletilir.

b) Kültürel çeşitliliğin müziğe yansımalarına dikkat çekilerek farklı kültürlere saygı göstermenin gerekliliği hatırlatılır.

9.D.7. Majör ve minör tonalitelerden oluşan eserleri tanır.

9.D.8. Ülkemizdeki ve dünyadaki popüler müzik türlerinden seçkin örnekler dinler.

a) Güncel popüler müzik türlerinden (pop, caz, rock vb.) nitelikli örnekler dinletilir.

b) Müzik endüstrisinin müzik üretimine etkilerini fark eder.

9.D.9. Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramlarını açıklar.

Öğrencinin sanat, sanatçı, sanat eseri, müzik ve estetik kavramlarını nitelikleri açısından eleştirel düşünme sürecinden geçirerek değerlendirmesi ve tartışması hedeflenmelidir.

Ek 13: Örnek Ders Planları

DERS PLANI 1

Ders:	Müzik
Ünite:	Müzikte Dizi, Ton ve Makam
Konu:	Majör ve Minör Dizi Kalıpları

Sınıf	9
Süre	40 dakika
Tarih	

HEDEF	**DAVRANIŞLAR**
Müzikteki dizi kavramının müziksel anlatımdaki yerini ve önemini kavrayabilme.	1. Müzikteki dizi kavramını öğrenme. 2. Do majör dizi kavramını öğrenme. 3. Doğal, armonik ve melodik la minör dizi kavramlarını öğrenme
YÖNTEM ve TEKNİKLER	Anlatım, Gösterip Yaptırma, Soru-Cevap
ARAÇ-GEREÇ ve KAYNAKLAR	Etkileşimli tahta, EBA Dökümanları, Çalgı.

ÖĞRETME-ÖĞRENME DURUMLARI:

1. "Bugün, müzikteki dizi kavramının, müziksel anlatımdaki yerini ve önemini öğreneceğiz" diyerek sınıfın dikkatinin çekilmesi.
2. "Müzikte dizi kavramı ne demektir?" sorusunun sorularak, öğrencilere tek tek söz verilmesi.
3. "Şimdi, ney ile art arda notalar çalacağım" diyerek, do majör dizisinin çalınması.
4. Çalınan notaların tahta üzerinde görseller kullanılarak gösterilmesi.
5. Her nota tek tek çalındıktan sonra notaların simlerinin sözel olarak belirtilmesi.
6. Madde 5'in tekrar edilmesi.
7. Her öğrenciye do majör dizisinin notalarının söyletilerek onlara ney çalgısı ile eşlik edilmesi.
8. "Şimdi, ney ile art arda notalar çalacağım" diyerek doğal la minör dizisinin çalınması.
9. Çalınan notaların tahta üzerinde görseller kullanılarak gösterilmesi.
10. Her nota tek tek çalındıktan sonra notaların isimlerinin sözel olarak belirtilmesi.
11. Madde 10'un tekrar edilmesi.
12. Her öğrenciye doğal la minör dizisinin notalarının söyletilerek onlara ney çalgısı ile eşlik edilmesi.
13. "Şimdi, ney ile art arda notalar çalacağım. Fakat bu çaldığım notalardan yedincisine dikkat etmenizi istiyorum" diyerek armonik la minör dizisinin çalınması.

14. “Az önce çaldığım dizinin adı armonik la minör dizisi. Doğal la minör dizisinden farkı yedinci notanın yarım ses ince olmasıdır” diyerek doğal la minör dizisi tekrar çalınır.
15. Çalınan notaların tahta üzerinde görseller kullanılarak gösterilmesi.
16. Her nota tek tek çalındıktan sonra notaların isimlerinin sözel olarak belirtilmesi.
17. Madde 17’nin tekrar edilmesi.
18. Her öğrenciye armonik la minör dizisinin notalarının söyletilerek onlara ney çalgısı ile eşlik edilmesi.
19. “Şimdi size ney ile art arda notalar çalacağım. Fakat bu çaldığım notalardan altıncısına ve yedincisine dikkat etmenizi istiyorum” diyerek melodik la minör dizisinin çalınması.
20. “Az önce çaldığım dizinin adı melodik la minör dizisi. Doğal la minör dizisinden farkı altıncı ve yedinci notalar çıkıcı dizi de yarım ses incedir fakat bu diziyi inici olarak çalarsak yarım ses ince olan sesler doğal haline döner” diyerek melodik la minör dizisi çıkıcı ve inici olarak tekrar çalınır.
21. Çalınan notaların tahta üzerinde görseller kullanılarak gösterilmesi.
22. Her nota tek tek çalındıktan sonra notaların isimlerinin sözel olarak belirtilmesi.
23. Madde 22’nin tekrar edilmesi.
24. Her öğrenciye melodik la minör dizisinin notalarının söyletilerek onlara ney çalgısı ile eşlik edilmesi.
25. Bir özet yapılarak dersin bitirilmesi.

SINAMA-ÖLÇME DURUMLARI:	**ÖDEV:**
1. Do majör dizisinde bulunan notaların isimlerini söyleyiniz. 2. Doğal la minör dizisinde bulunan notaların isimlerini söyleyiniz. 3. Armonik ve melodik la minör dizilerinin doğal la minör dizisinden farkını söyleyiniz.	Bildiğiniz parçaların hangi dizi ile bestelenmiş olabileceğini düşünün

DERS PLANI 2

Ders:	Müzik
Ünite:	Müzikte Dizi, Ton ve Makam
Konu:	Majör ve Minör Tonalitelerden Oluşan Eserler

Sınıf	9
Süre	40 dakika
Tarih	

HEDEF	**DAVRANIŞLAR**
Do majör ve la minör dizileri kullanılarak bestelenmiş eserleri tanıyabilme.	1. Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eserin do majör tonunda olduğunu kavrama. 2. "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eserin la minör tonunda olduğunu kavrama.
YÖNTEM ve TEKNİKLER	Anlatım, Gösterip Yaptırma, Soru-Cevap
ARAÇ-GEREÇ ve KAYNAKLAR	Etkileşimli tahta, EBA Dökümanları, Çalgı.

ÖĞRETME-ÖĞRENME DURUMLARI:

1. "Bir önceki derste müzikte dizi kavramı, do majör dizisi, doğal, armonik ve melodik la minör dizilerini öğrenmiştik. Bu derste bu dizilerin kullanıldığı örnek eserleri öğreneceğiz" diyerek derse başlanması.
2. Akıllı tahtadan "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eserin bir bölümünün notalarının açılması.
3. "Şimdi, açtığım bu eseri ney ile çalacağım" diyerek "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eserin ilgili bölümünün ney ile çalınması.
4. Madde 3'ün tekrar edilmesi.
5. "Şimdi size bu eseri sözel olarak seslendireceğim" diyerek "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eserin ilgili bölümünün seslendirilmesi.
6. Madde 5'in tekrar edilmesi.
7. "Şimdi, bu eseri tekrar ney ile çalacağım bu sefer ben çalarken sizin de sözlerini okuyarak bana eşlik etmenizi istiyorum" diyerek "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eserin öğrencilere söyletilmesi.
8. "Şimdi, sınıfı üç gruba böleceğiz. Her grup "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eseri ben ney ile çalarken bana eşlik ederek seslendirecek" diyerek ayrı ayrı üç grupla "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eserin ney ile çalınarak öğrencilere söyletilmesi.

9. Şimdi size açtığım bu eseri ney ile çalacağım" diyerek "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eserin ney ile çalınması.
10. Madde 9'un tekrar edilmesi.
11. "Şimdi, bu eseri sözel olarak seslendireceğim" diyerek "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eserin ilgili bölümünün seslendirilmesi.
12. Madde 11'in tekrar edilmesi.
13. Şimdi, ben bu eseri tekrar ney ile çalacağım bu sefer ben çalarken sizin de sözlerini okuyarak bana eşlik etmenizi istiyorum" diyerek "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eserin öğrencilere söyletilmesi.
14. "Sınıfı az önce üç gruba bölmüştük. Bu sefer her grup "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eseri ben ney ile çalarken bana eşlik edecek" diyerek ayrı ayrı üç grupla "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eserin ney ile çalınarak öğrencilere söyletilmesi.
15. Bir özet yapılarak dersin bitirilmesi.

SINAMA-ÖLÇME DURUMLARI:	**ÖDEV:**
1. "Lüküs Hayat Opereti'nden" adlı eser hangi dizide bestelenmiştir? 2. "İlkbaharda Açar Çiçekler" adlı eser hangi dizide bestelenmiştir?	Öğrendiğiniz parçaları bestelendiği diziye uygun bir şekilde seslendirin

DERS PLANI 3

Ders:	Müzik
Ünite:	Müzikte Dizi, Ton ve Makam
Konu:	Türk Müziğinin Makamsal Yapısını Tanır

Sınıf	9
Süre	40 dakika
Tarih	

HEDEF	**DAVRANIŞLAR**
Türk müziğinin makamsal yapısını, Uşşak ve hicaz makamlarının genel özelliklerini kavrama.	1. Türk müziğinin makamsal yapısını kavrama. 2. Uşşak ve hicaz makamlarında kullanılan değiştirici işaretleri öğrenme
YÖNTEM ve TEKNİKLER	Anlatım, Gösterip Yaptırma, Soru-Cevap
ARAÇ-GEREÇ ve KAYNAKLAR	Etkileşimli tahta, EBA Dökümanları, Çalgı.

ÖĞRETME-ÖĞRENME DURUMLARI:

1. "Geçen dersi müzikteki dizi kavramlarında kullandığımız do majör ve la minör dizileri kullanılarak bestelenmiş eserleri öğrenmiştik. Bugün ise Türk müziğinin makamsal yapısını öğreneceğiz" diyerek derse başlanması.
2. Türk müziği ses sisteminin açıklanması.
3. Türk müziğinde kullanılan makam ve perde kavramının açıklanması.
4. Türk müziğinde kullanılan ses değiştirici işaretlerin öğretilmesi.
5. Akıllı tahtadan Türk müziğinde kullanılan dörtlü ve beşlilerin gösterilmesi.
6. "Şimdi size bu gördüğünüz dörtlü ve beşlileri ney çalgısı ile çalacağım" diyerek Türk müziğinde kullanılan dörtlü ve beşlilerin ne çalgısı ile çalınması.
7. Madde 6'nın tekrar edilmesi.
8. "Şimdi, ben sırasıyla bu dörtlü ve beşlileri ney ile çalarken bana notaları seslendirerek eşlik etmenizi istiyorum" diyerek dörtlü ve beşlilerin ney çalgısı ile çalınarak öğrencilerle beraber seslendirilmesi.
9. Akıllı tahtadan hicaz makamı dizisinin gösterilmesi.
10. "Şimdi size tahtada gördüğünüz hicaz makamı dizisini ney ile çalacağım" diyerek hicaz makamı dizisinin ney ile çalınması.

11. Madde 10'un tekrar edilmesi.
12. "Şimdi, hicaz makamı dizisini ney ile çalarken dizide bulunan notaları seslendirerek bana eşlik etmenizi istiyorum" diyerek hicaz makamı dizisinin ney çalgısı ile çalınarak öğrencilerle beraber seslendirilmesi.
13. Akıllı tahtadan uşşak makamı dizisinin gösterilmesi.
14. Şimdi size tahtada gördüğünüz uşşak makamı dizisini ney ile çalacağım" diyerek uşşak makamı dizisinin ney ile çalınması.
15. Madde 14'ün tekrar edilmesi.
16. "Şimdi, uşşak makamı dizisini ney ile çalarken dizide bulunan notaları seslendirerek bana eşlik etmenizi istiyorum" diyerek uşşak makamı dizisinin ney çalgısı ile çalınarak öğrencilerle beraber seslendirilmesi.
17. Bir özet yapılarak dersin bitirilmesi.

SINAMA-ÖLÇME DURUMLARI:	**ÖDEV:**
1. "Hicaz makamı dizisinde hangi perdeler bulunmaktadır? 2. Uşşak makamı dizisinde hangi perdeler bulunmaktadır?	Bildiğiniz parçaları hangi makam ile bestelenmiş olabileceğini düşünün.

DERS PLANI 4

Ders:	Müzik
Ünite:	Müzikte Dizi, Ton ve Makam
Konu:	Türk Müziğine Ait Makamsal Eserleri Seslendirir

Sınıf	9
Süre	40 dakika
Tarih	

HEDEF	**DAVRANIŞLAR**
Hicaz ve uşşak makamları kullanılarak bestelenen eserleri tanıyabilme.	1. "Divane Aşık Gibi" adlı türkünün hicaz makamında bestelendiğini kavrama. 2. "Mendili Oyaladım" adlı türkünün uşşak makamında bestelendiğini kavrama.
YÖNTEM ve TEKNİKLER	Anlatım, Gösterip Yaptırma, Soru-Cevap
ARAÇ-GEREÇ ve KAYNAKLAR	Etkileşimli tahta, EBA Dökümanları, Çalgı.

ÖĞRENME-ÖĞRETME DURUMLARI:

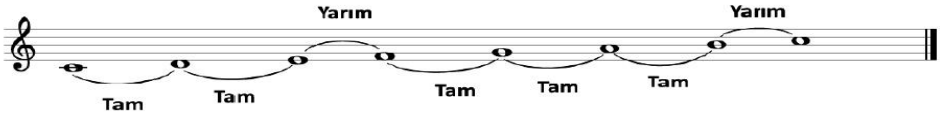
1. "Bir önceki derste Türk müziğinin makamsal yapısını, hicaz ve uşşak makamı dizlerini öğrenmiştir. Bu derste makamların kullanıldığı örnek eserleri öğreneceğiz" diyerek derse başlanması.
2. Akıllı tahtadan "Divane Aşık Gibi" adlı türkünün notalarının açılması.
3. "Şimdi, açtığım bu türküyü ney ile çalacağım" diyerek "Divane Aşık Gibi" adlı türkünün ney çalgısı ile çalınması.
4. Madde 3'ün tekrar edilmesi.
5. "Şimdi, bu türküyü sözel olarak seslendireceğim" diyerek "Divane Aşık Gibi" adlı türkünün seslendirilmesi.
6. Madde 5'in tekrar edilmesi.
7. "Şimdi, bu türküyü tekrar ney ile çalacağım bu sefer ben çalarken sizin de sözlerini okuyarak bana eşlik etmenizi istiyorum" diyerek "Divane Aşık Gibi" adlı türkünün ney ile çalınarak öğrencilere söyletilmesi.
8. "Şimdi, sınıfı üç gruba böleceğiz. Her grup "Divane Aşık Gibi" adlı türküyü ben ney ile çalarken bana eşlik ederek seslendirecek" diyerek ayrı ayrı üç grupla "Divane Aşık Gibi" adlı türkünün ney ile çalınarak öğrencilere söyletilmesi.
9. Şimdi size açtığım bu türküyü ney ile çalacağım" diyerek "Mendili Oyaladım" adlı türkünün ney çalgısı ile çalınması.
10. Madde 9'un tekrar edilmesi.

11. “Şimdi, bu türküyü sözel olarak seslendireceğim” diyerek “Mendili Oyaladım” adlı türkünün seslendirilmesi.
12. Madde 11’in tekrar edilmesi.
13. Şimdi, ben bu türküyü tekrar ney ile çalacağım bu sefer ben çalarken sizin de sözlerini okuyarak bana eşlik etmenizi istiyorum” diyerek “Mendili Oyaladım” adlı türkünün ney ile çalınarak öğrencilere söyletilmesi.
14. “Sınıfı az önce üç gruba bölmüştük. Bu sefer her grup “Mendili Oyaladım” adlı türküyü ben ney ile çalarken bana eşlik ederek seslendirecek” diyerek ayrı ayrı üç grupla “Mendili Oyaladım” adlı türkünün çalınarak öğrencilere söyletilmesi.
15. Bir özet yapılarak dersin bitirilmesi.

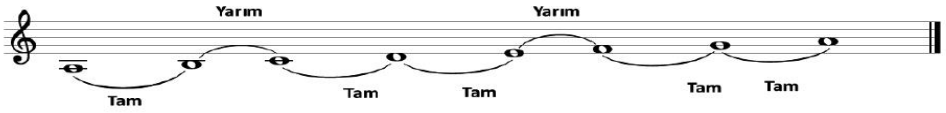
SINAMA-ÖLÇME DURUMLARI:	**ÖDEV:**
1. “Divane Aşık Gibi” adlı türkünün makamı nedir? 2. “Mendili Oyaladım” adlı türkünün makamı nedir?	Öğrendiğiniz parçaları bestelendiği diziye uygun bir şekilde seslendirin.

Ek 14: Çalışma Materyalleri

DO MAJÖR DİZİ

DOĞAL LA MİNÖR DİZİ

ARMONİK LA MİNÖR DİZİ

MELODİK LA MİNÖR DİZİ

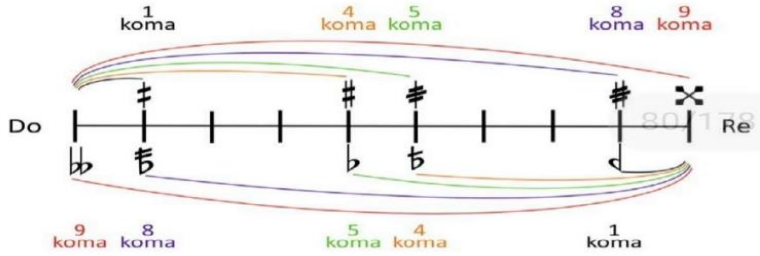

LÜKÜS HAYAT OPERETİ'NDEN

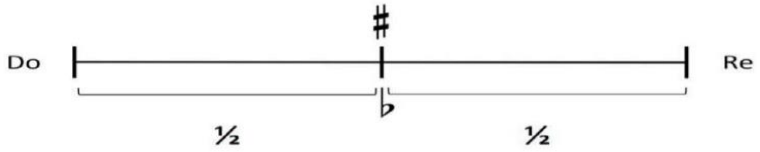

İLKBAHARDA AÇAR ÇİÇEKLER

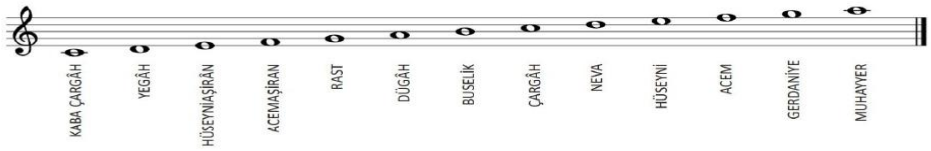

Batı müziğinde ise 1 tam ses 2 eşit parçaya bölünür. Bir oktavda birbirine eşit 12 aralık, 13 ses vardır. İki ses aralığı aşağıda gösterilmiştir.

ADI	RUMUZ	KOMA DEĞERİ	DİYEZİ	BEMOLÜ
Koma	F	1	𝄲	𝄳
Bakiye	B	4	♯	♭
Küçük Müneccep	S	5	𝄰	𝄬
Büyük Müneccep	K	8	𝄪	𝄫
Tanini	T	9	𝄭	𝄫
Artık İkili	A	12-13	.....	.....
Eksik Bakiye	E	3	.....	.....

Türk müziğinde her perdenin (sesin) bir ismi vardır. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Tam Dörtlüler

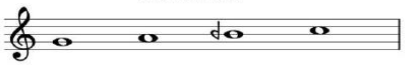
Çargâh Dörtlüsü

Buselik Dörtlüsü

Rast Dörtlüsü

Uşşak Dörtlüsü

Hicaz Dörtlüsü

Kürdi Dörtlüsü

Tam Beşliler

Çargâh Beşlisi

Buselik Beşlisi

Rast Beşlisi

Hüseyni Beşlisi

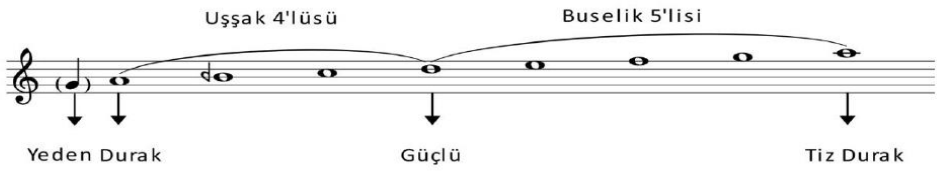
Hicaz Beşlisi

Kürdi Beşlisi

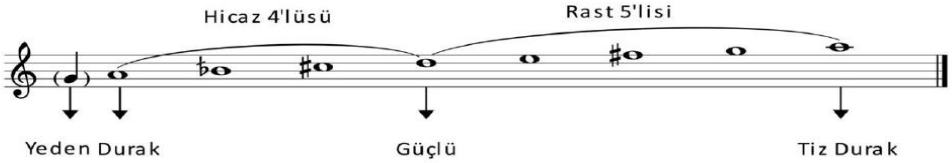

UŞŞAK MAKAMI

Dizisi : Dügâh (la) perdesi üzerine kurulan uşşak dörtlüsü ile neva (re) perdesi üzerine kurulan buselik beşlisinin birleşmesiyle oluşan la dizisidir.
Seyri : Çıkıcıdır.
Durak : Dügâh perdesidir.
Güçlü : Neva perdesidir.
Yeden : Rast (sol) perdesidir.
Donanım: Si sesi için koma bemolü (𝅘𝅥) alır.

HİCAZ MAKAMI

Dizisi : Dügâh perdesi üzerine kurulan hicaz dörtlüsü ile neva perdesi üzerine kurulan rast beşlisinin birleşmesiyle oluşur.
Seyri : İnici-çıkıcıdır.
Durak : Dügâh perdesidir.
Güçlü : Neva perdesidir.
Yeden : Rast perdesidir.
Donanım : Si sesi için bakiye bemolü (♭), fa ve do sesleri için bakiye diyezi (♯) alır.

MENDİLİ OYALADIM

Yöresi: Balıkesir/Türkali Köyü

Derleyen : İdil ÖZTAMER
Kaynak Kişi: Yöre Ekibi

DİVANE ÂŞIK GİBİ DE DOLAŞIRIM YOLLARDA

Derleyen : Cemile CEVHER
Yöresi: Trabzon-Maçka
Kimden Alındığı: Hasan TUNÇ

